

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.12.2011
C(2011) 9200 final

DECIZIA COMISIEI

din 20.12.2011

de definire a structurii raportului care urmează să fie elaborat de statele membre privind punerea în aplicare practică a Directivei 89/391/CEE, a directivelor speciale ale acesteia și a Directivelor 2009/148/CE, 91/383/CEE, 92/29/CEE și 94/33/CE, precum și a chestionarului care îl însoțește

DECIZIA COMISIEI

din 20.12.2011

de definire a structurii raportului care urmează să fie elaborat de statele membre privind punerea în aplicare practică a Directivei 89/391/CEE, a directivelor speciale ale acesteia și a Directivelor 2009/148/CE, 91/383/CEE, 92/29/CEE și 94/33/CE, precum și a chestionarului care îl însoțește

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă¹, în special articolul 17a alineatul (2),

întrucât:

- (1) În conformitate cu Directiva 89/391/CEE și cu peste alte douăzeci de directive în domeniul sănătății și securității lucrătorilor la locul de muncă, la fiecare cinci ani, statele membre prezintă Comisiei un raport unic cu privire la punerea în aplicare practică a directivelor respective. Primul raport acoperă perioada 2007 – 2012.
- (2) În conformitate cu Directiva 89/391/CEE, structura raportului, însoțit de chestionarul care precizează conținutul său, trebuie să fie stabilită de către Comisie, în colaborare cu Comitetul consultativ pentru securitate și sănătate la locul de muncă (CCSS) și trebuie să fie transmisă statelor membre cel târziu până la jumătatea anului 2012.
- (3) CCSS a adoptat un aviz privind structura raportului și a validat ulterior chestionarul relevant. În acest sens, CCSS a solicitat serviciilor Comisiei să furnizeze instrucțiuni pentru a oferi asistență statelor membre în elaborarea raportului.
- (4) Prin urmare, pe lângă chestionar, la prezenta decizie se anexează instrucțiunile și o listă a tuturor directivelor vizate de obligațiile de raportare, pentru a fi prezentate tuturor statelor membre în conformitate cu articolul 17a alineatul (3) din Directiva 89/391/CEE.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Structura raportului pe care statele membre trebuie să îl transmită Comisiei, cu privire la Directiva 89/391/CEE și directivele speciale ale acesteia în sensul articolului 16 alineatul (1)

¹ JO L 183, 29.6.1989, p. 1.

din directiva respectivă și Directivele 2009/148/CEE², 91/383/CEE³, 92/29/CEE⁴ și 94/33/CE⁵, precum și chestionarul care precizează conținutul său, sunt prevăzute în anexă, însoțite de instrucțiuni pentru statele membre și o listă a directivelor în cauză.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 20.12.2011.

*Pentru Comisie
László ANDOR
Membru al Comisiei*

-
- ² Directiva 2009/148/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă, JO L 330, 16.12.2009, p. 28-36, articolul 22.
- ³ Directiva 91/383/CEE a Consiliului din 25 iunie 1991 de completare a măsurilor destinate să promoveze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă în cazul lucrătorilor care au un raport de muncă pe durată determinată sau un raport de muncă temporară, JO L 206, 29.7.1991, p. 19-21, articolul 10a.
- ⁴ Directiva 92/29/CEE a Consiliului din 31 martie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru promovarea unei mai bune asistențe medicale la bordul navelor, JO L 113, 30.4.1992, p. 19-36, articolul 9a.
- ⁵ Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă, JO L 216, 20.8.1994, p. 12-20, articolul 17a.

ANEXĂ

STRUCTURA RAPORTULUI CARE URMEAZĂ SĂ FIE ELABORAT DE STATELE MEMBRE PRIVIND PUNEREA ÎN APLICARE PRACTICĂ A DIRECTIVEI 89/391/CEE, A DIRECTIVELOR SPECIALE ALE ACESTEIA ȘI A DIRECTIVELOR 2009/148/CE, 91/383/CEE, 92/29/CEE ȘI 94/33/CE, PRECUM ȘI A CHESTIONARULUI CARE ÎL ÎNSOȚEȘTE

În conformitate cu dispozițiile Directivei 89/391/CEE⁶ (denumită în continuare „directiva-cadru”) și ale Directivelor 2009/148/CEE⁷, 91/383/CEE⁸, 92/29/CEE⁹ și 94/33/CE¹⁰, o dată la cinci ani, statele membre prezintă Comisiei un raport unic cu privire la punerea în aplicare practică a directivelor respective, indicând punctele de vedere ale partenerilor sociali. O listă a tuturor directivelor în cauză este prezentată în partea C. În conformitate cu articolul 17a din directiva-cadru, această obligație vizează directivele speciale adoptate în conformitate cu articolul 16 alineatul (1) din directiva în cauză, care, în prezent, sunt în număr de nouăsprezece. Raportul evaluează diversele aspecte privind punerea în aplicare practică a diferitelor directive și furnizează, dacă este necesar și dacă sunt disponibile, informații detaliate în funcție de sex. Primul raport acoperă perioada 2007 – 2012.

În conformitate cu dispozițiile articolului 17a din directiva-cadru, structura raportului, împreună cu chestionarul care precizează conținutul său, a fost stabilită de către Comisie, în colaborare cu Comitetul consultativ pentru securitate și sănătate la locul de muncă (CCSS)¹¹.

Structura raportului reiese din formatul chestionarului care constă din două secțiuni referitoare la problemele și întrebările pe care autoritățile naționale sunt invitate să le abordeze în raportul național. Secțiunea I, intitulată „Aspecte generale”, se referă la principiile și aspectele care sunt comune pentru toate directivele în cauză, inclusiv directiva-cadru. A doua secțiune, intitulată „Directivele speciale”, se referă la aspectele specifice fiecărei directive.

În conformitate cu articolul 17a alineatul (3) din directiva-cadru, statele membre trebuie să transmită Comisiei raportul lor național în termen de douăsprezece luni de la sfârșitul

⁶ Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă, JO L 183, 29.6.1989, p.1-8, articolul 17a. Această dispoziție a fost introdusă prin Directiva 2007/30/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2007 de modificare a Directivei 89/391/CEE a Consiliului, a directivelor speciale ale acesteia și a Directivelor 83/477/CEE, 91/383/CEE, 92/29/CEE și 94/33/CE ale Consiliului în vederea simplificării și a raționalizării rapoartelor privind punerea în aplicare, JO L 165, 27.6.2007, p. 21.

⁷ Directiva 2009/148/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă, JO L 330, 16.12.2009, p. 28-36, articolul 22.

⁸ Directiva 91/383/CEE a Consiliului din 25 iunie 1991 de completare a măsurilor destinate să promoveze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă în cazul lucrătorilor care au un raport de muncă pe durată determinată sau un raport de muncă temporară, JO L 206, 29.7.1991, p. 19–21, articolul 10a.

⁹ Directiva 92/29/CEE a Consiliului din 31 martie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru promovarea unei mai bune asistențe medicale la bordul navelor, JO L 113, 30.4.1992, p. 19–36, articolul 9a.

¹⁰ Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă, JO L 216, 20.8.1994, p. 12-20, articolul 17a.

¹¹ Decizia Consiliului din 23 iulie 2003 de constituire a Comitetului consultativ pentru securitate și sănătate la locul de muncă, JO C 218, 13.9.2003, p. 1.

perioadei vizate. Prin urmare, raportul care acoperă perioada 2007-2012 trebuie să fie

transmis cel târziu până la sfârșitul anului 2013.

**Raportul României privind punerea în aplicare practică a Directivei 89/391/CEE,
a directivelor speciale ale acesteia și a Directivelor 2009/148/CE, 91/383/CEE, 92/29/CEE și
94/33/CE**

**CHESTIONAR PENTRU ELABORAREA RAPOARTELOR DE PUNERE ÎN
APLICARE PRACTICĂ**

**SECTIUNEA I - ASPECTE
GENERALE**

1.1

1. Introducere: Informații și date generale

1.1 Tabel cu date		2007 ¹²⁾	2008	2009	2010	2011	2012
Forța de muncă totală¹³⁾ (Populația activă)¹	T	9994268	9944668	9924140	9964540	9867953	9964017
	M	5514968	5526670	5524235	5548157	5457471	5545589
	F	4479301	4417998	4399905	4416383	4410481	4418428
Angajați (populația ocupată)²	T	9353326	9369121	9243457	9239390	9137736	9262807
	M	5116296	5157443	5100479	5111450	5026053	5126183
	F	4237030	4211678	4142978	4127940	4111683	4136625
Numărul de angajatori¹⁴⁾	T	957524	1002879	942876	876225	...	...
Lucrători 1 – 9		887072	931096	872657	811548	¹ ...	...
Lucrători 10 – 49		53307	54304	54594	49995	...	...
Lucrători 50 – 249		14681	14896	13411	12561	...	...
Lucrători ≥ 250		2464	2583	2214	2121	...	...
Numărul total de lucrători care desfășoară activități independente²		220058	235583	249703	184754	213755	238412
Numărul de salariați accidentați¹⁷⁾ în muncă, pentru care perioada de incapacitate temporară de muncă a fost mai mare de 3 zile	T	4352	4559	3558	3722	3627	3770
	M	3476	3607	2776	2795	2807	2752
	F	876	952	782	927	820	1018

13) Sursa: INS. Ancheta forței de muncă în gospodării. Sunt incluși și membrii ai societăților agricole sau ai cooperativelor neagricole.

1) Populația activă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și somerii.

2) Populația ocupată cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în

¹ Dacă cifrele nu sunt disponibile pentru 2011 și 2012, ar trebui cel puțin inclusă o explicație și o estimare când ar putea să fie ele disponibile.

² Situația statistică cu numărul persoanelor fizice autorizate înscrise în registrul comerțului furnizată de către Ministerul Justiției – Oficiul Național al Registrului Comerțului (nu sunt înregistrate profesiile liberale)

scopul obtinerii unor venituri sub forma de salarii, plata in natura sau alte beneficii. În funcție de statutul profesional, populația ocupată cuprinde salariați, patroni, lucrători pe cont propriu, lucrători familiari neremunerați.

14) Sursa: Ancheta structurala în întreprinderi și alte cercetari realizate de INS și Registrul statistic (REGIS) al întreprinderilor, gestionat de INS.

Operator economic reprezintă organizatia (pluridisciplinară sau unipersonală) ce poate fi o persoană fizică/juridică creată pentru a desfășura activități definite în baza Legii nr.15/1990, a Legii nr. 31/1990 cu modificările ulterioare si a Ordonantei de Urgență a Guvernului nr. 44/2008. Operator social reprezintă organizatia (pluripersonală sau unipersonală) cu personalitate juridică, creată pentru a desfășura o activitate dedicata interesului social. Unitate legală reprezintă orice operator economic sau social care dispune de un patrimoniu propriu, poate să încheie în nume propriu contracte cu terti si să-si apere interesele în justitie - are personalitate juridică.

Mărima întreprinderii este evaluată după criteriul numărului mediu de salariați, în perioada de referință, în concordantă cu criteriile emise de Eurostat. Se utilizează următoarele intervale:

- Întreprinderi micro: 0 - 9 salariați;
- Întreprinderi mici: 10 - 49 salariați;
- Întreprinderi mijlocii: 50 - 249 salariați;
- Întreprinderi mari: 250 salariați si peste.

12) Anul se modifică în funcție de perioada de evaluare.

13) T = Total, M = bărbați, F = femei.

14) Publici, privați, cu scop lucrativ și fără scop lucrativ.

17) inclusiv accidentele de traseu

1.1 Tabel cu date - continuare		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Numărul salariaților ¹⁵⁾	T	5162967	5232694	4879480	4580989	4660461	4693585
	M	2758445	2795631	2556426	2365065	2444546	Disponibil în septembrie 2013
	F	2404522	2437063	2323054	2215924	2215915	Disponibil în septembrie 2013
Incidența accidentelor de muncă urmate de incapacitate temporară de muncă (numărul de salariați accidentați în muncă, pentru care perioada de incapacitate temporară de muncă a fost mai mare de 3 zile raportat la 100000 de salariați)	T	84,3	87,1	72,9	81,2	77,8	80,3
	M	126	129	108,6	118,2	114,8	Disponibil în septembrie 2013
	F	36,4	39,1	33,7	41,8	37,0	Disponibil în septembrie 2013
Numărul salariaților în vârstă de 55 de ani sau mai mult ¹⁶⁾	T	353449	391162	392916	379962	409563	Disponibil în septembrie 2013
	M	244967	263759	262429	247457	263058	Disponibil în septembrie 2013

	F	108482	127403	130486	132505	146505	Disponibil în septembrie 2013
Numărul de salariați mai în vârstă (cu vârsta de 55 de ani sau mai mult) accidentați ¹⁷⁾ în muncă, pentru care perioada de incapacitate temporară de muncă a fost mai mare de 3 zile	T	356	383	304	397	383	424
	M	320	334	251	326	311	319
	F	36	49	53	71	72	105
Incidența accidentelor de muncă urmate de incapacitate temporară de muncă pentru salariații mai în vârstă (numărul de salariați cu vârsta de 55 de ani sau mai mult accidentați în muncă, pentru care perioada de incapacitate temporară de muncă a fost mai mare de 3 zile, raportat la 100000 de salariați din grupa de vârstă de 55 de ani sau mai mult)	T	100,7	97,9	77,4	104,5	93,5	Disponibil în septembrie 2013
	M	130,6	126,6	95,6	131,7	118,2	Disponibil în septembrie 2013
	F	33,2	38,5	40,6	53,6	49,1	Disponibil în septembrie 2013
Numărul de salariați care au suferit accidente de muncă mortale ¹⁷⁾	T	474	497	411	381	336	275
	M	438	460	376	351	301	249
	F	36	37	35	30	35	26
Incidența accidentelor de muncă mortale (numărul de salariați care au suferit accidente de muncă mortale raportat la 100000 de salariați)	T	9,2	9,5	8,4	8,3	7,2	5,9
	M	15,9	16,5	14,7	14,8	12,3	Disponibil în septembrie 2013
	F	1,5	1,5	1,5	1,4	1,6	Disponibil în septembrie 2013
Numărul de salariați mai în vârstă (cu vârsta de 55 de ani sau mai mult) care au suferit accidente de muncă mortale ¹⁷⁾	T	62	64	58	54	42	44
	M	59	62	57	52	39	42
	F	3	2	1	2	3	2
Incidența accidentelor de muncă mortale suferite de salariați mai în vârstă (numărul de salariați cu vârsta de 55 de ani sau mai mult care au suferit accidente de muncă mortale raportat la 100000 de salariați din grupa de vârstă de 55 de ani sau mai mult)	T	17,5	16,4	14,8	14,2	10,3	Disponibil în septembrie 2013
	M	24,1	23,5	21,7	21,0	14,8	Disponibil în septembrie 2013
	F	2,8	1,6	0,8	1,5	2,0	Disponibil în septembrie 2013
Numărul bolilor profesionale ⁴⁾	T	1353	1286	1380	1065	945	873
	M	963	906	978	751	684	552

	F	390	380	402	314	261	321
Incidența bolilor profesionale la 100000 de lucrători salariați		26,2	24,6	28,3	23,24	20,3	Date se pot calcula în septembrie 2013
Numărul total de inspectori de muncă³		526	505	549	539	596	
Numărul de lucrători pentru fiecare inspector de muncă		10965	11343	9484	8590	8121	
Numărul de inspecții la 100000 de salariați		1405,15	1540,12	1679,64	1853,13	1847,25	
Numărul total de încălcări care au condus la acțiuni în justiție		-	161	164	193	29	87

15) Sursa: INS, ancheta costului forței de muncă.

16) Sursa: INS, estimări pe baza efectivului de salariați rezultat din ancheta costului forței de muncă și ponderea salariaților de 55 ani și peste în totalul salariaților rezultat din ancheta forței de muncă în gospodării

1.2 Descrierea oricăror modificări semnificative ale cadrului juridic în domeniul sănătății și securității la locul de muncă în statul membru în perioada de raportare.

Perioada 2006 -2012 a adus numeroase schimbări în legislația națională aferentă domeniului securității și sănătății în muncă, generate în principal de necesitatea alinierii la legislația comunitară.

Astfel, prin Legea nr.319/2006 a *securității și sănătății în muncă* a fost transpusă integral Directiva Cadru a Uniunii Europene 89/391/CEE, care stabilește principiile generale referitoare la prevenirea riscurilor profesionale, protecția sănătății și securitatea lucrătorilor, eliminarea factorilor de risc de accidentare, informarea, consultarea, participarea echilibrată potrivit legii, instruirea lucrătorilor și a reprezentanților lor, precum și direcțiile generale pentru implementarea acestor principii.

Apariția acestei legi, a determinat schimbări importante în abordarea securității și sănătății în muncă, sub aspectul înlocuirii sintagmei „protecția muncii” cu cea de „securitate și sănătate în muncă”, combinându-se astfel două elemente definitorii în vederea realizării „stării de bine la locul de muncă”.

Totodată principiile prevăzute de această lege au constituit baza pentru reglementarea mai detaliată a drepturilor și obligațiilor angajatorilor și lucrătorilor, precum și pentru definirea măsurilor în vederea asigurării securității și sănătății la locul de muncă.

De asemenea, reglementările legale în domeniul securității și sănătății în muncă cuprind o serie de acte normative care asigură compatibilitatea legislației naționale cu legislația comunitară în materie/domeniu, prin transpunerea directivelor specifice elaborate în aplicarea Directivei Cadru și care se referă la condiții generale, riscuri și activități specifice⁴.

Intrarea în vigoare a Legii nr.346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare, republicată, a creat un sistem specializat de asigurare la accidente de muncă și boli profesionale, parte a sistemului de securitate socială, adaptat modelelor existente în țările membre ale Uniunii Europene și care prin componenta de sprijinire a prevenirii accidentelor de muncă și bolilor profesionale reprezintă un factor activ în acțiunea concertată de prevenire la nivel național a tuturor actorilor din domeniu.

³ Datele sunt preluate rapoartele anuale ale Inspcției Muncii aferente anilor 2007-2012

⁴ Datele sunt preluate rapoartele anuale ale Inspcției Muncii aferente anilor 2007-2012

⁴ ⁴ Lista actelor normative în vigoare care reglementează domeniul securității și sănătății în muncă este prezentată în Anexa nr.1 la prezentul raport

România a continuat îndeplinirea angajamentelor sale în calitate de Stat Membru al Uniunii Europene prin adoptarea, în perioada de raportare, a reglementărilor europene în legislația națională.

	Actul normativ	Directiva transpusă sau actul normativ transpus/aplicat
1.	HG nr. 600/2007 privind protecția tinerilor la locul de muncă	94/33/CE
2.	HG nr. 510/2010 privind cerințele minime de SSM referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de radiațiile optice artificiale	2006/25/CE
3.	Legea nr. 249/2011 pentru modificarea art. 4 din Legea nr. 349/2007 privind reorganizarea cadrului instituțional în domeniul managementului substanțelor chimice	Regulament REACH nr. 1907/2006
4.	Ordinul nr. 1297/2011 privind constituirea Comisiei pentru securitate și sănătate în muncă privind agenții chimici periculoși	98/24/CE
5.	Hotărârea Guvernului nr.557/2007 privind completarea măsurilor destinate să promoveze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă pentru salariații încadrați în baza unui contract individual de muncă pe durată determinată și pentru salariații temporari încadrați la agenți de muncă temporară	91/383/CEE

Toate aceste realizări legislative precum și rezultatele obținute, au fost posibile ca urmare a implicării tuturor actorilor din domeniu: Guvern, autorități/instituții cu atribuții în domeniu și parteneri sociali.

Principalele autorități/instituții responsabile de gestionarea domeniului securității și sănătății în muncă sunt:

- **Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV)** - instituție publică care elaborează cadrul legislativ și politicile Guvernului în domeniul securității și sănătății în muncă și monitorizează implementarea acestora ;
- **Ministerul Sănătății (MS)** - autoritatea publică centrală în domeniul asistenței de sănătate publică, care reglementează /coordonează activitatea de medicină a muncii la nivel național
- **Inspectia Muncii (IM)** – autoritatea competentă în ceea ce privește controlul aplicării legislației referitoare la securitatea și sănătatea în muncă;
- **Casa Națională de Pensii Publice (CNPP)** – asigurător reprezintă autoritatea competentă în domeniul asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale;
- **Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Protecția Muncii "Alexandru DARABONT"(INCDPM)** fundamentează științific măsurile de îmbunătățire a activității de securitate și sănătate în muncă și promovează politica stabilită pentru acest domeniu;
- **Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Securitate Minieră și Protecție Antiexplozivă Petroșani (INSEMEX)** – realizează cercetări științifice și servicii de specialitate în domeniul securității și sănătății în muncă și protecției mediului în condiții profitabile pentru: oameni - industrie - mediu înconjurător.
- **Institutul Național de Sănătate Publică (INSP)**, prin Centrul național de monitorizare a riscurilor din mediul comunitar - reprezintă forul metodologic care asigură asistență și îndrumare tehnică profesională în domeniul bolilor profesionale (Hotărârea Guvernului nr.1414/2009 privind organizarea și funcționarea Institutului Național de Sănătate Publică București, cu modificările și completările ulterioare;Ordinul M.S. nr. 261/2010 privind aprobarea organigramei și a Regulamentului de organizare și funcționare ale Institutului Național de Sănătate Publică București au dus la înființarea unui Institut Național unic, pentru o mai bună coordonare a activităților la nivel național. Până în anul 2009 existau 5 institute regionale - unificarea secțiilor de igiena mediului cu sănătate ocupațională în scopul unei mai bune colaborări între specialiști.
- **Direcțiile de sănătate publică județene și a Municipiului București** - declară bolile profesionale prin fișa de declarare a cazului de boală profesională BP2.

1.3 Descrierea modalităților de consultare și implicare a partenerilor sociali în pregătirea prezentului raport.

A fost identificată ca necesară consultarea partenerilor sociali: sindicate, patronate, asociații profesionale, confederații sindicale, confederații patronale precum și asociații și fundații recunoscute ca fiind de utilitate publică, precum și Departamentul de Dialog Social al Guvernului României.

Lista partenerilor sociali recunoscuți de către Guvernul României, se găsește la adresa: <http://www.dds.gov.ro/parteneri.php>.

De asemenea site-ul Guvernului României-Departamentul de Dialog Social se poate viziona la adresa; <http://www.dds.gov.ro/atributii.php>.

Raportul a fost transmis partenerilor sociali, cooptați în grupul de lucru constituit în acest sens, în vederea completării punctului de vedere.

2

a. Descrierea măsurilor concrete luate pentru punerea în aplicare a directivelor privind sănătatea și securitatea (măsuri relevante de punere în aplicare a legii, sensibilizare, campanii, asistență etc.) în perioada de raportare.

Măsurile luate pentru punerea în aplicare a directivelor europene privind securitatea și sănătatea în muncă, pentru perioada 2007-2012, au vizat conștientizarea tuturor factorilor interesați cu privire la măsurile de prevenire și protecție ce pot fi implementate la locurile de muncă și/ sau posturile de lucru pentru prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, respectiv:

- a. **Soluții și bune practici în aplicarea legislației de securitate și sănătate în muncă (ghiduri, materiale informative, broșuri, pliante etc) – vezi Anexa nr. 2**
- b. **Acțiuni și campanii de control pentru verificarea legislației de securitate și sănătate în muncă – vezi Anexa nr. 3**
- c. **Acțiuni și campanii de informare și conștientizare pe teme de interes identificate la nivel național și comunitar adresate angajatorilor, lucrătorilor și partenerilor sociali – vezi Anexa nr. 4**
- d. **Acțiuni de supraveghere a stării de sănătate a lucrătorilor** prin autoritatea competentă în domeniu, respectiv Ministerul Sănătății care a dezvoltat, în perioada 2011-2012 Programul național de monitorizare a factorilor determinanți din mediul de viață și muncă, al cărui coordonator tehnic național este Institutul de Sănătate Publică București și unde în cadrul Obiectivului nr. 3: Activități de protejarea sănătății și prevenirea îmbolnăvirilor asociate factorilor de risc ocupaționali, s-a urmărit:
 - monitorizarea incidenței bolilor profesionale și a absenteismului medical prin boală profesională la nivel național;
 - supravegherea expunerii la azbest și monitorizarea măsurilor pentru protejarea sănătății față de acest risc;
 - supravegherea respectării cerințelor minime legislative privind sănătatea și securitatea în muncă a lucrătorilor expuși la riscuri generate de zgomot;
 - noxe profesionale (chimice și pulberi) cu impact în expunerea profesională din România. Metode de determinare în aerul zonelor de muncă, indicatori biologici de expunere și/sau de efect;
- e. **Asistență tehnică de specialitate în vederea implementării prevederilor legale** din domeniul securității și sănătății în muncă– vezi **anexa nr.5**

Informațiile oferite prin acțiunile enumerate anterior servesc tuturor persoanelor implicate direct în activități de asigurare a securității și sănătății la locurile de muncă incluzând manageri de întreprinderi, lucrători desemnați pentru activitățile de protecție și prevenire a riscurilor profesionale, conducători ai serviciilor interne/externe de prevenire și protecție, comitete de securitate și sănătate în muncă, conducători ai locurilor

de muncă, precum și persoanelor implicate în activitatea de concepție/proiectare a echipamentelor de muncă, a locurilor de muncă și/sau posturilor de lucru.

2.1

2.1 Evaluarea riscurilor la locul de muncă și stabilirea măsurilor de prevenire și de protecție corespunzătoare.

Evaluarea riscurilor profesionale se înscrie în cadrul responsabilității angajatorului care are obligația generală de a asigura securitatea și de a proteja sănătatea angajaților săi.

Evaluarea riscurilor profesionale constituie un concept rezultat din Directiva Cadru a Uniunii Europene 89/391/CEE ce pune bazele principiilor de prevenire. Astfel, obligația generală ce revine angajatorului în raport cu toate aspectele legate de munca trebuie să-l determine pe acesta să ia măsurile necesare pentru asigurarea securității și protejarea sănătății lucrătorilor (Codul Muncii, Titlul V, Cap. I și II, Art. 175 – 187 și Legea nr. 319/2006, cap. 3, secțiunea 1, art. 6).).

Concepută ca o veritabilă “trusă de instrumente”, această dispoziție generală prevede implementarea măsurilor de prevenire, fondate pe principiile generale ce trebuie să-l sprijine și să-l ghideze pe angajator în demersul său global de prevenire. Făcând parte din categoria acestor principii generale, evaluarea riscurilor reprezintă un element cheie al acestui demers. Această evaluare constituie punctul de plecare și permite, într-un mediu cu evoluție rapidă, selectarea acțiunilor de prevenire adecvate și identificarea, în raport cu unele riscuri determinate, a unor măsuri și soluții complete.

Ținând cont de cele mai sus menționate, în scopul facilitării aplicării prevederilor legale cu privire la evaluarea riscurilor la locul de muncă și stabilirea măsurilor de prevenire și de protecție corespunzătoare, autoritățile naționale, în perioada 2007-2012, au desfășurat următoarele activități:

- a) elaborarea și furnizarea de instrumente de evaluare a riscurilor – vezi anexa nr. 6**
- b) acțiuni de informare și conștientizare privind obligația de evaluare a riscurilor la nivelul unităților și/sau întreprinderilor - vezi anexa nr. 7**
- c) acțiuni și campanii de control pentru evaluarea riscurilor specifice - vezi anexa nr. 8**
- d) acțiuni în domeniul sănătății ocupaționale- vezi anexa nr. 10.**

În general, tematica de control a inspectorilor de muncă conține verificarea realizării de către angajatori a evaluării riscurilor pentru securitatea și sănătatea în muncă. În plus în urma producerii unui eveniment, potrivit prevederilor legale, angajatorul are obligația să refacă evaluarea riscurilor, aspect evidențiat în cadrul procesului verbal de cercetare din cadrul dosarului de cercetare a unui eveniment.

2.2

2.2 Principiile generale de prevenire a riscurilor.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, principiile generale de prevenire în baza cărora angajatorul are obligația implementării măsurilor necesare pentru: (1) asigurarea sănătății și protecția sănătății lucrătorilor, (2) prevenirea riscurilor profesionale, (3) informarea și instruirea lucrătorilor precum și (4) asigurarea cadrului organizatoric și a mijloacelor necesare securității și sănătății în muncă, sunt:

- a) evitarea riscurilor;
- b) evaluarea riscurilor care nu pot fi evitate;
- c) combaterea riscurilor la sursă;
- d) adaptarea muncii la om, în special în ceea ce privește proiectarea posturilor de muncă, alegerea echipamentelor de muncă, a metodelor de muncă și de producție, în vederea reducerii monotoniei muncii, a muncii cu ritm predeterminat și a diminuării efectelor acestora asupra sănătății;
- e) adaptarea la progresul tehnic;

f) înlocuirea a ceea ce este periculos cu ceea ce nu este periculos sau cu ceea ce este mai puțin periculos;

g) dezvoltarea unei politici de prevenire coerente care să cuprindă tehnologiile, organizarea muncii, condițiile de muncă, relațiile sociale și influența factorilor din mediul de muncă;

h) adoptarea, în mod prioritar, a măsurilor de protecție colectivă față de măsurile de protecție individuală;

i) furnizarea de instrucțiuni corespunzătoare lucrătorilor.

Măsurile concrete de implementare a acestor principii se realizează prin:

- proiectarea și organizarea locurilor de muncă astfel încât să fie evitate riscurile de accidentare și îmbolnăvire profesională;

- evaluarea riscurilor și stabilirea Planului de prevenire și protecție;

- alegerea și utilizarea unor echipamente de muncă sigure, conforme cu cerințele directivelor europene referitoare la proiectare și utilizare;

- selectarea și alegerea unor echipamente individuale de protecție care să asigure protecție împotriva riscurilor profesionale și confortul utilizatorului;

- elaborarea de instrucțiuni proprii pentru completarea și/sau aplicarea reglementărilor de securitate și sănătate în muncă aplicabile activităților desfășurate și specificului întreprinderii, a locurilor de muncă/posturilor de lucru;

- verificarea însușirii și aplicării de către toți lucrătorii a măsurilor prevăzute în Planul de prevenire și protecție, a instrucțiunilor proprii, precum și a atribuțiilor și responsabilităților ce le revin în domeniul securității și sănătății în muncă stabilite prin fișa postului;

- elaborarea tematicii pentru toate fazele de instruire și stabilirea periodicității instruirii adecvate pentru fiecare loc de muncă în instrucțiunile proprii;

- asigurarea informării și instruirii lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă și verificarea însușirii și aplicării de către lucrători a informațiilor primite;

- efectuarea controalelor interne la locurile de muncă, identificarea deficiențelor constatate și măsurile necesare pentru remedierea acestora;

- diagnosticarea tehnică și punerea în conformitate a echipamentelor de muncă aflate în utilizare în cadrul întreprinderii;

- stabilirea unei politici de securitate și sănătate în muncă la nivelul întreprinderii;

- implementarea unui sistem de management al securității și sănătății în muncă în întreprindere.

Inspectorii de muncă verifică în acțiunile de control modul de realizare a activităților de prevenire a riscurilor profesionale.

În conformitate cu prevederile **Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, republicată**, personalul tehnic al asigurătorului sprijină activitatea de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale, consiliind angajatorii în domeniul securității și sănătății în muncă.

Personalul dedicat activității de prevenire din cadrul CNPP respectiv case teritoriale de pensii, (asigurator) își desfășoară activitatea în conformitate cu programul cadru de prevenire revizuit și aprobat anual.

Pentru asigurarea unui mod de lucru unitar în domeniul activității de sprijinire a prevenirii precum și pentru a avea permanent un îndrumător al acestei activități s-a realizat ghidul preventorului, un manual deosebit de util personalului asigurătorului.

Activitatea de informare/conștientizare punct cheie al oricărei acțiuni de prevenire a avut în vedere elaborarea și distribuirea următoarelor materiale cu titlul de ghid/ recomandare:

- Ghid privind sistemele de management ale securității și sănătății în muncă;

- Ghid privind evaluarea riscurilor în întreprindere

- Ghid practic privind activitatea în construcții

- Ghid privind riscurile electrice

- Broșură privind zgomotul

Este de menționat faptul că o parte a acțiunilor mai sus menționate au beneficiat de expertiza unor specialiști din țări membre ale UE prin intermediul unor programe cu finanțare externă.

Din punct de vedere instituțional, CNPP elaborează Programul Cadru de Prevenire, în vederea aplicării lui de către personalul specializat, dedicat acestei activități, din cadrul Caselor Teritoriale de Pensii. Programul are ca scop stabilirea unui cadru de lucru unitar, la nivel instituțional, astfel încât, activitatea de prevenire desfășurată la nivelul fiecărui județ în parte să fie măsurată calitativ și cantitativ sub aspectul performanței. În acest fel, asistența tehnică acordată angajatorilor are un caracter unitar. Totodată, pentru a nu omite caracteristicile fiecărei activități în parte, se realizează o diferențiere calitativă prin tipologia măsurilor de prevenire orientate către riscurile specifice fiecărui angajator. În vederea stabilirii domeniilor prioritare, pentru focalizarea cu prioritate a vizitelor în vederea acordării consultanței către angajatori, se realizează selecția acestora în baza analizei statisticilor deținute de asigurător.

În baza observațiilor din timpul vizitelor, se completează **Tabloul de prevenire pe postul de lucru**.

Tabloul conține, atât măsurile de prevenire existente, cât și măsurile de prevenire propuse angajatorului, purtându-se un dialog privind implementarea.

Repartiția pe ani, în intervalul de referință 2007-2012 a angajatorilor la care s-au efectuat vizite, precum și a tablourilor de prevenire realizate, se regăsește în tabelul de mai jos:

<u>Anul</u>	<u>Nr. Angajatori</u>	<u>Nr. Tablouri de prevenire</u>
<u>2007</u>	<u>346</u>	<u>1278</u>
<u>2008</u>	<u>493</u>	<u>2159</u>
<u>2009</u>	<u>512</u>	<u>3002</u>
<u>2010</u>	<u>431</u>	<u>2904</u>
<u>2011</u>	<u>503</u>	<u>3657</u>
<u>2012</u>	<u>698</u>	<u>3690</u>

Consilierea privind activitatea de prevenire a fost orientată cu preponderență către întreprinderile mici și mijlocii. ***În intervalul menționat au fost consiliați 2.070 angajatori, întocmindu-se un număr de 10.499 tablouri de prevenire pe loc de muncă. Din totalul măsurilor de prevenire, circa 236.404 măsuri de prevenire recomandate angajatorilor mici și mijlocii consiliați, fac referire la domeniile reglementate de directivele care fac obiectul prezentei raportări.***

În vederea prevenirii accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale, Inspekția Muncii a organizat la nivel național prin inspectoratele teritoriale de muncă, acțiuni de control și conștientizare în domeniul securității și sănătății în muncă care au urmărit cu precădere modul în care angajatorii au luat măsurile necesare pentru:

- a) asigurarea securității și protecția sănătății lucrătorilor;
- b) prevenirea riscurilor profesionale;
- c) informarea și instruirea lucrătorilor;
- d) asigurarea cadrului organizatoric și a mijloacelor necesare securității și sănătății în muncă.

2.3 Implicarea serviciilor de prevenire, în sensul art. 7 din Directiva 89/391/CEE în măsurile de prevenire a riscurilor

Organizarea activităților de prevenire și protecție este realizată de către angajator, în următoarele moduri:

- a) prin asumarea de către angajator a atribuțiilor pentru realizarea măsurilor prevăzute de lege, dacă acesta are capacitatea necesară în domeniu, și numai în cazul microîntreprinderilor și al întreprinderilor mici, în care se desfășoară activități fără riscuri deosebite ;
- b) prin desemnarea unuia sau mai multor lucrători pentru a se ocupa de activitățile de protecție și prevenire a riscurilor profesionale;
- c) prin înființarea unuia sau mai multor servicii interne de prevenire și protecție;
- d) prin apelarea la servicii externe de prevenire și protecție.

Conform Normelor Metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr.319/2006 a securității și sănătății în muncă, **activitățile de prevenire și protecție**, organizate în cadrul întreprinderii și/sau al unității, în modurile mai sus enumerate, sunt următoarele:

- identificarea pericolelor și evaluarea riscurilor pentru fiecare componentă a sistemului de muncă, respectiv executant, sarcina de muncă, mijloace de muncă/ echipamente de muncă și mediul de muncă pe locuri de munca/posturi de lucru;
- elaborarea, îndeplinirea, monitorizarea și actualizarea planului de prevenire și protecție;
- elaborarea de instrucțiuni proprii pentru completarea și/sau aplicarea reglementărilor de securitate și sănătate în muncă, ținând seama de particularitățile activităților și ale întreprinderii, precum și ale locurilor de muncă/posturilor de lucru, și difuzarea acestora în întreprindere numai după ce au fost aprobate de către angajator;
- propunerea atribuțiilor și răspunderilor în domeniul securității și sănătății în muncă, ce revin lucrătorilor, corespunzător funcțiilor exercitate, care se consemnează în fișa postului, cu aprobarea angajatorului;
- verificarea însușirii și aplicării de către toți lucrătorii a măsurilor prevăzute în planul de prevenire și protecție, a instrucțiunilor proprii, precum și a atribuțiilor și responsabilităților ce le revin în domeniul securității și sănătății în muncă stabilite prin fișa postului;
- întocmirea unui necesar de documentații cu caracter tehnic de informare și instruire a lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în munca;
- elaborarea tematicii pentru toate fazele de instruire, stabilirea, în scris, a periodicității instruirii adecvate pentru fiecare loc de muncă în instrucțiunile proprii, asigurarea informării și instruirii lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă și verificarea însușirii și aplicării de către lucrători a informațiilor primite;
- elaborarea programului de instruire-testare la nivelul întreprinderii și/sau unității;
- asigurarea întocmirii planului de acțiune în caz de pericol grav și iminent și asigurarea ca toți lucrătorii să fie instruiți pentru aplicarea lui;
- evidența zonelor cu risc ridicat și specific;
- stabilirea zonelor care necesită semnalizare de securitate și sănătate în muncă, stabilirea tipului de semnalizare necesar și amplasarea conform prevederilor legale în vigoare;
- evidența meseriilor și a profesiilor prevăzute de legislația specifică, pentru care este necesară autorizarea exercitării lor;
- evidența posturilor de lucru care necesită examene medicale suplimentare;
- evidența posturilor de lucru care, la recomandarea medicului de medicina muncii, necesită testarea aptitudinilor și/sau control psihologic periodic;
- monitorizarea funcționării sistemelor și dispozitivelor de protecție, a aparaturii de măsură și control, precum și a instalațiilor de ventilare sau a altor instalații pentru controlul noxelor în mediul de muncă;
- verificarea stării de funcționare a sistemelor de alarmare, avertizare, semnalizare de urgență, precum și a sistemelor de siguranță;
- efectuarea controalelor interne la locurile de muncă, cu informarea în scris a angajatorului asupra deficiențelor constatate și asupra măsurilor propuse pentru remedierea acestora;
- întocmirea rapoartelor și/sau a listelor prevăzute de hotărârile Guvernului care transpun directivele specifice referitoare la securitate și sănătatea în muncă, inclusiv cele referitoare la azbest, vibrații, zgomot și santiere temporare și mobile;
- evidența echipamentelor de muncă și urmărirea ca verificările periodice și, dacă este cazul, încercările periodice ale echipamentelor de muncă să fie efectuate de persoane competente, conform

prevederilor H.G. nr.1146/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a echipamentelor de muncă;

- identificarea echipamentelor individuale de protecție necesare pentru posturile de lucru din întreprindere și întocmirea necesarului de dotare a lucrătorilor cu echipament individual de protecție, conform prevederilor H.G. nr.1048/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă;

- urmărirea întreținerii, manipulării și depozitării adecvate a echipamentelor individuale de protecție și a înlocuirii lor la termenele stabilite, precum și în celelalte situații prevăzute de H.G. nr.1048/2006;

- participarea la cercetarea evenimentelor conform competențelor prevăzute în Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr.319/2006 aprobate de H.G. nr. 1425/2006, cu modificările și completările ulterioare;

- întocmirea evidențelor conform competențelor prevăzute în Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr.319/2006;

- elaborarea rapoartelor privind accidentele de muncă suferite de lucrătorii din întreprindere și/sau unitate, în conformitate cu prevederile legale aplicabile în vigoare (art.12 (1) lit.d) din Legea 319/2006);

- urmărirea realizării măsurilor dispuse de către inspectorii de muncă, cu prilejul vizitelor de control și al cercetării evenimentelor;

- colaborarea cu lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor, serviciile externe de prevenire și protecție, medicul de medicina muncii, în vederea coordonării măsurilor de prevenire și protecție;

- colaborarea cu lucrătorii desemnați/serviciile interne/serviciile externe ai/ale altor angajatori, în situația în care mai mulți angajatori își desfășoară activitatea în același loc de muncă;

- urmărirea actualizării planului de avertizare, a planului de protecție și prevenire și a planului de evacuare;

- propunerea de sancțiuni și stimulente pentru lucrători, pe criteriul îndeplinirii obligațiilor și atribuțiilor în domeniul securității și sănătății în muncă;

- propunerea de clauze privind securitatea și sănătatea în munca la încheierea contractelor de prestări de servicii cu alți angajatori, inclusiv la cele încheiate cu angajatori străini;

- întocmirea unui necesar de mijloace materiale pentru desfășurarea acestor activități.

- evidența echipamentelor, zonarea corespunzătoare, asigurarea/urmărirea ca verificările și/sau încercările periodice ale echipamentelor de muncă să fie efectuate la timp și de către persoane competente ori alte activități necesare, potrivit prevederilor H.G. nr.1058/2006 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecția sănătății lucrătorilor care pot fi expuși unui potențial risc datorat atmosferelor explozive;

- alte activități necesare/specifice asigurării securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.

Cu privire la înregistrarea abilitărilor pentru serviciile externe de prevenire și protecție, se poate menționa faptul că inspectoratele teritoriale de muncă înregistrează abilitările și avizările documentațiilor pentru serviciile externe de prevenire și protecție și gestionează următoarele liste:

- Lista serviciilor externe de prevenire și protecție abilitate, precum și a celor cărora li s-a retras certificatul de abilitare,
- Lista persoanelor fizice și juridice stabilite într-un stat membru al UE ori al SEE care prestează servicii externe de protecție și prevenire, în regim permanent, în România,
- Lista persoanelor fizice și juridice stabilite într-un stat membru al UE ori al SEE care prestează servicii externe de protecție și prevenire, în regim temporar sau ocazional, în România.

Pe parcursul anului 2010 au fost actualizate cele 3 liste pe baza informațiilor primite de la Comisiile de abilitare a serviciilor externe de prevenire și protecție și de avizare a documentațiilor cu caracter tehnic de informare și instruire în domeniul SSM, constituite la nivelul ITM care au emis certificate de abilitare pentru prestarea de servicii în domeniul SSM pentru 1.064 solicitanți.

De asemenea, Comisiile de abilitare și avizare au emis 32 avize pentru documentațiile cu caracter tehnic de informare și instruire în domeniul securității și sănătății în muncă.

Listele actualizate au fost publicate pe pagina de Internet a instituției la adresa: http://www.inspectmun.ro/Servicii%20externe/Servicii_externe.html.

Inspekția Muncii a derulat în perioada 2006-2007, în parteneriat cu Agenția pentru Dezvoltare

Economică și Integrare Europeană din Austria, proiectul Phare de înfrățire instituțională „Implementarea legislației armonizate în domeniul securității și sănătății în muncă în întreprinderile mici și mijlocii”.

În urma acestui proiect au fost dezvoltate centre pilot în următoarele sectoare economice: construcțiile (județul Tulcea), prelucrarea lemnului (județul Neamț), agricultură (județul Argeș), vopsitorie industrială (județul Vâlcea); fabricarea încălțămintei (județul Timiș) și transporturi (Brașov), fiind dezvoltate modele de practici europene pentru aplicarea legislației din domeniul securității și sănătății în muncă.

2.4

2.4 Informarea, instruirea și formarea profesională a lucrătorilor.

Având în vedere prevederile art. 16 din secțiunea a 5-a a Legii nr. 319/2006 securității și sănătății în muncă: *Informarea lucrătorilor*, angajatorii trebuie să ia măsuri corespunzătoare astfel încât lucrătorii și/sau reprezentanții acestora să primească, în conformitate cu prevederile legale, toate informațiile necesare privind:

a) riscurile pentru securitate și sănătate în muncă, precum și măsurile și activitățile de prevenire și protecție atât la nivelul întreprinderii și/sau unității, în general, cât și la nivelul fiecărui post de lucru și/sau fiecărei funcții;

De asemenea, angajatorii trebuie să ia măsuri corespunzătoare pentru ca lucrătorii desemnați sau reprezentanții lucrătorilor, cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor, în vederea îndeplinirii atribuțiilor și în conformitate cu prevederile prezentei legi, să aibă acces la:

a) evaluarea riscurilor și măsurile de protecție pentru lucrători;

b) evidența și rapoartele accidentelor de muncă ce au ca urmare o incapacitate de muncă mai mare de 3 zile de lucru, a accidentelor ușoare, a bolilor profesionale, a incidentelor periculoase, precum și a accidentelor de muncă;

c) informații privind măsurile din domeniul securității și sănătății în muncă, precum și informații provenind de la instituțiile de control și autoritățile competente în domeniu.

În conformitate cu prevederile Legii securității și sănătății în muncă nr.319/2006, angajatorul trebuie să asigure condiții pentru ca fiecare lucrător să primească o instruire suficientă și adecvată în domeniul securității și sănătății în muncă, în special sub formă de informații și instrucțiuni de lucru, specifice locului de muncă și postului său. Aceasta instruire este considerată timp de lucru și se realizează pe cheltuiala angajatorului.

Angajatorul trebuie să se asigure că lucrătorii din exterior, care desfășoară activități în întreprinderea proprie, au primit instrucțiuni adecvate referitoare la riscurile legate de securitate și sănătate în muncă, pe durata desfășurării activităților.

De asemenea, reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă au dreptul la instruire corespunzătoare.

În conformitate cu **prevederile Normelor metodologice de aplicare a Legii securității și sănătății în muncă, în vigoare**, nivelurile de pregătire în domeniul securității și sănătății în muncă, necesare pentru dobândirea capacităților și aptitudinilor corespunzătoare efectuării activităților de prevenire și protecție, sunt următoarele:

a) nivel mediu;

b) nivel superior.

Cerințele minime de pregătire în domeniul securității și sănătății în muncă corespunzătoare **nivelului mediu** sunt:

a) studii în învățământul liceal filiera teoretică în profil real sau filiera tehnologică în profil tehnic;

b) curs în domeniul securității și sănătății în muncă cu o durată de cel puțin 80 de ore.

Cerințele minime de pregătire în domeniul securității și sănătății în muncă corespunzătoare **nivelului superior**, care trebuie îndeplinite în mod cumulativ, sunt următoarele:

a) absolvirea, în domeniile fundamentale: științe inginerești, științe agricole și silvice, cu diplomă de licență sau echivalentă, a ciclului I de studii universitare, studii universitare de licență, ori a studiilor universitare de lungă durată sau absolvirea cu diplomă de absolvire a studiilor universitare de scurtă durată;

b) curs în domeniul securității și sănătății în muncă cu o durată de cel puțin 80 de ore;

c) absolvirea cu diplomă sau certificat de absolvire, după caz, a unui program de învățământ postuniversitar în domeniul securității și sănătății în muncă, cu o durată de cel puțin 180 de ore.

Reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor, trebuie să urmeze un curs de pregătire, cu o durată de cel puțin 40 de ore.

Astfel, în ultimii 5 ani, INCDPM, împreună cu Universitatea Petroșani, a organizat un număr de cca 20 de cursuri și a format un număr de cca 600 de evaluatori.

Cursurile și programele de formare în domeniul securității și sănătății în muncă se efectuează de către furnizori de formare profesională autorizați, potrivit prevederilor *Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

Pentru a veni în continuare în sprijinul întreprinderilor astfel încât activitatea din domeniul securității și sănătății în muncă să se transforme, dintr-o povară, într-o activitate cu eficiență maximă, iar sistemul de asigurare să preîntâmpine evenimentele neplăcute, pe de o parte și să le rezolve pe cele deja manifestate, pe de altă parte, angajatorii sunt invitați să participe la sesiuni de informare privind drepturile și obligațiile asiguraților în conformitate cu Legea nr. 346/2002, privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, republicată.

Aceste sesiuni de informare au fost incluse în programul cadru de prevenire, începând cu anul 2010 în scopul extinderii comunicării cu angajatorii pentru realizarea obiectivelor din domeniul prevenirii.

În perioada de raportare au fost organizate 19 sesiuni de informare la care au participat 273 de angajatori.

Pentru a asigura sustenabilitatea proiectului Phare „Implementarea legislației armonizate în domeniul securității și sănătății în muncă în întreprinderile mici și mijlocii”, derulat în perioada 2006-2007 împreună cu agenția austriacă, Inspekția Muncii a continuat acțiunile de promovare a securității și sănătății în muncă pentru dezvoltarea unei culturi de prevenire în întreprinderile mici și mijlocii și în anul 2009.

Inspekția Muncii a organizat sesiuni de informare cu tema „Securitatea și sănătatea în muncă în întreprinderile mici și mijlocii”, în colaborare cu inspectoratele teritoriale de muncă și acestea au avut drept scop constientizarea angajatorilor și a lucrătorilor din întreprinderile mici și mijlocii cu privire la importanța respectării legislației din domeniul securității și sănătății în muncă și promovarea bunelor practici europene de implementare a acesteia.

Pentru a veni în sprijinul angajatorilor, lucrătorilor, inspectorilor de muncă și al partenerilor sociali, au fost traduse și adaptate specificului național instrumente elaborate de Organizația Internațională a Muncii, Comisia Europeană și alte organisme din statele membre, pentru implementarea legislației comunitare.

Aceste bune practici au fost puse la dispoziția publicului larg prin intermediul paginii de internet a instituției (www.inspectmun.ro/Legislatie/Legislatie.html).

Au fost organizate cursuri postuniversitare de evaluare a riscurilor profesionale. Astfel, în ultimii 5 ani, INCDPM, împreună cu Universitatea Petroșani, a organizat un număr de cca 20 de cursuri și a format un număr de cca 600 de evaluatori.

Acțiunile întreprinse de Inspekția Muncii și INCDPM cu privire la sesiunile de informare sunt cuprinse în Anexa nr. 4.

2.5

2.5 Participarea lucrătorilor și a reprezentanților acestora (de exemplu consultare, participare)

În conformitate cu prevederile legislației comunitare din domeniul securității și sănătății în muncă precum și cu cele ale legislației naționale (art. 18 din Secțiunea a 6-a – „Consultarea și participarea lucrătorilor”, stabilite de Legea securității și sănătății în muncă nr. 319/2006), angajatorii consultă lucrătorii și/sau reprezentanții lor și permit participarea acestora la discutarea tuturor problemelor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă.

Aplicarea acestor prevederi implică:

- a) consultarea lucrătorilor;
- b) dreptul lucrătorilor și/sau reprezentanților lor să facă propuneri;

c) participarea echilibrată.

Lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă iau parte în mod echilibrat sau sunt consultați în prealabil și în timp util de către angajatori cu privire la:

- a) orice măsură care ar afecta semnificativ securitatea și sănătatea în muncă;
- b) desemnarea lucrătorilor care se ocupă de activitățile de protecție și de activitățile de prevenire a riscurilor profesionale din întreprindere și/sau unitate, denumiți lucrători desemnați;
- c) lucrătorii care aplică măsurile de prim ajutor, de stingere a incendiilor și de evacuare a lucrătorilor;
- d) informațiile referitoare la evaluarea riscurilor pentru securitatea și sănătatea în muncă, inclusiv pentru acele grupuri sensibile la riscuri specifice;
- e) organizarea și planificarea instruirii în domeniul securității și sănătății în muncă.

Reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății au dreptul să solicite angajatorului să ia măsuri corespunzătoare și să prezinte propuneri în acest sens, în scopul diminuării riscurilor pentru lucrători și/sau al eliminării surselor de pericol.

Numărul de reprezentanți ai lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor care se aleg, este stabilit prin contractul colectiv de muncă, regulamentul intern sau regulamentul de organizare și funcționare, în funcție de numărul total al lucrătorilor din întreprindere.

Numărul minim de reprezentanți ai lucrătorilor va fi stabilit ținând cont de următoarele cerințe:

- a) un reprezentant, în cazul întreprinderilor care au între 10 și 49 de lucrători inclusiv;
- b) 2 reprezentanți, în cazul întreprinderilor care între 50 și 100 de lucrători inclusiv;
- c) conform cerințelor prevăzute în Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă, în vigoare, în cazul întreprinderilor care au peste 101 lucrători inclusiv;

Reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă sunt consultați și participă, în conformitate prevederile (art.18) Legii securității și sănătății în muncă nr.319/2006, și pot desfășura următoarele activități:

- a) colaborează cu angajatorul pentru îmbunătățirea condițiilor de securitate și sănătate în munca;
- b) însoțesc echipa/persoana care efectuează evaluarea riscurilor;
- c) ajută lucrătorii să conștientizeze necesitatea aplicării măsurilor de securitate și sănătate în muncă;
- d) aduc la cunoștința angajatorului sau comitetului de securitate și sănătate în muncă propunerile lucrătorilor referitoare la îmbunătățirea condițiilor de muncă;
- e) urmăresc realizarea măsurilor din planul de prevenire și protecție;
- f) informează autoritățile competente asupra nerespectării prevederilor legale în domeniul securității și sănătății în muncă.

Comitetul de securitate și sănătate în muncă se constituie în unitățile care au un număr de cel puțin 50 de lucrători, inclusiv cu capital străin, care desfășoară activități pe teritoriul României.

Inspectorii de muncă pot impune constituirea comitetului de securitate și sănătate în muncă în unitățile cu un număr mai mic de 50 de lucrători în funcție de natura activității și de riscurile identificate.

În cazul în care activitatea se desfășoară în unități dispersate teritorial, se pot înființa mai multe comitete de securitate și sănătate în muncă; numărul acestora se stabilește prin contractul colectiv de muncă aplicabil sau prin regulamentul intern ori regulamentul de organizare și funcționare.

Comitetul de securitate și sănătate în muncă se constituie și în cazul activităților care se desfășoară temporar, respectiv cu o durată mai mare de 3 luni.

În unitățile care au mai puțin de 50 de lucrători, atribuțiile comitetului de securitate și sănătate în muncă revin reprezentanților lucrătorilor, cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor.

Comitetul de securitate și sănătate în muncă este constituit din reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor, pe de o parte, și angajator sau reprezentantul său legal și/sau reprezentanții săi în număr egal cu cel al reprezentanților lucrătorilor și medicul de medicina muncii, pe de altă parte.

Lucrătorul desemnat sau reprezentantul serviciului intern de prevenire și protecție este secretarul comitetului de securitate și sănătate în muncă.

Reprezentanții lucrătorilor în comitetul de securitate și sănătate în muncă vor fi aleși pe o perioadă de 2 ani.

În cazul în care unul sau mai mulți reprezentanți ai lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor se retrag din comitetul de securitate și sănătate în muncă, aceștia vor fi înlocuiți imediat prin alți reprezentanți aleși.

Modalitatea de desemnare a reprezentanților lucrătorilor în comitetele de securitate și sănătate în muncă va fi stabilită prin contractul colectiv de muncă, regulamentul intern sau regulamentul de organizare și funcționare.

Reprezentanții lucrătorilor în comitetele de securitate și sănătate în muncă vor fi desemnați de către lucrători dintre reprezentanții lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor, după cum urmează:

- a) de la 50 la 100 de lucrători - 2 reprezentanți;
- b) de la 101 la 500 de lucrători - 3 reprezentanți;
- c) de la 501 la 1.000 de lucrători - 4 reprezentanți;
- d) de la 1.001 la 2.000 de lucrători - 5 reprezentanți;
- e) de la 2.001 la 3.000 de lucrători - 6 reprezentanți;
- f) de la 3.001 la 4.000 de lucrători - 7 reprezentanți;
- g) peste 4.000 de lucrători - 8 reprezentanți.

În întreprinderile care au mai puțin de 50 de lucrători, unde nu s-a constituit comitet de securitate și sănătate în muncă, atribuțiile acestuia revin reprezentanților lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor.

Acțiunile întreprinse de Inspekția Muncii cu privire la participarea lucrătorilor și reprezentanților acestora sunt cuprinse în Anexa nr.4

În ceea ce privește derularea programului de prevenire, radiografierea locului de muncă din unități se realizează împreună cu reprezentantul/ angajatorul și lucrătorul care își desfășoară activitatea pe locul de muncă respectiv, angajatorul primind, ulterior, tabloul de prevenire pe locul de muncă și postul de lucru analizat.

2.6

2.6 Supravegherea sănătății

Activitățile legate de supravegherea stării de sănătate a lucrătorilor se efectuează în conformitate cu prevederile legislației naționale aplicabile, în vigoare, care transpune Directiva Cadru 89/391/CEE (art. 24 și 25 din Legea nr.319/2006 a securității și sănătății în muncă nr.319/2006).

Supravegherea stării de sănătate a lucrătorilor trebuie să respecte prevederile *H.G. nr.355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu completările și modificările ulterioare*. Aceasta se asigură printr-o serie de servicii medicale profilactice: examenul medical la angajarea în muncă, de adaptare, periodic, la reluarea activității, supraveghere specială și promovarea sănătății la locul de muncă. Tipul și periodicitatea acestora este descrisă pe larg în Anexa nr.1 la această hotărâre, în 146 de fișe privind serviciile medicale profilactice detaliate în funcție de expunerea profesională. Actul de baza a suferit modificări și completări care au ținut cont de:

- cererea sindicatelor care doresc modificarea prevederilor H.G. nr. 355/2007, Anexa nr.1, *Fișa 123, Muncă la înălțime și Fișa 100, Presiune atmosferică crescută (în sensul renunțării la criteriul vârstă ca și contraindicație pentru activitățile respective)*;
- progresele științifice din domeniu, în concordanță cu Art. 8. pct.(3) al aceluiași act normativ care prevede că: *în cazuri argumentate medical, științific, statistic, examenele medicale profilactice se vor adapta periodic, specific noilor riscuri profesionale*.

Principalele modificări și completări aduse la H.G. nr. 355/2007 se referă la:

1. Definirea conceptului de *supraveghere specială* a sănătății lucrătorilor

Prin *supraveghere specială* se înțelege examenul medical profilactic efectuat de către medicul de medicina muncii, în vederea stabilirii aptitudinii în muncă pentru lucrătorii care se încadrează în următoarele categorii: persoane cu vârste cuprinse între 15 și 18 ani împliniți, persoane cu vârsta de peste 60 de ani împliniți, femei gravide, persoane cu handicap, persoane dependente de droguri, de alcool, stângace, persoane cu vederea monoculară, persoane în evidență cu boli cronice.”

2. Modificarea conținutului fișelor Anexei 1– *privind serviciile medicale profilactice detaliate în funcție de expunerea profesională*, după cum urmează:

- modificarea indicatorilor biologici ai agenților chimici din mediul de muncă, în concordanță cu directivele europene cu privire la agenții chimici profesionali (Directiva 2006/15/CE pentru stabilirea celei de a doua liste de valori limită orientative de expunere profesională în aplicarea Directivei Consiliului 98/24/CE și pentru modificarea directivelor 91/322/CEE și 2000/39/CE), la fișele: benzen, sulfură de carbon.
- Precizarea, pentru toți agenții chimici profesionali, a momentului efectuării determinărilor de laborator pentru evaluarea expunerii profesionale.
- eliminarea criteriului „vârstă peste 55 de ani” ca și contraindicație în „munca la înălțime”, acest criteriu fiind considerat o condiție discriminatorie pentru lucrători (conform Directivei 2001/45/EC din 27 iunie 2001).
- eliminarea criteriului „vârstă peste 45 de ani” ca și contraindicație în „munca la presiunea atmosferică crescută”, acest criteriu fiind considerat o condiție discriminatorie pentru lucrători (conform Directivei 2001/45/EC din 27 iunie 2001).

Acțiuni întreprinse în perioada de raportare

- Introducerea sintezei privind supravegherea expunerii profesionale la azbest în cadrul Programelor Naționale de Sanatate ale MS (din 2007), a sintezei pe zgomot și noxe chimice (din 2011)
- Prima Conferință Națională a asistenților medicali din domeniul sănătății în muncă – Medicina muncii – medicina de întreprindere (6-7 iunie 2008)

Lucrări prezentate în cadrul conferinței:

- „Metode de evaluare a efortului fizic la personalul medical”(As.med.pr. Mariana Dumitrof)
- „Imagistica prin rezonanță magnetică: factori de risc”(Fiz. Violeta Calota)
- „Utilizarea laserului în unitățile spitalicești: riscuri” (Fiz. Violeta Calota)
- Proiect PHARE “Asistentă spre interoperabilitate a furnizorilor de servicii de medicina muncii pe baze standard de date” (beneficiar Ministerul Sănătății) – organizare curs de specializare pentru medici medicina muncii iunie –sept 2010

2.7

2.7 Statele membre sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivelor? Vă rugăm să le descrieți.

Conștientizarea factorilor interesați (angajatori, lucrători desemnați pentru activitățile de protecție și prevenire a riscurilor profesionale, reprezentanți ai lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă, lucrători, sindicate etc) din cadrul IMM-urilor cu privire la măsurile de prevenire necesare în vederea implementării prevederilor directivelor referitoare la securitate și sănătate în muncă s-a realizat prin intermediul **campaniilor de diseminare a reglementărilor specifice, având drept scop sensibilizarea IMM-urilor cu privire la măsurile necesare și aplicarea de bune practici privind asigurarea securității și sănătății în muncă, după cum urmează:**

- **organizarea**, de către Punctul Focal România-INCDPM “Alexandru Darabont” București, a unor **campanii** ale Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă-Bilbao și **desfășurarea la nivel național** a unor **seminarii** tehnico-științifice pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și promovarea celor mai bune practici de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale.
- sprijinirea IMM-urilor cu privire la măsurile de securitate și sănătate în muncă necesare pentru implementarea prevederilor legale în vederea îmbunătățirii condițiilor de muncă;
- asistență tehnică/măsurători;

- determinări ale nivelului de noxe profesionale;
 - evaluări de risc la locul de muncă;
 - soluții tehnice și organizatorice necesare reducerii riscurilor profesionale de accidentare și îmbolnăvire profesională;
 - cerințe privind selectarea și alegerea echipamentelor individuale de protecție;
 - diagnosticarea tehnică a echipamentelor de muncă în vederea punerii în conformitate;
- dezvoltarea unor ghiduri de bune practici privind asigurarea securității și sănătății în muncă la nivel IMM-urilor, publicarea acestora și diseminarea către toți factorii interesați;
- organizarea de cursuri privind legislația de securitate și sănătate în muncă pentru IMM-uri,- organizarea de campanii de diseminare a prevederilor reglementărilor specifice, în vederea sensibilizării și conștientizării IMM-urilor cu privire la măsurile necesare și bune practici privind asigurarea și promovarea securității și sănătății în muncă (INCDPM; Punctul Focal România și Inspekția Muncii).

De asemenea, trebuie menționat faptul că activitatea de consiliere desfășurată de Casele teritoriale de pensii este direcționată cu preponderență către IMM-uri

2.8

2.8 IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivelor? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Elemente de urmarit:

Toate acele aspecte care necesita modificarea directivelor:

Ex. La locul de munca este necesara definirea unor valori pentru iluminat,etc

Este necesară asumarea argumentata a dificutatilor intampinate de IMM atunci cand nu exista valori limita stabilite prin directive

Principalele dificultăți cu care se confruntă IMM-urile sunt de natură financiară Această dificultate a fost pusă în evidență de către companii cu ocazia organizării Forumului IMM-urilor din data de 14.03.2012.

Nu are relevanta cu intrebarea.

3

3. Evaluarea experienței dobândite privind punerea în aplicare practică a principiilor de bază menționate la punctul 2

În legătură cu aplicarea principiilor generale de prevenire:

a). evitarea riscurilor.

Acest principiu se referă la eliminarea riscurilor prin concepție și proiectare (prevenire intrinsecă) și necesită costuri relativ mari. Din acest motiv, în România, un număr relativ mic de companii investesc în prevenirea intrinsecă, preferându-se protecția colectivă și individuală.

b). evaluarea riscurilor care nu pot fi evitate.

Din experiența acumulată, rezultă că majoritatea întreprinderilor mari, mijlocii și mici au efectuată cel puțin o evaluare a riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională. Există necesitatea stabilirii periodicității reevaluării riscurilor (de exemplu, din 3 în 3 ani). Pentru microîntreprinderi, considerăm suficientă o identificare a riscurilor, urmată de măsuri de prevenire, întrucât repetarea periodică a evaluării implică costuri pe care acestea nu și le pot permite.

c). combaterea riscurilor la sursă.

Acest principiu este aplicat în special în cazul zgomotului și vibrațiilor, a noxelor chimice, a radiațiilor etc., prin rețehnologizare și achiziționarea de echipamente de muncă cu protecție intrinsecă.

d). adaptarea muncii la om, în special în ceea ce privește proiectarea posturilor de muncă, alegerea echipamentelor de muncă, a metodelor de muncă și de producție, în vederea reducerii monotoniei muncii, a muncii cu ritm predeterminat și a diminuării efectelor acestora asupra sănătății;

Acest principiu este aplicat destul de puțin la locurile de muncă. În general, aspectele ergonomice sunt mai puțin cunoscute și aplicate.

Având în vedere importanța ergonomiei, MMFPSPV a promovat în cadrul Planului sectorial de cercetare dezvoltare 2013-2015 o lucrare care are în vedere introducerea în Clasificarea Ocupațiilor din România a ocupației de ergonom ceea ce presupune elaborarea unui standard ocupational ce va oferi celor interesați posibilitatea obținerii unor competențe în acest domeniu.

e). adaptarea la progresul tehnic

Principiul implică achiziționarea de echipamente de muncă în pas cu progresul tehnic, în special sub aspectul securității și sănătății în muncă (echipamente de muncă sigure, nepoluante, chiar dacă sunt mai scumpe). Marile întreprinderi respectă, în general, acest principiu și în mai mică măsură întreprinderile mici și mijlocii.

f). înlocuirea a ceea ce este periculos cu ceea ce nu este periculos sau cu ceea ce este mai puțin periculos;

Acest principiu este respectat în special în industrie, cu predilecție în industria chimică (de exemplu, prin înlocuirea unor solvenți foarte toxici dar ieftini cu solvenți mai costisitori dar mai puțin periculoși, (ex. înlocuirea tricloretilenei)

g) dezvoltarea unei politici de prevenire coerente care să cuprindă tehnologiile, organizarea muncii, condițiile de muncă, relațiile sociale și influența factorilor din mediul de muncă;

Politica de prevenire în domeniul securității și sănătății în muncă are la bază o abordare sistemică, multidisciplinară a tuturor elementelor implicate în procesul de muncă în interacțiunea lor (lucrători, echipamente de muncă, sarcini de muncă, mediul de muncă), precum și implementarea unui sistem integrat de management al riscurilor.

Marile întreprinderi, în special, au implementat un sistem de management al securității și sănătății în muncă, de multe ori integrat celui de calitate și mediu.

h) adoptarea, în mod prioritar, a măsurilor de protecție colectivă față de măsurile de protecție individuală;

Se fac eforturi de conștientizare a angajatorilor cu privire la faptul că mijloacele de protecție colectivă trebuie preferate celor de protecție individuală, în cadrul cursurilor, seminariilor de informare, cu ocazia lucrărilor efectuate la diverși beneficiari.

i) furnizarea de instrucțiuni corespunzătoare lucrătorilor.

Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă prevede obligativitatea angajatorilor de a-și elabora instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă, care să vină în completarea legii fundamentașe a securității și sănătății în muncă, cu aspectele concrete din unitatea respectivă.

Pentru facilitarea îndeplinirii acestei obligații legale, INCDPM a elaborat o metodologie cadru de întocmire a instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă la nivelul agenților economici și un număr considerabil de instrucțiuni concrete pe tipuri de activități (la cererea beneficiarilor).

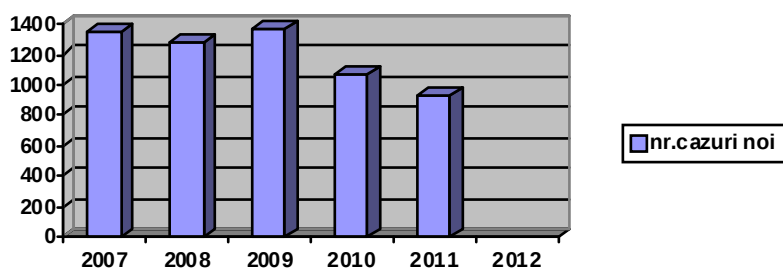
Prin toate acțiunile sale, proiecte de cercetare, asistențe tehnice, cursuri, seminarii, campanii etc. INCDPM promovează o politică de conștientizare a angajatorilor privind prioritizarea măsurilor de prevenire (prevenire intrinsecă, protecție colectivă, protecție individuală), în realizarea planului de prevenire și protecție, în raport cu principiile generale de prevenire.

3.1

3.1 Dați exemple și indicatori care să arate eventuala eficacitate sau ineficacitate a directivelor în atingerea obiectivelor lor.

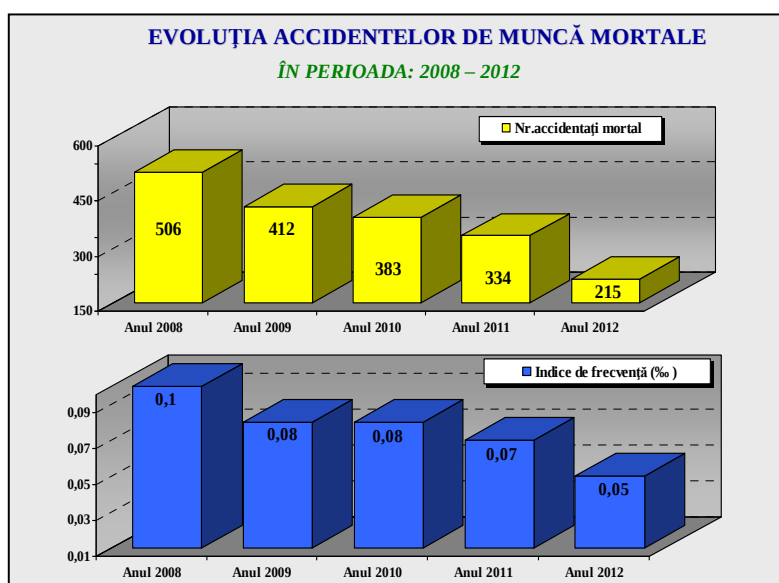
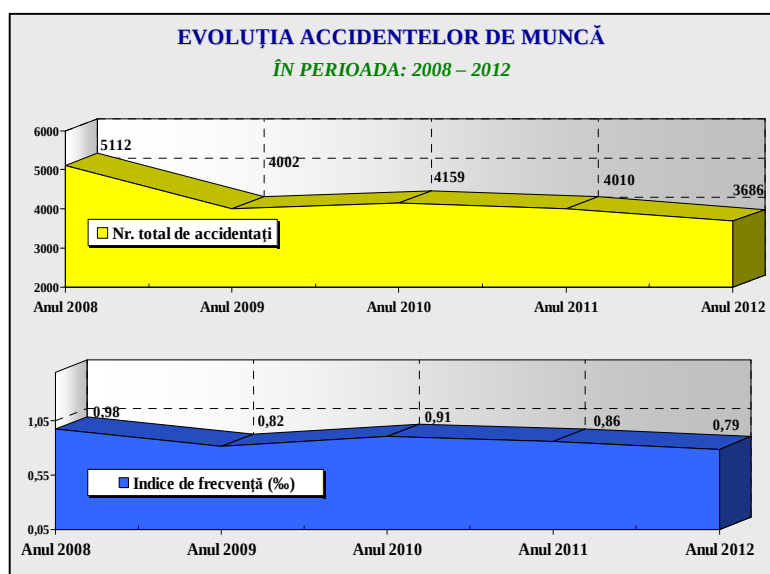
Evoluția eficacității directivelor

a. Scăderea numărului de cazuri noi de boli profesionale înregistrate la nivel național

b.Reducerea numărului de zile de absenteism medical prin boli profesionale, prin scăderea numărului de cazuri noi de îmbolnăvire profesională

c. reducerea frecvenței accidentelor de muncă

3.2

3.2 Care sunt dificultățile practice întâlnite în vederea asigurării faptului că directivele își ating obiectivele? Vă rugăm să dați exemple.

Una din dificultățile practice, întâlnite pe parcursul vizitelor de inspecție efectuate, este insuficienta alocare a resurselor financiare, în vederea implementării măsurilor de prevenire.

3.3

3.3 Care este impactul cumulativ și interactiv al directivelor (sinergii, suprapuneri, contradicții, diferite)?

Din lucrările efectuate la agenții economici se constată că în cazul în care este necesară respectarea prevederilor mai multor directive, dispozițiile mai restrictive sau specifice ale directivelor speciale au prioritate în raport cu prevederile generale ale Directivei cadru (respectiv Legii nr. 319/2006).

De exemplu, prevederile Directivei 2004/37/CE privind protecția lucrătorilor împotriva expunerilor legate de agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă, fiind mult mai restrictive, au prioritate față de prevederile cu caracter general ale Directivei cadru. Acest lucru este valabil și în cazul altor directive specifice (zgomot, vibrații, videoterminale, manipulare manuală etc.).

3.4

3.4 Rezumați eventualele propuneri de modificare a directivelor sau de adoptare a altor măsuri la nivelul UE?

Cred că a fost o eroare introducerea acestui alineat.

- Amendarea prevederilor Directivei cadru Specificare periodicitate evaluare riscuri profesionale.
- Amendarea prevederilor Directivei 90/270/CEE în sensul actualizării prevederilor acesteia - ecrane în raport cu progresul tehnic în domeniu.
- Directiva 2009/104/CE: Propunerea de completare cu stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă la utilizarea echipamentelor de muncă și dispozitivelor adecvate pentru ridicarea lucrătorilor, precum și a prevederilor legate de supraveghere corespunzătoare a acestora din faza de punere în funcțiune și pe durata utilizării lor.
- Completarea Directivei 90/269/CEE.
- Cerințe: necesitatea actualizării prevederilor Directivei europene specifice privind manipularea manuală a maselor cu date referitoare la masele maxime admise pentru manipulare, în relație cu factori ca: grupe de vârstă, bărbați/ femei, frecvență de manipulare, tipul manipulării etc.
- Art. 10 din Directiva 90/270/CEE prevede necesitatea adaptării Directivei în relație cu progresul tehnic, tehnologic.

În general, directiva necesită adaptări pentru a ține seama de progresul tehnic în acest domeniu, care a determinat diminuarea semnificativă sau chiar eliminarea riscurilor existente la acest tip de echipamente, comparativ cu perioada în care a fost adoptată directiva.

Este necesară adaptarea directivei pentru a ține cont atât de dinamica relațiilor de muncă din prezent, cât și de previziunile privind intensificarea muncii la domiciliu folosind echipamente cu ecrane de vizualizare, fără a mai fi nevoie de organizarea unui astfel de loc de muncă de către angajator în unitatea sa.

În acest sens, obligațiile angajatorilor prevăzute de directivă ar trebui reconsiderate, în special cu privire la:

- supravegherea concretă a condițiilor de muncă, fiind cunoscut faptul că instrumentele clasice de supraveghere a securității și sănătății muncii, cum sunt inspecțiile proprii efectuate la locul de muncă sunt inaplicabile în acest caz;
- efectuarea testelor pentru ochi și vedere și a examenelor oftalmologice pentru lucrătorii care desfășoară munca la domiciliu;
- instruirea adecvată a lucrătorilor care desfășoară munca la domiciliu, și mai ales conștientizarea lor, în ceea ce privește amenajarea corectă a postului de lucru de la domiciliu, a necesității pauzelor și exercițiilor fizice pentru contracararea efectelor determinate de pozițiile șezând prelungite.
-

De asemenea, utilizarea pe scară tot mai largă a echipamentelor portabile de tip laptop la locurile de muncă, pe toată durata zilei de lucru, în locul echipamentelor clasice de tip desktop, ar necesita introducerea de noi prevederi specifice, având în vedere nevoia de adaptare a acestor echipamente din punct de vedere

al ergonomiei locului de muncă (atașarea unei tastaturi/monitor suplimentare).(IM)

Pentru directiva 2000/54/CEE referitoare la agenți biologici, se propun următoarele modificări:

- stabilirea unor proceduri specifice, armonizate referitoare la protecția lucrătorilor la agenți biologici;
- actualizarea clasificării agenților biologici în situația apariției unor agenți biologici neluați în considerare până în prezent;
- adoptarea unor valori limită de expunere profesională care să permită interpretarea corectă a situațiilor de mediu sau a rezultatelor măsurărilor, ca o necesitate pentru evaluarea riscurilor biologice;
- standardizarea metodelor de măsurare pentru agenții biologici.

4.

4.Care sunt punctele de vedere ale partenerilor sociali privind conținutul acestui raport?

SECȚIUNEA II – DIRECTIVELE SPECIFICE

Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă¹⁵

- (1) Cum este adaptată punerea în aplicare practică a directivei pentru a ține seama de schimbările privind natura mediului de lucru, de exemplu, munca la domiciliu, lucrătorii mobili, munca cu normă redusă, inclusiv mai multe activități cu normă redusă, numărul crescut de femei care muncesc, lucrătorii migrați și subcontractarea?

Angajatorii au obligația să asigure în aceeași măsură securitatea și sănătatea tuturor lucrătorilor din întreprinderile lor, inclusiv a celor cu contracte individuale de muncă cu timp parțial, a lucrătorilor migranți, a femeilor etc.

- (2) Având în vedere experiența practică, domeniul de aplicare al directivei-cadru este în continuare adecvat, de exemplu, în ceea ce privește neaplicarea la anumite grupuri?

În România domeniul de aplicare al directivei a fost extins pentru următoarele grupuri:

- studenți, elevi în perioada efectuării stagiului de practică și ucenici;
- alți participanți la locul de muncă (persoanele aflate în întreprindere și/sau unitate, cu permisiunea angajatorului, în perioada de verificare prealabilă a aptitudinilor profesionale în vederea angajării; persoane aflate în vizită; persoane care prestează activități în folosul comunității sau activități în regim de voluntariat; șomeri în perioada de reconversie profesională sau perfecționare, în care prestează activitatea pentru care sunt pregătiți; persoane care nu au contract individual de muncă încheiat în formă scrisă și pentru care se poate face dovada clauzelor contractuale și a prestațiilor efectuate prin orice alt mijloc de probă).

Rămâne în continuare o problemă activitatea lucrătorilor independenți care nu sunt acoperiți de directiva cadru decât în situația în care dobândesc calitatea de angajator.

- (3) În ce măsură se ține seama, în punerea în aplicare practică a directivei, de posibilitatea de a adapta acest proces la mărimea întreprinderii și la natura activităților?

În România directiva 89/391/CEE se aplică în mod unitar, indiferent de mărimea întreprinderilor și de natura activităților acestora. Fac excepție organizarea activității de prevenire și protecție, precum și consultarea lucrătorilor care se pot realiza în funcție de mărimea întreprinderii și natura activităților desfășurate. Astfel există în legislația națională prevederi potrivit cărora angajatorii, prin îndeplinirea unor condiții pot realiza activitățile de prevenire și protecție fără a angaja un lucrător sau serviciu extern de prevenire și protecție.

În vederea punerii în aplicare a prevederilor Directivei 89/391/CEE privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă, a fost adoptată legislația națională prin care s-au stabilit măsuri de îmbunătățire a securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă în funcție de mărimea întreprinderii:

A.1) În cazul întreprinderilor cu până la 9 lucrători inclusiv, angajatorul poate efectua activitățile din domeniul securității și sănătății în muncă, dacă se îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) activitățile desfășurate în cadrul întreprinderii nu sunt dintre cele prevăzute în Anexa “Activități industriale” din normele de aplicare a legii securității și sănătății în muncă, în vigoare, susmenționate.

- b) angajatorul își desfășoară activitatea profesională în mod efectiv și cu regularitate în întreprindere;
- c) angajatorul a urmat cel puțin un program de pregătire în domeniul securității și sănătății în muncă, cu o durată minimă de 40 de ore și conținutul prevăzut la lit.A a Anexei nr. 6 *“Conținutul minim al cursurilor necesare pregătirii în domeniul securității și sănătății în muncă”* din normele de aplicare a legii securității și sănătății în muncă, în vigoare, care se atestă printr-un document de absolvire a programului de pregătire.

În situația în care nu sunt îndeplinite condițiile susmenționate, angajatorul trebuie să desemneze unul sau mai mulți lucrători ori poate organiza serviciul intern de prevenire și protecție și/sau poate să apeleze la servicii externe, în condițiile normelor metodologice.

În cazul în care angajatorul/lucrătorii desemnați/serviciile interne de prevenire și protecție nu au capacitățile și aptitudinile necesare pentru efectuarea tuturor activităților de prevenire și protecție prevăzute la art. 15 din Legea nr.319/2006, angajatorul trebuie să apeleze la servicii externe pentru acele activități de prevenire și protecție pe care nu le poate desfășura cu personalul propriu.

A.2) În cazul întreprinderilor care au între 10 și 49 de lucrători inclusiv, angajatorul poate efectua activitățile din domeniul securității și sănătății în muncă, dacă se îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) sunt respectate condițiile menționate la punctul A.1 lit.a), b), c);
- b) riscurile identificate nu pot genera accidente sau boli profesionale cu consecințe grave, ireversibile, respectiv deces ori invaliditate.

În situația în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute mai sus, angajatorul trebuie să desemneze unul sau mai mulți lucrători ori poate organiza unul sau mai multe servicii interne de prevenire și protecție și/sau poate să apeleze la servicii externe, în condițiile prezentelor norme metodologice.

În cazul în care angajatorul/lucrătorii desemnați/serviciile interne de prevenire și protecție nu au capacitățile și aptitudinile necesare pentru efectuarea tuturor activităților de prevenire și protecție prevăzute de la art. 15 din Legea nr.319/2006, angajatorul trebuie să apeleze la servicii externe pentru acele activități de prevenire și protecție pe care nu le poate desfășura cu personalul propriu.

A.3) În cazul întreprinderilor care au între 50 și 249 de lucrători, angajatorul trebuie să desemneze unul sau mai mulți lucrători ori să organizeze unul sau mai multe servicii interne de prevenire și protecție pentru a se ocupa de activitățile de prevenire și protecție din cadrul întreprinderii.

În cazul întreprinderilor și/sau unităților care au între 50 și 249 de lucrători, care desfășoară activități dintre cele prevăzute în Anexa “Activități industriale” din din normele de aplicare a legii securității și sănătății în muncă, în vigoare, angajatorul trebuie să organizeze unul sau mai multe servicii interne de prevenire și protecție.

În cazul în care lucrătorii desemnați, serviciile interne de prevenire și protecție nu au capacitățile și aptitudinile necesare pentru efectuarea tuturor activităților de prevenire și protecție prevăzute în Legea nr.319/2006, angajatorul trebuie să apeleze la servicii externe pentru acele activități de prevenire și protecție pe care nu le poate desfășura cu personalul propriu.

A.4) În cazul întreprinderilor care au peste 250 de lucrători, angajatorul trebuie să organizeze unul sau mai multe servicii interne de prevenire și protecție.

În cazul în care serviciile interne de prevenire și protecție nu au capacitățile și aptitudinile necesare pentru efectuarea tuturor activităților de prevenire și protecție prevăzute în Legea nr.319/2006, angajatorul trebuie să apeleze la unul sau mai multe servicii externe pentru acele activități de prevenire și protecție pe care nu le poate desfășura cu personalul propriu.

- (4) Cum se ține seama, în punerea în aplicare practică a directivei, de nevoia de cooperare între angajatorii care împart același loc de muncă?

Modalitățile de cooperare între angajatorii care împart același loc de muncă **sunt reglementate** în România prin introducerea obligațiilor de a exista, în contractele de prestări servicii, clauze privind securitatea și sănătatea în muncă (ex.instruire, înregistrate accidente de muncă, etc), formele de cooperare între aceștia fiind diferite.

În anul 2010 s-a desfășurat la nivel național o *Campanie de control privind coordonarea activităților de prevenire și protecție în întreprinderile în care își desfășoară activitatea și lucrători din alte întreprinderi*. Pentru atingerea obiectivului campaniei, acela de a verifica respectarea prevederilor legale privind coordonarea activităților de prevenire și protecție în întreprinderile în care își desfășoară activitatea și lucrători din alte întreprinderi, inspectorii de muncă au efectuat controale în întreprinderi din toate domeniile de activitate, cu excepția întreprinderilor din sectorul construcții.

Rezultatele controalelor efectuate au reliefat următoarele modalități utilizate în coordonarea activităților de prevenire și protecție:

- Stabilirea de clauze privind securitatea și sănătatea în muncă la încheierea contractelor de prestări de servicii între angajatori.
- Coordonarea activităților de către serviciul de prevenire și protecție sau de către lucrătorul desemnat sau de către angajatorul care și-a asumat atribuțiile în domeniul securității și sănătății în muncă.
- Colaborarea între lucrătorii desemnați/serviciile interne/serviciile externe ai/ale angajatorilor care derulează activități în același loc de muncă, precum și cu lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor.
- Informarea reciprocă despre riscurile profesionale, între angajatorii care derulează activități în același loc de muncă, precum și a lucrătorilor acestora și/sau a reprezentanților lor.
- Instruirea, de către angajatorul beneficiar al serviciilor, a lucrătorilor din întreprinderi și/sau unități din exterior care desfășoară activități pe bază de contract de prestări de servicii, cu privire la activitățile specifice, riscurile pentru securitate și sănătate în muncă, precum și măsurile și activitățile de prevenire și protecție.
- Cooperarea în vederea implementării prevederilor privind securitatea, sănătatea și igiena în muncă între angajatorii care derulează activități în același loc de muncă și coordonarea acțiunilor acestora în vederea protecției lucrătorilor și prevenirii riscurilor profesionale.

S-a ținut seama la punerea în aplicare practică a directivei de nevoia de cooperare între angajatorii care impart același loc de muncă, astfel ca, în Normele metodologice de aplicare a prevederilor *Legii securității și sănătății în muncă* nr.319/2006, cu modificările și completările ulterioare, au fost introduse prevederi care stipulează:

- colaborarea cu lucrătorii și/sau reprezentanții lucrătorilor, serviciile externe de prevenire și protecție, medicul de medicina muncii, în vederea coordonării măsurilor de prevenire și protecție;
- colaborarea cu lucrătorii desemnați/serviciile interne/serviciile externe ai/ale altor angajatori, în situația în care mai mulți angajatori își desfășoară activitatea în același loc de muncă;
- propunerea de clauze privind securitatea și sănătatea în munca la încheierea contractelor de prestări de servicii cu alți angajatori, inclusiv la cele încheiate cu angajatori străini;
- întocmirea unui necesar de mijloace materiale pentru desfășurarea acestor activități.

(5) În cursul punerii în aplicare practice a directivei, au existat schimbări semnificative în activitatea serviciilor de prevenire și protecție?

Nu au existat schimbări semnificative în activitatea serviciilor de prevenire și protecție de la transpunerea directivei 89/391/CEE în legislația națională. Serviciile de protecție și de prevenire sunt încă departe de a asigura o acoperire generalizată (ex: ergonomie, aspecte sanitare privind locurile de muncă, aspecte psihologice).

În anul 2010 printr-un act normativ de modificare și completare a actului normativ care aprobă Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii cadru privind securitatea și sănătatea în muncă, s-au adoptat măsuri legale cu privire la autorizarea și funcționarea serviciilor de prevenire și protecție. În acest sens, s-au stabilit cerințele de pregătire pe care trebuie să le îndeplinească serviciul intern de prevenire și protecție.

De asemenea, noua legislație adoptată stabilește că începând cu data de 1 iulie 2011, serviciul intern de prevenire și protecție trebuie să fie format din lucrători care au contract individual de muncă cu normă întreagă încheiat cu angajatorul. Serviciul intern de prevenire și protecție poate să asigure și supravegherea sănătății lucrătorilor, dacă dispune de personal cu capacitate profesională și de mijloace materiale adecvate, în condițiile legii.

O altă schimbare referitoare la activitatea serviciului de prevenire și protecție se referă la conținutul și forma de încheiere a contractului de prestare servicii între angajator și serviciul extern de prevenire și protecție

Prin modificările introduse în anul 2010, se stabilesc și prevederi referitoare la libera circulație a serviciilor externe de prevenire și protecție.

În acest sens, persoanele fizice și juridice stabilite într-un stat membru al UE sau al SEE care au fost supuse în aceste state unei proceduri similare celei de abilitare pot presta servicii de prevenire și protecție pe teritoriul României, fără a fi abilitate potrivit legislației române, în următoarele moduri: permanent sau temporar sau ocazional.

Pentru persoanele fizice și juridice stabilite în alt stat membru al UE sau al SEE care nu au fost supuse în aceste state unei proceduri similare celei de abilitare pot presta servicii de prevenire și protecție pe teritoriul României doar dacă sunt abilitate potrivit legislației române.

Serviciile externe prevenire și protecție sunt obligate să trimită semestrial un raport de activitate către Inspekția muncii respectiv inspectorate teritoriale.

Prin prevederi legislative au fost promovate schimbări semnificative în activitatea **serviciilor de prevenire medicală**:

- Procesul-verbal de cercetare a cazului de boală profesională se înmânează angajatorului, medicului care a semnalat îmbolnăvirea, pentru evidența îmbolnăvirilor profesionale și pentru a urmări realizarea măsurilor prescrise, direcției de sănătate publică județene sau a municipiului București, inspectoratului teritorial de muncă participant la cercetare și asiguratorului la nivel teritorial.
- Semnalarea și declararea se fac într-un interval de maximum 2 ani de la încetarea expunerii profesionale considerate cauză a îmbolnăvirii. Excepție fac cazurile de pneumoconioze și de cancer.
- O copie a procesului-verbal de cercetare a cazului de boală profesională se înmânează lucrătorului și în cazul infirmării bolii profesionale.

Prin modificarea din 2011 a actului normativ **privind supravegherea sănătății lucrătorilor** s-au introdus următoarele prevederi:

- Serviciile medicale profilactice prin care se asigură supravegherea sănătății lucrătorilor sunt: examenul medical la angajarea în muncă, de adaptare, periodic, la reluarea activității, supraveghere specială și promovarea sănătății la locul de muncă.
- Prin *supraveghere specială* se înțelege examenul medical profilactic efectuat de către medicul de medicina muncii în vederea stabilirii aptitudinii în muncă pentru lucrătorii care se încadrează în următoarele categorii: persoane cu vârste cuprinse între 15 și 18 ani împliniți, persoane cu vârsta de peste 60 de ani împliniți, femei gravide, persoane cu handicap, persoane dependente de droguri, de alcool, stângace, persoane cu vederea monoculară, persoane în evidență cu boli cronice.
- La indicația medicului de medicina muncii, pentru stabilirea incompatibilităților medicale cu riscurile profesionale evaluate, examenul medical periodic poate cuprinde investigații și/sau examene medicale de specialitate suplimentare celor prevăzute în Anexa nr. 1 la HG nr. 355/2007.
- În vederea conștientizării nevoilor și a obiectivelor privind sănătatea și securitatea în muncă în rândul lucrătorilor, a angajatorilor sau a altor factori implicați în acest scop, medicii de medicina muncii efectuează activități specifice de promovare a sănătății la locul de muncă pentru realizarea bunăstării lucrătorilor, bazate pe identificarea problemelor acestora.
- Pentru promovarea măsurilor privind adaptarea la muncă a lucrătorilor și pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă și de mediu, medicii de medicina muncii desfășoară activități de consiliere privind sănătatea și igiena ocupațională a lucrătorilor și a reprezentanților acestora din întreprindere și din comitetul de sănătate și securitate în muncă, după caz, și colaborează cu organismele din domeniul securității și sănătății în muncă.
- Serviciul de medicina muncii care asigură supravegherea stării de sănătate a lucrătorilor va întocmi și va prezenta angajatorului, anual, un raport care va cuprinde în principal concluziile evaluării stării de sănătate a lucrătorilor, precum și recomandări medicale privind promovarea sănătății la locul de muncă.
- Dosarul medical și fișa de identificare a factorilor de risc profesional se păstrează la structura de medicina muncii pe durata derulării contractului cu angajatorul.
- Dosarul medical și fișa de identificare a factorilor de risc profesional pot fi, la solicitare, predate noii structuri de medicina muncii agreeate de angajator.
- Dosarele medicale trebuie păstrate la structurile de medicina muncii cel puțin 40 de ani de la încetarea expunerii, în cazul expunerii profesionale la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă.

- La schimbarea locului de muncă în altă unitate, lucrătorului i se vor înmâna, la solicitare, copii ale dosarului său medical și ale fișei de identificare a factorilor de risc profesional, pentru a fi predate structurii de medicina muncii a unității respective.
- Angajatorii în procedură de faliment vor informa structura de medicina muncii.

(6) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în Directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

În România domeniul de aplicare al directivei a fost extins pentru următoarele grupuri:

- studenți, elevi în perioada efectuării stagiului de practică și ucenici;
- alți participanți la locul de muncă (persoanele aflate în întreprindere și/sau unitate, cu permisiunea angajatorului, în perioada de verificare prealabilă a aptitudinilor profesionale în vederea angajării; persoane aflate în vizită; persoane care prestează activități în folosul comunității sau activități în regim de voluntariat; șomeri în perioada de reconversie profesională sau perfecționare, în care prestează activitatea pentru care sunt pregătiți; persoane care nu au contract individual de muncă încheiat în formă scrisă și pentru care se poate face dovada clauzelor contractuale și a prestațiilor efectuate prin orice alt mijloc de probă).

(7) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii în efortul lor de implementare a legislației SSM și de îmbunătățire a mediului de muncă a constituit o prioritate națională.

În acest sens, pentru a sprijini IMM în punerea în aplicare a directivei, **Inspekția Muncii** a elaborat *Ghidul de evaluare a riscului pentru întreprinderile mici și mijlocii*, care a fost tipărit în 150.000 exemplare și distribuit angajatorilor.

Începând din anul 2007 Inspekția Muncii a realizat în fiecare an acțiuni de informare și conștientizare a angajatorilor și lucrătorilor din IMM și de promovare a bunelor practici de securitate și sănătate în muncă.

Prin aceste acțiuni, s-a susținut procesul de dezvoltare a unei culturi de prevenire în IMM și diseminarea bunelor practici la nivel național.

Sesiunile au avut drept scop informarea și conștientizarea angajatorilor, lucrătorilor desemnați pentru a se ocupa de activitățile de prevenire și protecție, lucrătorilor și reprezentanților acestora cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă, reprezentanților partenerilor sociali și altor organisme cu atribuții în domeniul SSM.

Participanții la sesiunile de informare și conștientizare au primit materiale informative elaborate de Inspekția Muncii (pliante, broșuri, afișe, Ghidul de evaluare a riscului, CD cu informații în domeniul SSM).

Rezultatele sesiunilor de informare și conștientizare organizate în județe, în perioada 2006-2012, sunt prezentate în tabelul următor:

Perioada desfășurării acțiunilor	Județul în care s-au organizat	Număr participanți
2006-2007	București, Constanța, Galați, Iași, Mureș, Bihor, Cluj, Brașov, Timiș, Gorj	500
2008	Ilfov, Suceava, Gorj, Hunedoara, Buzău	327
2009	Prahova, Ialomița, Dâmbovița, Călărași, Giurgiu	283
2010	Alba, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Sibiu, Tulcea	276
2011	Brăila, Olt, Satu Mare, Sălaj, Vrancea	252
2012	Arad, Bacău, Caraș-Severin, Covasna, Harghita, Vaslui	439

Casa Nationala de Pensii Publice (**CNPP**), în perioada de raportare, și-a orientat consilierea privind activitatea de prevenire cu preponderență către întreprinderile mici și mijlocii. Măsurile de prevenire propuse în conformitate cu Directiva 89/391/CEE au fost în proporție de 12.2% din numărul total de măsuri recomandate și au acoperit în principal următoarele aspecte:

- urmărirea stării de sănătate a lucrătorilor, în mod special acolo unde există noxe sau acestea sunt peste valorile legal admise, prin efectuarea la termen a controalelor medicale periodice specifice unor anumite meserii (condiții speciale de muncă) sau la revenirea în activitate după o perioadă mai lungă de întrerupere;
- schimbarea locului de muncă sau rotirea pe locuri de muncă atunci când controalele medicale semnalează eventuale modificări ale stării de sănătate;
- asigurarea condițiilor igienico-sanitare a locurilor de muncă (spații de servire a mesei, spații de repaus, vestiare, grup sanitar etc.);
- alimentația de protecție, reducerea timpului de lucru;
- respectarea cu strictețe a reglementărilor privind repartizarea pe locurile de muncă a grupurilor sensibile la riscuri.

În perioada de raportare, **INCDPM** a:

- elaborat *Ghidul de securitate și sănătate în muncă pentru IMM-uri*, l-a publicat și diseminat la factorii interesați prin intermediul Consiliului Național al IMM-urilor.
- organizat cursuri de legislație (*Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă*) pentru IMM-uri.
- derulat Campanii de informare, Simpozioane, work-shop-uri etc.

(8) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Dificultățile în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei pe care le întâmpină întreprinderile mici și mijlocii sunt determinate de insuficiența sau lipsa resurselor, în special a celor financiare.

Directiva 89/654/CEE a Consiliului din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate la **locul de muncă** [prima directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]¹⁶

- (1) Având în vedere experiența practică dobândită, este în continuare adecvată definiția locului de muncă de la articolul 2?

Definiția locului de muncă poate fi considerată corespunzătoare în continuare pentru locurile de muncă organizate de angajatori în clădirile unității/ întreprinderii sau în perimetrul unității/ întreprinderii.

Având în vedere schimbările de pe piața muncii și mai ales flexibilizarea și diversificarea relațiilor de muncă, considerăm că este oportun ca Directiva 89/654/CEE să intre într-un proces de revizuire, modificare și completare, pentru a ține cont de aceste schimbări și pentru a fi mai clară pentru toți actorii implicați (angajatori/ lucrători/ parteneri sociali/ inspectori de muncă).

Revizuirea Directivei trebuie să aibă în vedere modificarea și completarea textului și a anexelor aferente, dar trebuie analizată și oportunitatea schimbării denumirii Directivei: "*Directiva nr. ... privind cerințele minime de securitate și sănătate la locul de muncă organizat de angajator în clădirea sau perimetrul întreprinderii/unității*".

De asemenea, considerăm oportun să aibă în vedere discutarea următoarelor variante de modificare/ completare a Directivei:

- **Variantă 1** - Articolul 1 alin. 2 al Directivei 89/654/CEE, să se adauge, alături de excepțiile actuale, și alte locuri de muncă cărora nu li se aplică Directiva, de exemplu:

- locul de muncă pentru munca la domiciliu, așa cum este definită de Convenția OIM nr. 177/1996 și Recomandarea OIM 184/1996;
- locul de muncă al lucrătorilor ce desfășoară activități casnice în cadrul unui raport de muncă, conform Convenției OIM nr. 189/2011 și Recomandării OIM nr. 201/2011;
- locul de muncă pentru teleworking etc.

- **Variantă 2** - Introducerea în Anexa 1 a Directivei a unor cerințe minime speciale de securitate și sănătate pentru:

- locul de muncă pentru munca la domiciliu, așa cum este definită de Convenția OIM nr. 177/1996 și Recomandarea OIM 184/1996;
- locul de muncă al lucrătorilor ce desfășoară activități casnice în cadrul unui raport de muncă, conform Convenției OIM nr. 189/2011 și Recomandării OIM nr. 201/2011;
- locul de muncă pentru teleworking etc.

- (2) Având în vedere experiența practică dobândită, există prevederi ale directivei care ar trebui să fie aplicate sau să nu fie aplicate la anumite locuri de muncă? Ar trebui să existe prevederi concrete referitoare, de exemplu, la temperatura din încăperi, dimensiunile și volumul încăperilor etc.

Se poate spune că există prevederi ale directivei care se aplică numai anumitor locuri de muncă și nu se aplică altor locuri de muncă, dar acest lucru este absolut normal ținând cont de faptul că cerințele minime de securitate și sănătate pentru locul de muncă, prevăzute în anexele I și II ale directivei, se aplică diferențiat ori de câte ori caracteristicile locului de muncă, activitatea, împrejurările sau un risc impun acest lucru.

Fiecare angajator, în urma evaluării riscurilor pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, va alege din Directiva prevederile care îi sunt aplicabile.

Pentru punerea în aplicare în mod unitar a cerințelor minime de securitate și sănătate impuse locurilor de muncă organizate de angajatori în unități/întreprinderi, considerăm oportun și necesar să se elaboreze, la nivel european, ghiduri de aplicare a prevederilor directivei care să detalieze termenii "*adecvat, suficient, corespunzător*" și să specifice în clar valori, sau intervale de valori, pentru:

- temperatura adecvată organismului uman, ținând seama de metodele de lucru utilizate și de cerințele fizice impuse lucrătorilor;

- iluminatul natural suficient;
- suprafață, înălțime și un volum de aer suficiente pentru încăperile de lucru etc.;
- dimensiunile căilor de acces și circulație;
- instalații sanitare (numărul de vestiare, dimensiuni, grupuri sanitare, dușuri, chiuvete etc.);
- dimensiunile încăperilor - libertatea de mișcare la postul de lucru;
- încăperi pentru acordarea primului ajutor;
- locuri de muncă în condiții de izolare;
- lucrul la înălțime;
- activitatea în mediul hiperbaric etc.

—De asemenea, din experiența practică apreciem necesară elaborarea de asemenea la nivel european a unor ghiduri care să aibă în vedere și un anumit interval de timp pentru expunerea la diverse noxe

(3) Având în vedere experiența practică dobândită, informațiile din anexele 1 și 2 sunt în continuare adecvate pentru locurile de muncă?

Detaliile din anexele directivei sunt corespunzătoare și acoperitoare pentru diferite locuri de muncă organizate de angajator în clădirea sau în perimetrul întreprinderii/unității, cu condiția detalierii termenilor „*adecvat, suficient, corespunzător*”.

Considerăm că este oportun ca directiva să fie revizuită și, în acest sens, propunem:

- să se abroge Articolul 3 - Locuri de muncă utilizate pentru prima dată;
- să se abroge Articolul 4 - Locurile de muncă aflate deja în folosință;
- directiva să cuprindă o singură Anexă cu cerințe minime de securitate și sănătate, respectiv anexa I.

De asemenea, în opinia României directiva necesită completări, de exemplu, pentru locuri de muncă în condiții de izolare, la înălțime etc.

(4) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Da, în Hotărârea Guvernului nr. 1091/2006, în care au fost transpuse în totalitate prevederile directivei 89/654/CE, au fost introduse cerințe suplimentare pentru lucrătorii care lucrează în condiții de izolare și cerințe minime privind ergonomia locurilor de muncă, după cum urmează:

Art. 5 - HG nr. 1091/2006 „*Se consideră că un lucrător lucrează în condiții de izolare atunci când nu are contact vizual și comunicare verbală directă cu alți lucrători, în cele mai multe cazuri pentru o perioadă de timp mai mare de o oră, și când nu este posibil să i se acorde ajutor imediat în caz de accident sau când se află într-o situație critică.*”

Art. 11- HG nr. 1091/2006 „Personalul care lucrează în condiții de izolare trebuie să fie informat cu privire la:

- a) manevrarea echipamentului de muncă, starea acestuia (fiabilitate și accesibilitate);
- b) riscurile de accidentare și modul de acțiune în caz de apariție a acestora;
- c) comportamentul adecvat în cazul producerii unei avarii sau al apariției unei situații critice;
- d) utilizarea echipamentului individual de protecție;
- e) primul ajutor;
- f) utilizarea sistemului de supraveghere și de legătură cu exteriorul.”

HG nr. 1091/2006 - **Anexa 1** „Cerințe minime suplimentare referitoare la locurile de muncă în condiții de izolare și cerințe minime referitoare la ergonomia locurilor de muncă organizate de angajator în întreprindere/unitate:

22. Locuri de muncă în condiții de izolare (dispoziții speciale).

22.1. Angajatorul va numi prin decizie o persoană cu atribuții concrete care să supravegheze lucrătorii care lucrează în condiții de izolare.

22.2. Pentru a se putea interveni în timp util în caz de accident sau avarie la locurile de muncă în condiții de izolare, acestea vor fi dotate cu mijloace tehnice care permit legătura cu persoana care asigură supravegherea:

- a) constant automat (centrale de supraveghere, dispozitive de alarmare prin unde radio);
- b) periodic automat (radio-telefon, telefon);
- c) periodic prin intermediul unei persoane (apeluri telefonice, radio-telefon, cameră de luat vederi și monitor).

23. Principii ergonomice

23.1. Dimensiunea locului de muncă se realizează în funcție de particularitățile anatomice, fiziologice, psihologice ale organismului uman, precum și de dimensiunile și caracteristicile echipamentului de muncă, ale mobilierului de lucru, de mișcările și deplasările lucrătorului în timpul activității, de distanțele de securitate, de dispozitivele ajutoare pentru manipularea maselor, ca și de necesitatea asigurării confortului psihofizic.

23.2. Eliminarea pozițiilor forțate, nenaturale, ale corpului lucrătorului și asigurarea posibilităților de modificare a poziției în timpul lucrului se realizează prin amenajarea locului de muncă, prin optimizarea fluxului tehnologic și prin utilizarea echipamentelor de muncă care respecta prevederile reglementărilor în vigoare.

23.3. Locurile de muncă la care se lucrează în poziție așezat se dotează cu scaune concepute corespunzător caracteristicilor antropometrice și funcționale ale organismului uman, precum și activității care se desfășoară, corelându-se înălțimea scaunului cu cea a planului de lucru.

23.4. La locurile de muncă unde se lucrează în poziție ortostatică trebuie asigurate, de regulă, mijloace pentru așezarea lucrătorului cel puțin pentru perioade scurte de timp (de exemplu, scaune, bănci).

23.5. Echipamentele de muncă, mesele și bancurile de lucru trebuie să asigure spațiu suficient pentru sprijinirea comodă și stabilă a membrilor inferioare în timpul activității, cu posibilitatea mișcării acestora.

23.6. Înălțimea planului de lucru pentru poziția așezat sau ortostatică se stabilește în funcție de distanța optimă de vedere, de precizia lucrării, de caracteristicile antropometrice ale lucrătorului și de mărimea efortului membrilor superioare.

23.7. Pentru evitarea mișcărilor de răsucire și aplecare ale corpului, precum și a mișcărilor foarte ample ale brațelor, trebuie luate măsuri de organizare corespunzătoare a fluxului tehnologic, de manipulare corectă a materiilor prime și a produselor la echipamentele de muncă la care lucrătorul intervine direct."

HG nr. 1091/2006 - **Anexa 2** „Cerințe minime suplimentare referitoare la locurile de muncă în condiții de izolare și cerințe minime referitoare la ergonomia locurilor de muncă organizate de angajator în întreprindere/unitate:

18. Locuri de muncă în condiții de izolare (dispoziții speciale)

18.1. Angajatorul va numi prin decizie o persoană cu atribuții concrete care să supravegheze lucrătorii care lucrează în condiții de izolare.

18.2. Pentru a se putea interveni în timp util în caz de accident sau avarie la locurile de muncă în condiții de izolare, acestea vor fi dotate cu mijloace tehnice care permit legătura cu persoana care asigură supravegherea:

- a) constant automat (centrale de supraveghere, dispozitive de alarmare prin unde radio);
- b) periodic automat (radio-telefon, telefon);
- c) periodic prin intermediul unei persoane (apeluri telefonice, radio-telefon, camera de luat vederi și monitor).

19. Principii ergonomice

19.1. Dimensionarea locului de muncă se realizează în funcție de particularitățile anatomice, fiziologice, psihologice ale organismului uman, precum și de dimensiunile și caracteristicile echipamentului de muncă, ale mobilierului de lucru, de mișcările și deplasările lucrătorului în timpul activității, de distanțele de securitate, de dispozitivele ajutoare pentru manipularea maselor, ca și de necesitatea asigurării

confortului psihofizic.

19.2. Eliminarea pozițiilor forțate, nenaturale, ale corpului lucrătorului și asigurarea posibilităților de modificare a poziției în timpul lucrului se realizează prin amenajarea locului de muncă, prin optimizarea fluxului tehnologic și prin utilizarea echipamentelor de muncă care respectă prevederile reglementărilor în vigoare.

19.3. Locurile de muncă la care se lucrează în poziție așezat se dotează cu scaune concepute corespunzător caracteristicilor antropometrice și funcționale ale organismului uman, precum și activității care se desfășoară, corelându-se înălțimea scaunului cu cea a planului de lucru.

19.4. La locurile de muncă unde se lucrează în poziție ortostatică trebuie asigurate, de regulă, mijloace pentru așezarea lucrătorului cel puțin pentru perioade scurte de timp (de exemplu, scaune, bănci).

19.5. Echipamentele de muncă, mesele și bancurile de lucru trebuie să asigure spațiu suficient pentru sprijinirea comodă și stabilă a membrelor inferioare în timpul activității, cu posibilitatea mișcării acestora.

19.6. Înălțimea planului de lucru pentru poziția așezat sau ortostatică se stabilește în funcție de distanța optimă de vedere, de precizia lucrării, de caracteristicile antropometrice ale lucrătorului și de mărimea efortului membrelor superioare.

19.7. Pentru evitarea mișcărilor de răsucire și aplecare ale corpului, precum și a mișcărilor foarte ample ale brațelor, trebuie luate măsuri de organizare corespunzătoare a fluxului tehnologic, de manipulare corectă a materiilor prime și a produselor la echipamentele de muncă la care lucrătorul intervine direct.”(IM)

- (5) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP** IMM-urilor în conformitate cu Directiva 89/654/CEE au fost în proporție de 40% din numărul total de măsuri recomandate în perioada de raportare și s-au referit în principal la asigurarea de către angajator a:

- semnalizării și iluminării de siguranță a căilor de acces spre ieșirile de urgență;
- detectoarelor pentru prevenirea incendiilor;
- ventilației naturale sau artificiale la locul de muncă;
- căilor de circulație interne libere și întreținute corespunzător;
- spațiului de depozitare materii prime, materiale, produse finite, deșeuri;
- respectării normelor de electrosecuritate;
- instrucțiunilor de organizare a locului de muncă.

INCDDPM a contribuit la punerea în aplicare a directivei prin:

- Elaborarea *Ghidului de aplicare a Hotărârii de Guvern nr.1091/16.08.2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru locul de muncă*;
- Elaborarea *Ghidului de securitate și sănătate în muncă pentru IMM-uri*, publicarea și diseminarea acestuia la factorii interesați prin intermediul Consiliului Național al IMM-urilor;
- Organizarea de cursuri de securitate și sănătate în muncă pentru IMM-uri (inclusiv prezentarea directivei și a HG-ului care o transpune);
- Campanii ale Punctului Focal România – de exemplu, “*Împreună pentru locuri de muncă sigure și sănătoase*” (la nivel național și pe regiunile de dezvoltare).

- (6) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Dificultățile de aplicare a prevederilor directivei pentru IMM-uri rezidă în:

- Cu toate măsurile de informare, campaniile și ghidurile menționate anterior, se înregistrează încă o deficiență de informare la nivelul IMM-urilor cu privire la prevederile directivei. În consecință sunt necesare în continuare programe de securitate și sănătate în muncă dedicate IMM-urilor și a unor materiale suport specifice;

- nediferențierea unor prevederi în raport cu mărimea întreprinderii și natura activității;
- sume insuficiente alocate pentru securitate și sănătate în muncă din cauza unei slabe capitalizări a majorității IMM-urilor.

Directiva **2009/104/CE**¹⁷ a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru **folosirea** de către lucrători **a echipamentului de muncă** la locul de muncă [a doua directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] – Codificarea Directivei 89/655/CEE, astfel cum a fost modificată prin Directivele 95/63/CE și 2001/45/CE

- (1) Cum transpun în practică statele membre cerința prevăzută la articolul 4 care prevede că angajatorii trebuie să verifice conformitatea echipamentelor de lucru vechi și noi? Cum se asigură respectarea acesteia?

Angajatorii, pe parcursul procesului de achiziție a echipamentelor de muncă de la producători, importatori și distribuitori, solicită și verifică ca produsele să fie însoțite de documentele legale (declarație de conformitate, marcaj CE, instrucțiuni de utilizare).

De asemenea, pe toată durata folosirii echipamentelor de muncă, angajatorii asigură întreținerea adecvată a acestora astfel încât să fie respectate cerințele minime de securitate.

Întrucât la nivel național nu este dezvoltată o procedură de inspecție privind controlul marcajului CE la echipamentele de muncă, **INCDPM** a elaborat o procedură de evaluare și diagnosticare tehnică în vederea punerii în conformitate a echipamentelor de muncă aflate în utilizare. Această procedură este utilizată în baza cererii solicitanților.

De asemenea, în cadrul cursurilor de formare în domeniul securității și sănătății în muncă, există module care prezintă prevederile referitoare la libera circulație a diferitelor categorii de echipamente de muncă (mașini, echipamente electrice destinate utilizării în domeniul de tensiune sub 1kV, alte categorii de echipamente) și marcajul CE.

Pentru facilitarea aplicării prevederilor directivei, **INCDPM** a elaborat un *Ghid de securitate și sănătate în muncă pentru echipamentele de muncă – Ghid de aplicare a prevederilor HG nr. 1146/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor de muncă*, diseminat prin website-ul **INCDPM** (<http://www.inpm.ro>).

- (2) Cum au transpus în practică statele membre cerința privind „inspecția” echipamentului de lucru și „competența” de a face acest lucru în temeiul articolului 5, în legislația și practicile lor naționale? Au ridicat aceste cerințe probleme practice?

Implementarea cerinței de a controla echipamentul de muncă s-a realizat prin obligația angajatorului de a efectua: verificări inițiale, verificări după instalare, verificări înainte de punerea în funcțiune, verificări periodice și verificări pe amplasamente noi, conform unor programe de verificări, precum și obligația de a înregistra rezultatele acestora. Verificările sunt făcute de persoane competente sau de lucrători desemnați cu atribuții în acest sens.

Rezultatele verificărilor echipamentelor de muncă sunt înregistrate de către angajator și sunt puse la dispoziția inspectorilor de muncă, la solicitarea acestora.

Echipamentele de muncă care pot fi la originea unor situații periculoase fac obiectul unor verificări periodice sau a unor verificări speciale efectuate de persoane competente, de fiecare dată când se produc evenimente excepționale care ar fi putut avea consecințe dăunătoare asupra securității echipamentului de muncă.

În situația în care angajatorii utilizează echipamente de muncă susceptibile să prezinte riscuri specifice pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, aceștia se asigură că utilizarea echipamentelor de muncă este accesibilă numai lucrătorilor care au această atribuție, iar pentru efectuarea reparațiilor și întreținerii angajatorii desemnează lucrători cu atribuții în acest sens.

Cerințele privind „inspecția” echipamentului de muncă și „competența” de a face acest lucru în temeiul articolului 5 al directivei nu au implicat probleme practice.

La nivelul Inspecției Muncii există o schemă de supraveghere a pieței aplicabilă anumitor echipamente de muncă, care sunt introduse pentru prima dată pe teritoriul României.

ICSPM-CS din cadrul **INCDPM** București a dezvoltat un instrument de inspecție tehnică a echipamentelor de muncă la nivelul organismului de certificare, aplicată la solicitarea voluntară a angajatorilor.

Prin promovarea *Ghidului de implementare a directivei privind utilizarea echipamentelor de muncă*, se furnizează informații, inclusiv în legătură cu „inspecția” echipamentului de muncă și „competența” de a face acest lucru.

- (3) Cum aplică statele membre conceptul de „risc specific”? Cum au pus în aplicare statele membre articolul 6 și au asigurat până acum respectarea lui?

În general, „riscul specific” este considerat acel risc ce poate genera accidente sau boli profesionale cu consecințe grave, ireversibile, respectiv deces sau invaliditate.

Practic, prin conceptul de „risc specific” se înțelege situația concretă prin care un anumit echipament de muncă, prin construcția intrinsecă și modul de funcționare, implică un anumit risc asupra utilizatorului.

Angajatorii asigură lucrătorilor informații adecvate și instrucțiuni cu privire la echipamentele de muncă folosite la locul de muncă. De asemenea, angajatorii instruiesc lucrătorii cu privire la utilizarea echipamentelor de muncă și la prevenirea riscurilor la care pot fi expuși prin folosirea acestora.

Inspectorii de muncă verifică respectarea cerințelor prevăzute de articolul 6 al directivei.

Aceeași observație. Aceasta fraza în forma actuală nu poate fi inclusă în raport. Este necesară reformularea.

- (4) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Măsurile suplimentare impuse de România se referă la cerințe minime aplicate instalațiilor și echipamentelor de muncă electrice, care vizează în principal: măsuri tehnice și organizatorice pentru protecția împotriva electrocutării prin atingere indirectă, măsuri și mijloace tehnice pentru protecția împotriva electrocutării prin atingere directă, cerințe pentru instalațiile și echipamentele electrice în funcție de clasa de protecție (a se vedea Anexa nr. 9).

- (5) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Pentru a veni în sprijinul angajatorilor pentru aplicarea prevederilor directivei, **INCDPM** a elaborat un *Ghid de securitate și sănătate în muncă pentru echipamentele de muncă – Ghid de aplicare a prevederilor HG nr. 1146/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor de muncă*, diseminat prin website-ul INCDPM <http://www.inpm.ro>

De asemenea, în cadrul cursurilor de securitate și sănătate în muncă organizate de institut, există module referitoare la punerea în conformitate a echipamentelor de muncă.

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP**, în conformitate cu Directiva 2009/104/CE, reprezintă 33.5% din numărul totalul măsurilor dispuse în perioada de raportare și acoperă, în general, următoarele aspecte:

- utilizarea de echipamente de muncă certificate din punct de vedere al securității și sănătății în muncă;
- menținerea tuturor elementelor de securitate ale echipamentelor de muncă, în stare de funcționare;
- interzicerea punerii în funcțiune a echipamentelor de muncă neconforme, fără montarea de sisteme de protecție și siguranță;
- verificarea periodică, obligatorie, a instalațiilor de ridicat;
- asigurarea funcționării tuturor sistemelor de protecție privind electrosecuritatea.

- (6) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Trebuie formulat un răspuns. El poate fi inclusiv de tipul „Nu avem suficiente date pentru a formula un răspuns, dat fiind perioada relativ scurtă de timp de la momentul transpunerii directivei în România”, sau „Nu”, sau cele formulate și la alte directive cu privire la fondurile insuficiente.

Directiva 89/656/CEE a Consiliului din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a **echipamentelor individuale de protecție** la locul de muncă [a treia directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]¹⁸

- (1) Care este experiența practică dobândită privind asigurarea faptului că echipamentul individual de protecție este folosit doar atunci când riscurile nu pot fi evitate sau limitate suficient prin mijloace tehnice de protecție colectivă?

Încă există tendința de concentrare a angajatorilor pe acordarea de echipament individual de protecție și nu pe evitarea sau diminuarea riscurilor, prin mijloace de protecție colective. Aceasta practică se întâlnește în special la lucrul la înălțime, la instalații electrice ori la săpături.

INCDPM, prin contractele realizate cu agenții economici, atenționează beneficiarii cu privire la faptul că acordarea EIP la locul de muncă se face numai după parcurgerea celorlalte măsuri de prevenire (în acord cu principiile generale de prevenire a riscurilor, respectiv prevenire intrinsecă și colectivă).

- (2) Care este experiența practică dobândită privind asigurarea faptului că lucrătorii sunt consultați înainte de luarea unei decizii privind utilizarea echipamentului individual de protecție, că sunt informați cu privire la riscurile împotriva cărora sunt protejați prin purtarea echipamentului individual de protecție și că sunt formați pentru utilizarea acestuia?

În general, lucrătorii sunt consultați în cadrul întrunirilor comitetelor de securitate și sănătate în muncă, unde se analizează, chiar dacă uneori formal, alegerea, cumpărarea, întreținerea și utilizarea echipamentelor individuale de protecție. Angajatorul supune analizei comitetului de securitate și sănătate în muncă sau reprezentanților lucrătorilor documentația referitoare la caracteristicile echipamentelor individuale de protecție, în vederea alegerii echipamentelor adecvate. În întreprinderile unde nu sunt constituite CSSM acest lucru se realizează prin consultarea reprezentanților lucrătorilor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă.

Lucrătorii sunt informați cu privire la acordarea EIP, în baza rezultatelor evaluării riscurilor. Din cercetările realizate (anchete de teren, documentații etc.) s-a constatat că, în general, instruirea la locul de muncă, ca și programele de instruire periodică includ informarea lucrătorilor cu privire la riscurile împotriva cărora sunt protejați prin purtarea EIP, precum și formare/antrenamente privind utilizarea unor EIP speciale, cum ar fi aparate de protecție respiratorii, EIP împotriva căderilor de la înălțime. Pentru lucrătorii care efectuează și activități de salvare, există programe speciale de formare în utilizarea aparatelor de protecție respiratorie și a altor echipamente de salvare.

- (3) Cum transpun în practică statele membre obligația angajatorilor, în conformitate cu articolul 4, de a verifica echipamentul individual de protecție care poartă marcajul CE? Cum se asigură respectarea acesteia?

Angajatorii, pe parcursul procesului de achiziție a echipamentelor individuale de protecție de la producători, importatori și distribuitori, solicită și verifică ca acestea să fie însoțite de documentele legale (declarație de conformitate, marcaj CE, instrucțiuni de utilizare).

Verificarea marcajului CE se face la achiziționarea directă sau cu ocazia prezentării ofertelor de către producători sau distribuitori când sunt organizate licitații și sunt solicitate documentele doveditoare. Se verifică respectarea prevederilor legale privind introducerea pe piață.

În perioada 2007-2012 s-a constatat o îmbunătățire a modului de achiziționare a EIP de către angajatori, în sensul procurării de echipamente cu marcaj CE, de calitate superioară.

De asemenea, pe toată durata folosirii echipamentelor individuale de protecție, angajatorii verifică dacă acestea și-au păstrat calitățile de protecție și asigură o întreținere adecvată.

- (4) Cum asigură, în practică, statele membre respectarea cerinței prevăzute la articolul 4 alineatul (2) privind obligația lucrătorilor de a purta două sau mai multe echipamente individuale de protecție?

Angajatorii, pe parcursul procesului de achiziție a echipamentelor individuale de protecție de la producători, importatori și distribuitori, verifică compatibilitatea echipamentelor ce urmează a fi utilizate simultan de un lucrător, precum și eficiența acestora împotriva riscurilor.

Au existat totuși situații în care angajatorii au achiziționat EIP de la diferiți furnizori, fără a acorda atenție compatibilității între echipamentele procurate.

În cadrul contractelor directe cu agenții economici pentru elaborarea normativelor (liste) interne de acordare a echipamentului individual de protecție și a specificațiilor tehnice pentru diferite tipuri de EIP, **INCDPM** a sprijinit utilizatorii de EIP, ca de exemplu, societățile Electrica S.A., Hidroelectrică S.A., Hidroconstrucția, Transgaz, Eongaz.

- (5) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Nu au fost adoptate alte măsuri suplimentare față de cele prevăzute în directivă

- (6) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

INCDPM a publicat articole referitoare la utilizarea EIP, precum și la necesitatea verificării de către angajatori a marcatului CE aplicat pe EIP în revistele editate de MMFPSPV și de institut.

În programele naționale de cercetare-dezvoltare (Program Nucleu, Program Sectorial Securitate și Sănătate în Muncă) au fost incluse proiecte de cercetare în vederea dezvoltării unor materiale informative destinate în special IMM-urilor privind aplicarea legislației române armonizate cu directiva 89/686/CEE; exemple: *Ghid referitor la utilizarea EIP*, *Ghid privind evaluarea aspectelor de securitate în vederea alegerii și utilizării EIP*, prin care se preiau și recomandările din Comunicarea Comisiei pentru implementarea Directivei Consiliului 89/656/CEE privind evaluarea aspectelor de securitate ale echipamentului individual de protecție în vederea alegerii și utilizării acestuia (89/C328/CE) și *Ghid de securitate și sănătate în munca privind utilizarea echipamentelor individuale de protecție* (Ghid de aplicare a HG nr. 1048/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru utilizarea echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă), diseminate prin website-ul www.inpm.ro.

În cadrul implementării proiectului POSDRU "Securitate și sănătate în muncă, o premisă pentru competitivitate" de către INCDPM București au fost elaborate și difuzate materiale informative destinate angajatorilor referitoare la EIP specifice unor sectoare (de exemplu HORECA, Construcții) care includ: bune practici în aplicarea legislației române armonizate cu directiva 89/656/CEE, exemple de EIP specifice, aspecte referitoare la marcate, inclusiv forma și semnificația marcatului de conformitate european pentru diferite grupe de EIP. Astfel de materiale informative fie au fost publicate pe site-ul proiectelor, fie au fost tipărite și difuzate (fișe informative, ghiduri).

În cadrul activităților de avizare a structurii cursurilor de formare a lucrătorilor desemnați pentru a desfășura activități de prevenire și protecție și a reprezentanților lucrătorilor cu răspunderi în domeniul sănătății și securității la locul de muncă, se urmărește ca acestea să se refere și la legislația referitoare la utilizarea EIP, precum și la legislația referitoare la produse utilizate în procesul de muncă, inclusiv EIP și implicit la marcatul CE. INCDPM are astfel de module de cursuri.

De asemenea, institutul a participat la derularea campaniilor Punctului Focal România, care au inclus și aspecte legate de EIP (mentenanță etc.).

Se urmărește în cadrul activităților de avizare a structurii cursurilor de formare a lucrătorilor desemnați să desfășoare activități de prevenire și protecție și a reprezentanților lucrătorilor cu răspunderi în domeniul sănătății și securității la locul de muncă ca acestea să se refere și la legislația privind utilizarea EIP, precum și la legislația privind produsele utilizate în procesul de muncă, inclusiv EIP și implicit la marcatul CE. INCDPM are astfel de module de cursuri.

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP**, în conformitate cu Directiva 2009/104/CE, reprezintă 14.9% din numărul total al măsurilor dispuse în perioada de raportare și acoperă, în general, următoarele aspecte:

- asigurarea de către angajator a echipamentului individual de protecție corespunzător riscurilor activității, respectând atât ergonomia locului de muncă cât și asigurarea prin caracteristicile tehnice a îmbunătățirii stării de securitate și sănătate;

- verificarea periodică a conformității echipamentului individual de protecție cu standardele în vigoare;
- supravegherea utilizării echipamentului individual de protecție pe toată perioada îndeplinirii sarcinilor de serviciu;
- întocmirea de instrucțiuni specifice pe domeniu de activitate în ce privește utilizarea echipamentului individual de protecție recomandat.

(6) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Nu au fost furnizate informații legate de acest aspect.

Directiva 90/269/CEE a Consiliului din 29 mai 1990 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru **manipularea manuală a încărcăturilor** care prezintă riscuri pentru lucrători și, în special, de producere a unor afecțiuni dorso-lombare [a patra directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]¹⁹

- (1) Care este experiența practică dobândită privind asigurarea faptului că angajatorul folosește mijloacele corespunzătoare, în special echipamente mecanice, pentru a evita necesitatea manipulării manuale a încărcăturilor de către lucrători?

În general, s-a constatat că în întreprinderile mari și mijlocii, se utilizează echipamente mecanice pentru manipularea și transportul maselor. La fel, în șantierele de construcții. Nu același lucru se poate spune despre întreprinderile mici.

- (2) Care este experiența practică dobândită privind asigurarea faptului că angajatorul organizează posturile de lucru în așa fel încât manipularea manuală a încărcăturilor să fie efectuată de către lucrători într-un mod cât mai sigur și mai sănătos posibil, atunci când acest lucru nu poate fi evitat, și că lucrătorii sunt consultați înainte ca o astfel de manipulare manuală să aibă loc?

În timpul controalelor, inspectorii de muncă au constatat că din ce în ce mai multe companii au luat măsuri pentru diminuarea manipulărilor manuale de mase, cum ar fi:

- reorganizarea fluxurilor tehnologice;
- dotarea posturilor de lucru cu echipamente de muncă specifice, corespunzătoare, moderne, certificate;
- s-au pus în practică bune practici privind manipularea manuală a maselor și s-au informat lucrătorii în legătură cu acestea;
- betonarea platformelor de colectare a deșeurilor pentru rularea eurocontainerelor cu efort minim;
- amenajarea ergonomică a locurilor de muncă;
- eliberarea căilor de acces înaintea operațiilor de încărcare/descărcare;
- repartizarea sarcinilor de muncă de manipulare și transport manual în concordanță cu aptitudinile lucrătorilor etc.

- (3) Care este experiența practică dobândită privind asigurarea faptului că lucrătorii primesc o formare corespunzătoare și informații privind modul corect de manipulare a încărcăturilor și riscurile la care ar putea fi expuși?

Experiența practică arată că angajatorii și-au dezvoltat o serie de instrumente de informare și instruire a lucrătorilor care manipulează sarcini:

- proceduri de lucru și instrucțiuni specifice privind manipularea manuală a maselor; INCDPM a acordat asistență tehnică la întocmirea unor astfel de instrucțiuni.
- instruirii cu demonstrații practice privind manipularea manuală a maselor, filme, prezentări PowerPoint, afișe, materiale elaborate de Agenția Europeană pentru SSM, SLIC etc.;
- verificarea cunoștințelor dobândite prin teste;
- supravegherea lucrătorilor pe durata activităților de manipulare manuală pentru a asigura formarea unor deprinderi corecte.

INSP în cooperare cu Fundația Romtens au întocmit Ghidul privind “Ridicarea corectă a greutăților la locul de muncă” (prezentare Seminar decembrie, 2010, Sibiu).

INCDPM a elaborat ghiduri de securitate și sănătate pentru HORECA și Construcții, fișe informative privind riscurile ergonomice și măsuri de prevenire a apariției și dezvoltării afecțiunilor musculoscheletice.

În cadrul cursurilor organizate de institut și de alte companii care oferă cursuri, se prezintă aspecte legate de manipularea manuală, riscuri, efecte asupra sănătății, măsuri de prevenire, inclusiv privind modul corect de manipulare manuală.

- (4) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Romania nu a luat măsuri suplimentare care să nu fie prevăzute în directiva europeană.

În *Ghidul de evaluare a riscului pentru întreprinderile mici și mijlocii*, există recomandări privind masele maxime care trebuie manipulate în funcție de vârstă, sex, tipul de manipulare (ridicare, purtare, tragere) și de frecvență acestora, www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/linkuri/GhidDe%20EvaluareARiscului.pdf.

- (5) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

La nivel național s-a derulat campania SLIC de informare și control „Manipularea manuală a maselor” în anul 2007 în sectoarele transporturi și sănătate și în anul 2008 și în comerțul cu amănuntul.

Pentru informarea angajatorilor, lucrătorilor și partenerilor sociali, pe pagina de internet a fiecărui inspectorat teritorial de muncă au fost postate broșurile și informațiile utile elaborate în cadrul campaniei. De asemenea, broșurile și pachetele informative au fost trimise la agenți economici din sectorul transporturi și din sectorul sănătate din fiecare județ.

La nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă s-au organizat:

- acțiuni de informare a angajatorilor și a lucrătorilor;
- acțiuni de colectare și diseminare a datelor, direct de la angajatori și lucrători, prin dialog social și prin controale efectuate de inspectorii de muncă;
- evaluarea riscurilor.

Angajatorii și-au arătat disponibilitatea de a lua măsuri de securitate a muncii pentru eliminarea efortului fizic depus de lucrători, în vederea prevenirii bolilor profesionale care au la bază afecțiunile musculo-scheletice.

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP**, în conformitate cu Directiva 2009/104/CE, reprezintă 6.8% din numărul total al măsurilor dispuse în perioada de raportare și acoperă, în general, următoarele aspecte:

- asigurarea de măsuri tehnico-organizatorice necesare înlocuirii manipulării manuale a maselor cu mijloace mecanice;
- elaborarea de instrucțiuni de lucru la manipularea manuală a maselor cu recomandarea rotației pe posturi, pauze regulate pentru refacere, utilizarea echipamentului individual de protecție adecvat activității;
- sarcina de muncă să fie corelată cu potențialul fizic al lucrătorului;
- asigurarea căilor de deplasare libere și nealunecoase și a unui coordonator atunci când nu e posibilă vizualizarea traseului.

Din perspectiva asiguratorului se remarcă o creștere semnificativă a declarării bolilor profesionale rezultate ca urmare a unor afecțiuni dorso –lombare. În acest sens consideram utile acțiuni comune la nivel european. *Ghidul de aplicare a Hotărârii de Guvern nr.1051/09.08.2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru manipularea manuală a maselor care reprezintă riscuri pentru lucrători, în special de afecțiuni dorsolombare*, elaborat de **INCDPM**, vine în ajutorul angajatorilor pentru a pune în practică prevederile directivei (<http://www.inpm.ro/files/publicatii/2013-05.05-ghid-t.pdf>).

În cadrul cursurilor organizate de INCDPM, au fost prezentate aspecte legate de riscurile generate de manipularea manuală a maselor și măsuri de prevenire, ca și modalități de implementare a obligațiilor angajatorilor stipulate în HG și, respectiv, directiva europeană.

- (6) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

O parte dintre IMM-uri se confruntă cu unele dificultăți în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei:

- fonduri insuficiente pentru înlocuirea și modernizarea tuturor echipamentelor de muncă;
- costul ridicat al echipamentelor de muncă moderne necesare pentru manipularea încărcăturilor etc.

Directiva 90/270/CEE a Consiliului din 29 mai 1990 privind condițiile minime de securitate și sănătate pentru **lucrul la monitor** [a cincea directivă individuală în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]²⁰

- (1) Trebuie să fie directiva adaptată pentru a ține seama de dezvoltarea tehnologică? Vă rugăm să descrieți modificările necesare.

În general, directiva necesită adaptări pentru a ține seama de progresul tehnic în acest domeniu, care a determinat diminuarea semnificativă sau chiar eliminarea riscurilor existente la acest tip de echipamente, comparativ cu perioada în care a fost adoptată directiva.

Este necesară adaptarea directivei pentru a ține cont atât de dinamica relațiilor de muncă din prezent, cât și de previziunile privind intensificarea muncii la domiciliu folosind echipamente cu ecrane de vizualizare, fără a mai fi nevoie de organizarea unui astfel de loc de muncă de către angajator în unitatea sa.

În acest sens, obligațiile angajatorilor prevăzute de directivă ar trebui reconsiderate, în special cu privire la:

- supravegherea concretă a condițiilor de muncă, fiind cunoscut faptul că instrumentele clasice de supraveghere a securității și sănătății muncii, cum sunt inspecțiile proprii efectuate la locul de muncă sunt greu aplicabile în acest caz;
- efectuarea testelor pentru ochi și vedere și a examenelor oftalmologice pentru lucrătorii care desfășoară munca la domiciliu;

instruirea adecvată a lucrătorilor care desfășoară munca la domiciliu, și mai ales conștientizarea lor, în ceea ce privește amenajarea corectă a postului de lucru de la domiciliu, a necesității pauzelor și exercițiilor fizice pentru contracararea efectelor determinate de pozițiile șezând prelungite. Prin aplicarea în practică a Directivei 90/270/CEE s-a constatat necesitatea definirii dispozitivelor speciale de corecție.

De asemenea, utilizarea pe scară tot mai largă a echipamentelor portabile de tip laptop la locurile de muncă, pe toată durata zilei de lucru, în locul echipamentelor clasice de tip desktop, ar necesita introducerea de noi prevederi specifice, având în vedere nevoia de adaptare a acestor echipamente din punct de vedere al ergonomiei locului de muncă (atașarea unei tastaturi/monitor suplimentare).

INCDDPM apreciază că este necesar să se coreleze Directiva 90/270/CEE cu standardele asociate EN ISO 9241, părțile 1-17 și cu celelalte referitoare la sistemele informatice; stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru prevenirea riscurilor ergonomice și psihosociale.

- (2) Derogările menționate la articolul 1 alineatul (3) din directivă sunt încă adecvate?

Romania apreciază că, în general, excepțiile menționate la art. 1 alin. (3) din directivă sunt încă adecvate.

- (3) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Nu au fost luate măsuri suplimentare.

- (4) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP**, în conformitate cu Directiva 2009/104/CE, reprezintă 1.5% din numărul totalul măsurilor dispuse în perioada de raportare și acoperă, în general, următoarele aspecte:

- asigurarea organizării locurilor de muncă astfel încât ecranul de vizualizare să fie reglabil în funcție de necesitățile operatorului și fără emisii de radiații;
- mesele de lucru să nu reflecte lumina, să fie reglabile și să aibă stabilitate;
- scaunele să fie ergonomice, reglabile orizontal, vertical și lombar;
- reazem de picioare ergonomic reglabil;
- iluminat general și local astfel încât să evite reflexia;
- monitorizarea stării de sănătate a lucrătorilor.

INCDDPM a elaborat un *Ghid de aplicare a Hotărârii de Guvern nr.1028/09.08.2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare*.

De asemenea, prin cursurile organizate, s-a realizat formarea și perfecționarea factorilor interesați privind riscurile și solicitările în activitățile la videoterminale, măsurile de prevenire, modalități de respectare a obligațiilor stipulate de legislație.

Întreprinderile au fost sprijinite la întocmirea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă privind activitatea prin intermediul videoterminalelor (în cadrul unor contracte cu agenți economici).

(5) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Dificultățile pe care le întâmpină în general angajatorii, în special cei din întreprinderile mici și mijlocii, se referă la:

- resurse financiare insuficiente pentru efectuarea examenelor medicale prevăzute de directivă;
- unele neclarități privind interpretarea și aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 9 par. 3 din directiva, respectiv semnificația expresiilor „dispozitive normale de corecție”, „dispozitive de corecție speciale” și situațiile când acestea trebuie plătite de angajatori.

Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la **agenți cancerigeni sau mutageni** la locul de muncă [a șasea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] (versiune codificată)²¹
Codificarea Directivei 90/394/CEE

Opiniile din raport sunt formulate pe baza sintezei a 42 de chestionare completate de inspectorii de muncă în anul 2009 în cadrul proiectului CADImple (Contract to analyze and evaluate the impact of the practical implementation in the workplace of national measures implementing Directive 98/24/EC on Chemical Agents) și a unui chestionar completat în anul 2012 de peste 1200 de reprezentanți ai factorilor interesați în domeniul SSM din companii utilizatoare (downstream users) de substanțe și amestecuri chimice periculoase. Dintre cei care au răspuns la chestionare aproape 50% au fost persoane desemnate, 19% servicii externe și aproape 17% angajatori; participanții au fost în proporție de 75% din întreprinderi mici și mijlocii (20% din microîntreprinderi, 26,6% din întreprinderi mici și 28% din întreprinderi mijlocii).

- (1) Cât de ușor este pentru IMM-uri să înțeleagă interfețele cadrului juridic al UE, astfel cum este implementat la nivel național, referitoare la agenții cancerigeni sau mutageni, de exemplu REACH²², GHS²³ și directivele privind agenții chimici?

În ceea ce privește greutățile pe care companiile apreciază că le presupune respectarea cadrului juridic UE privind agenții chimici periculoși (REACH, directiva agenți chimici, directiva cancerigeni și mutageni, GHS), aproximativ jumătate dintre participanții la sondajul de opinie declară că nu va fi prea greu, circa o treime apreciază că efortul va fi potrivit și numai ~ 2,5% se gândesc că va fi dificil.

Prevederile legislative în vigoare sunt clare și ușor de înțeles pentru IMM-uri, deoarece au fost organizate cursuri de instruire, workshopuri, campanii de informare etc. organizate de Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, de Inspekția Muncii, INCDPM ș.a. au fost distribuite materiale de informare, pliante, broșuri etc. Există informații actualizate pe site-ul: www.protectiamuncii.ro, www.inpm.ro, www.substitutie.ro.

- (2) Care este experiența practică dobândită privind înlocuirea substanțelor cancerigene și mutagene cu substanțe mai puțin periculoase la locul de muncă?

Angajatorii optează pentru substituie, în general, din considerente tehnico-economice, de marketing. Certificarea sistemelor de management al mediului și/sau SSM impune respectarea prevederilor legale referitoare la substituie. Este, în special, cazul celor care exportă.

Un obstacol important în vederea înlocuirii este performanța inferioară a înlocuitorilor (ex. vopselelor pe bază de apă sunt mai puțin periculoase dar și mai puțin performante în comparație cu vopselele pe bază de solvenți). Apoi, sunt insuficiente informațiile privind existența sau disponibilitatea substituenților. Complexitatea tehnică și costurile investiției constituie, de asemenea, o frână serioasă. În general, agenții economici sunt conștienți că mai devreme sau mai târziu legislația sau concurența îi va obliga să substituie chimicalele periculoase.

Dacă un produs chimic este interzis prin lege, acesta se substituie indiferent de costuri. Ex: azbestul a fost înlocuit cu materiale mai scumpe. La fel s-a întâmplat și cu tricloretilena.

Asociațiile profesionale sunt insuficient coagulate pentru a studia și oferi membrilor soluții viabile de substituie a substanțelor periculoase.

Au declarat ca s-au făcut substituiri, 26 % dintre reprezentanții microîntreprinderilor, 29% din reprezentanții întreprinderilor mici și mijlocii și 81 % din cei ai întreprinderilor mari.

Au fost înlocuiți agenții cancerigeni și mutageni cu alți agenți chimici mai puțin periculoși. De ex. benzenul a fost înlocuit cu toluen, azbestul cu materiale similare, monomerii clorura de vinil și acrilonitrilul cu alte tipuri de monomeri mai puțin periculoși, tetraclorura de carbon a fost înlocuită cu cloroform, garniturile de azbest de la cuptoarele de oțel din industria siderurgică au fost înlocuite cu garnituri de fibre ceramice, în industria încălzămintei au fost înlocuiți adezivii pe bază de benzen cu adezivi pe bază de toluen sau

izocianați etc. Cromul hexavalent nu se mai folosește (sursa Centrul Regional de Sănătate Publică Tg. Mureș).

Procesele care implică expunerea la agenți cancerigeni și mutageni în mediul de muncă se desfășoară, de obicei, în sistem închis, cu limitarea expunerii lucrătorilor.

(3) Ce procent din decesele anuale cauzate de cancer poate fi atribuit expunerii profesionale la agenți cancerigeni și care este numărul de decese corespunzător acestuia?

- INSP: se acceptă pe plan internațional că din totalul cancerelor incidente într-o populație, cel mai mic procent care poate fi atribuit expunerii profesionale este de 4% dar cu diferențe de la 80% (pentru cancerul pleurei – mezoteliom) până la 1% (pentru cancerul de laringe);
- prin extrapolare, din totalul deceselor prin cancer se pot calcula decesele datorate cancerelor profesionale. (date de la Centrul de Statistică – nr deceselor prin cancer în fiecare an 2007 – 2011).

Se pot da cifre pentru 2007 – 2011 în conformitate cu formula de extrapolare menționată de INSP?

(4) Ce procent din cazurile anuale de boli (cazurile noi care apar în fiecare an) poate fi atribuit expunerii profesionale la agenți cancerigeni și care este numărul anual de decese corespunzător acestuia?

Conform datelor statistice puse la dispoziție de Institutul Național de Sănătate Publică, la nivelul anului 2007 s-a înregistrat un singur caz nou de cancer profesional declarat, un neoplasm vezical la un lucrător de la o stație de uscare condiționare cereale, survenit în urma unei expuneri de circa 4 ani la pesticide organo-clorurate și ierbicide.

Tabelul cuprinzând cazurile noi de cancer profesional la nivel național

(Sursa: Institutul Național de Sănătate Publică: Centrul Național de monitorizare a riscurilor, Registrul operativ național informatizat al bolilor profesionale)

Anul	Boala profesională	Cauza	Nr. cazuri
2007(1)	Neoplasm vezical	Pesticide organo-clorurate	1
2008(3)	Carcinom amigdalian	Raze X	1
	Carcinom uterin	Radiații ionizante	1
	Tumora vezicală	Benzen, gudron	1
2009(2)	Cancer pulmonar	Dioxid de siliciu liber cristalin, trioxid de arsen	1
	Cancer laringe	Dioxid de siliciu liber cristalin	1
2010(7)	Cancer pulmonar	Dioxid de siliciu liber cristalin	2
	Cancer laringe	azbest	1
	Leucemie acută limfoblastică	Radiații ionizante	1
	Adenocarcinom pulmonar	azbest, hidrocarburi aromatice (din funingine, gudroane)	1
	Neoplasm bronhopulmonar	săruri de crom, cromati de plumb	1
	Adenocarcinom pulmonar	azbest	1
	Mezoteliom pleural	azbest	1
2011(7)	Neoplasm tract digestiv	Produse farmaceutice	1
	Neoplasm vezical	Solvenți organici	1
	Neoplasm bronhopulmonar	Dioxid de siliciu liber cristalin	2
	Neoplasm bronhopulmonar	Crom hexavalent	1
	Neoplasm mamar	Ag. cancerigeni ind. chimică	1

(5) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adopției lor.

NU

(6) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Ghidul metodologic pentru prevenirea riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni, mutageni și toxici pentru reproducere, elaborat de Inspekția Muncii în anul 2002 în cadrul proiectului de twinning RO99/IB/OT01 "Conceperea unui sistem de protecție pentru lucrătorii expuși la agenți periculoși la locul de muncă", a fost actualizat în anii 2008 și 2012. Se află postat pe pagina web a IM dedicată IMM-urilor alături de alte informații despre evaluarea riscurilor chimice și despre măsuri specifice de prevenire și de protecție a lucrătorilor (http://www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/linkuri/GhidCMR_2012.pdf).

Inspekția Muncii a asigurat completarea paginii web a instituției dedicată IMM-urilor cu informații despre evaluarea riscurilor chimice și despre măsuri specifice de prevenire și protecție a lucrătorilor expuși la riscuri chimice <http://www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/p1bMateriale.html>;

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP**, în conformitate cu Directiva 2009/104/CE, reprezintă 0.4% din numărul total al măsurilor dispuse în perioada de raportare și acoperă, în general, următoarele aspecte:

- reducerea la minimum a suprafețelor de lucru cu expunere, izolarea acestora de restul activităților;
- asigurarea igienizării incintelor de lucru prin colectarea și depozitarea adecvată a deșeurilor;
- asigurarea de spații pentru igienă a personalului expus;
- asigurarea echipamentului individual de protecție și de lucru precum și păstrarea și întreținerea acestora în spații special amenajate;
- efectuarea de măsurători de noxe și supravegherea sănătății lucrătorilor expuși.

INCDPM a organizat cursuri de prevenire a riscurilor chimice, în general, inclusiv agenți cancerigeni și mutageni, insistându-se asupra pericolelor pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor și asupra principalelor modalități de prevenire.

INCDPM a elaborat un *Ghid de aplicare a Hotărârii de Guvern nr.1093/16.08.2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru protecția împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni în muncă*, diseminat prin site-ul INCDPM (<http://www.inpm.ro/files/publicatii/2013-05.12-ghid-t.pdf>).

INCDPM a efectuat un studiu, în perioada de raportare, privind crearea unei baze de date care să ofere informații privind substituirea agenților cancerigeni și mutageni cu agenți chimici mai puțin periculoși. Rezultatele studiului au fost diseminate prin broșuri, pliante și website-ul www.substitutie.ro.

(7) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Angajatorilor nu le este clar când trebuie făcute măsurătorile de noxe.

Angajatorii au cunoștință în mică măsură de metodele simplificate de evaluare a riscurilor chimice pe care le pot găsi pe site-ul Inspekției Muncii sau pe alte site-uri (ca de ex., Anglia – www.coshh-essentials.org.uk, Olanda - <https://www.stoffenmanager.nl/default.aspx>).

Angajatorii au informații insuficiente despre posibilitățile de înlocuire a substanțelor periculoase cu altele nepericuloase sau mai puțin periculoase.

IMM-urile nu pot respecta ierarhia principiilor de prevenire la implementarea Directivei agenți chimici din cauza lipsei de resurse, în special de fonduri. De ex. sunt mai ieftine echipamentele individuale de protecție decât o instalație de captare a vaporilor/fumurilor.

IMM-urile au nevoie de mai multe informații despre riscurile induse de agenții chimici periculoși, elaborate într-o manieră concisă, practică, accesibilă.

IMM-urile resimt ca pe o povară financiară efectuarea examenelor medicale specifice.

Directiva 2000/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la **agenți biologici** la locul de muncă [a șaptea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE – codificarea Directivei 90/679/CEE²⁴]

(1) Având în vedere experiența practică dobândită și evoluțiile tehnologice, sociale, culturale și ale cunoștințelor, sunt încă adecvate dispozițiile directivei?

Din perspectiva României, luând în considerare perioada relativ scurtă de la momentul adoptării și transpuneri acestei directive, în urma consultării cu Inspekția Muncii, apreciem că este prea devreme pentru o evaluare corectă a eficacității implementării prevederilor acestei directive și pentru propuneri de modificare și completare a acestor prevederi.

Cu toate acestea, s-a constatat faptul că a existat un impact pozitiv, la nivelul angajatorilor cu privire la implementarea prevederilor acestei directive.

Punerea în aplicare a directivei 2000/54/CE a fost stimulată de către Inspekția Muncii și inspectoratele teritoriale de muncă, prin inspekții periodice, acțiuni de informare și conștientizare, orientate spre anumite sectoare din economia națională: spitale, industria alimentară, agricultură, colectarea și tratarea altor reziduuri, unde se întâlnesc agenți biologici.

Astfel, din numărul total de 1.590 angajatori chestionați, un număr de 1.573 (98,93%), au arătat faptul că prevederile prezentei directive sunt încă adecvate, având în vedere evoluțiile tehnologice, sociale și culturale și ale cunoștințelor științifice, cu privire la protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici la locul de muncă.

Tot în acest scop, un număr de 17 angajatori (1,07%) au apreciat faptul că, având în vedere experiența practică, evoluțiile tehnologice, sociale, și ale cunoștințelor științifice, dispozițiile directivei ar trebui îmbunătățite și au formulat următoarele sugestii:

- stabilirea unor proceduri specifice, armonizate referitoare la protecția lucrătorilor la agenți biologici;
- actualizarea clasificării agenților biologici în situația apariției unor agenți biologici neluăți în considerare până în prezent;
- adoptarea unor valori limită de expunere profesională care să permită interpretarea corectă a situațiilor de mediu sau a rezultatelor măsurărilor, ca o necesitate pentru evaluarea riscurilor biologice;
- standardizarea metodelor de măsurare a agenților biologici.

În general, experții în domeniul securității și sănătății în muncă, sunt de acord că această directivă privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici la locul de muncă este clară, dar unele măsuri de prevenire și protecție, impuse de aceasta, nu sunt ușor de realizat. Acest lucru este determinat de insuficiența informare a actorilor implicați dar și de caracterul agenților biologici. Aceștia sunt uneori dificil de identificat, iar măsurătorile nu sunt întotdeauna posibile.

(2) Directiva trebuie adaptată pentru a ține seama de caracteristicile accidentelor sau bolilor? Vă rugăm să descrieți modificările necesare.

Din numărul total de 1.590 angajatori chestionați, un număr de 266 (16,72%) au arătat faptul că prevederile directivei, trebuie adaptate pentru a ține seama de caracteristicile accidentelor sau a bolilor profesionale.

Acești angajatori au motivat faptul că, trebuie să se țină seama de informațiile actuale, în mod deosebit, de aspectele referitoare la: pandemii, endotoxine, probleme legate de evaluarea riscurilor biologice de la locul de muncă, stabilirea valorilor limită de expunere profesională pentru lucrători.

De asemenea, angajatorii au evidențiat faptul că este importantă impunerea prin directivă a unor tehnologii care să elimine contactul direct cu agenții biologici, având în vedere caracteristicile accidentelor și ale bolilor profesionale.

De asemenea, un număr de 1.498 (94,33%) angajatori au arătat faptul că acordă atenție impactului agenților biologici asupra sănătății și securității lucrătorilor care aparțin unor grupuri de risc deosebit de sensibile (de exemplu, tineri, femei însărcinate). Acești angajatori au reevaluat locurile de muncă împreună

cu medicul de medicina muncii și au ținut seama de respectarea prevederilor legale referitoare la O.U.G nr. 96/2003 - privind legislația europeană de protecție a maternității și a tinerilor la locul de muncă.

Cu privire la modul în care agenții economici acordă atenție efectelor agenților biologici de la locul de muncă asupra sănătății și securității lucrătorilor, a reieșit faptul că un număr de 1.487 (93,63%) angajatori acordă o atenție deosebită efectelor acestor agenți pentru securitatea și sănătatea angajaților și au realizat diverse activități:

- acordarea echipamentelor individuale de protecție adecvate riscurilor biologice, dezinfectante, unguente, materiale igienico - sanitare;
- vaccinarea personalului;
- aplicarea unor metode adecvate de lucru referitoare la depozitarea și manipularea deșeurilor biologice;
- instruirii periodice în domeniul securității și sănătății în muncă;
- controale medicale suplimentare pentru lucrători care vin în contact cu agenți biologici;
- elaborarea de proceduri de lucru și de instrucțiuni proprii privind manipularea depozitelor de deșeuri contaminate pe categorii și distrugerea acestora în afara angajatorilor care dețin aceste depozite de deșeuri contaminate, prin unități specializate;
- dotarea cu lămpi ultraviolete;
- dotarea cu hote bacteriologice sau hote biologice cu flux laminar în laboratoare de microbiologie;
- gestionarea corespunzătoare a deșeurilor biologice;
- asigurarea ambalajelor și a condițiilor corespunzătoare pentru depozitarea și transportul materialului infecțios în condiții sigure;
- mecanizarea unor operații privind manipularea produselor biologice;
- filtre sanitare la fermele zootehnice;
- asigurarea de spații curate pentru servirea mesei;
- limitarea numărului de lucrători expuși la riscuri biologice etc.

Spre deosebire de riscurile fizice sau chimice pentru care există deja valori limită de expunere profesională, riscurile biologice nu prezintă un răspuns proporțional al organismului uman la expunerea la riscuri, de aceea este foarte dificilă stabilirea unor criterii de evaluare universal valabile.

În perioada de raportare, legislația din România din domeniul supravegherii sănătății lucrătorilor a fost modificată în sensul adaptării examenelor medicale profilactice la tipul de agent biologic cunoscut ca factor de risc (a se vedea Anexa nr.10).

- (3) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă?
Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Nu

- (4) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

În general, percepția angajatorilor este că IMM-urile au fost sprijinite. Astfel, un număr de **1.321** angajatori (83,18%) au arătat faptul că statul membru a luat măsuri specifice pentru a sprijini întreprinderile mici și mijlocii cu privire la punerea în aplicare a prevederilor Directivei 2000/54/CE.

Inspekția Muncii, autoritate competentă în ceea ce privește controlul aplicării legislației referitoare la securitatea și sănătatea în muncă a stabilit și desfășurat următoarele proiecte, campanii naționale și acțiuni specifice pe baza Programului cadru de acțiuni, cu privire la protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici la locul de muncă:

- Proiectul: „Implementarea legislației armonizate în domeniul securității și sănătății în muncă în întreprinderile mici și mijlocii”, care a fost derulat în perioada 2006-2007 în parteneriat cu Agenția pentru Dezvoltare Economică și Integrare Europeană din Austria a avut în vedere și riscurile biologice;

- Pe pagina www.inspectiamuncii.ro/ssmimm, este postat ghidul: „Riscuri legate de expunerea la agenți biologici la locul de muncă”, afiș, poster, pliant. Acestea au fost puse la dispoziția angajatorilor și în formă tipărită.
- La aceeași pagină de internet este prezentat și „Ghidul de evaluare a riscului” pe baza căruia angajatorii au posibilitatea de a accesa o listă de verificare pentru identificarea pericolelor biologice la locul de muncă.
- Acțiune în domeniul securității și sănătății în muncă: „Implementarea Planului național de acțiune al Inspecției Muncii privind promovarea realizării efective a evaluării riscurilor în IMM-uri”, care avut ca scop implementarea cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă în centre pilot și a inclus și sectoare unde lucrătorii sunt expuși la agenți biologici la locul de muncă (agricultură), derulat în perioada 2007-2012;
- Campanie națională de control privind modul în care se implementează planurile de prevenire și protecție în vederea îmbunătățirii securității și sănătății la locurile de muncă din unitățile sanitare, desfășurată în anul 2007;
- Proiectul: „Mediul de muncă, sigur și sănătos, factor de performanță în întreprinderile mici și mijlocii din agricultură”, derulat în anul 2007;
- Campanie națională: Promovarea îmbunătățirii mediului de muncă pentru lucrătorii expuși la riscuri biologice în activitățile de creștere a animalelor, păsărilor, abatoare și carmangerii, desfășurată în anul 2008;
- Campanie națională: „Verificarea și conștientizarea angajatorilor privind respectarea cerințelor de securitate și sănătate în muncă în laboratoarele de analize medicale din cadrul spitalelor”, derulată în anul 2010.
- Organizarea manifestărilor tehnico-științifice: Săptămâna Europeană a Securității și Sănătății în Muncă, conferințe, seminarii, work-shop-uri, instruirii, mese rotunde și expoziții pentru echipamente individuale de protecție;
- Consultanța acordată angajatorilor, reprezentanților cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă și partenerilor sociali;
- completarea site-ului Inspecției Muncii și a inspectoratelor teritoriale de muncă cu noutăți legislative.

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP**, în conformitate cu Directiva 2009/104/CE, reprezintă 0.9% din numărul totalul măsurilor dispuse în perioada de raportare și acoperă, în general, următoarele aspecte:

- împrejmuirea spațiului de lucru, instalarea indicatoarelor de avertizare și amplasarea cu respectarea distanțelor minime de restul activităților;
- utilizarea măsurilor de dezinfecție;
- asigurarea echipamentului individual de protecție adecvat;
- supravegherea sănătății lucrătorilor.

INCDPM a:

- organizat cursuri de prevenire a riscurilor biologice;
- elaborat un *Ghid de aplicare a Hotărârii de Guvern nr.1092/2006 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea lor la agenți biologici în muncă*, diseminat prin site-ul INCDPM (<http://www.inpm.ro/files/publicatii/2013-05.10-ghid-t.pdf>).
- derulat proiecte privind prevenirea riscurilor biologice, de exemplu în Programul Parteneriate în domenii prioritare în perioada 2008-2011 a fost derulat un proiect în care s-au găsit cele mai moderne metode de prevenirea riscurilor biologice în arhive; proiect POSDRU 2011-2014, în care s-a dezvoltat o metodă de evaluare a riscului biologic în sectorul medical. Rezultatele proiectelor au fost diseminate prin campanii de informare în regiunile de dezvoltare, cursuri, articole în reviste de specialitate, participări la conferințe internaționale, website-uri de diseminare www.sanatateainsiguranta.ro, www.irasm.ro.

Un număr de 267 (16,81%) angajatorii chestionați au evidențiat faptul că statul membru nu a luat suficiente măsuri pentru a sprijini întreprinderile mici și mijlocii cu privire la punerea în aplicare a prevederilor

acestei directive.

Există o diferență semnificativă între sectoarele de activitate în privința nivelului de conștientizare a lucrătorilor cu privire la riscurile biologice și protecția lucrătorilor, adoptarea de măsuri preventive și informarea acestor lucrători.

În sectorul spitalicesc, industria alimentară și agricultură, inspecțiile periodice efectuate au evidențiat faptul că, în multe cazuri se aplică și respectă prevederile prezentei directive.

În general, cele mai multe unități cunosc impactul riscurilor biologice asupra securității și sănătății în muncă, dar nu au luat întotdeauna măsurile adecvate pentru prevenirea riscurilor biologice.

(5) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Un număr de 130 (8,18%) angajatori au arătat faptul că se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei 2000/54/CE.

Cele mai frecvente neconformități constatate în acțiunile de control au fost următoarele:

- nu s-a determinat natura, nivelul și durata de expunere la agenții biologici pentru a putea evalua orice risc pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor și pentru a se putea stabili măsurile ce trebuie luate în acest sens;
- evaluarea riscurilor profesionale nu s-a efectuat pe baza tuturor informațiilor existente și, mai ales, pe baza clasificării agenților biologici care constituie sau pot constitui un pericol pentru sănătatea lucrătorilor, care pot fi contactate din cauza activității profesionale a lucrătorilor;
- nu se efectuează supravegherea stării de sănătate a lucrătorilor în baza riscurilor biologice prin medici de medicina muncii;
- nu se efectuează informarea lucrătorilor asupra riscurilor biologice de la locurile de muncă;
- instruire insuficientă și neadecvată în domeniul securității și sănătății în muncă;
- nu se asigură cunoașterea de către lucrători a măsurilor stabilite în planul de prevenire și protecție;
- zonele cu risc ridicat și specific nu sunt semnalizate corespunzător;
- lipsa materialelor de instruire: legislație, afișe și pliante în domeniul securității și sănătății în muncă;
- lucrătorii nu au fost vaccinați contra rabiei, tetanosului și a altor agenți biologici prezenți în activitățile de creștere a păsărilor, animalelor, abatoare și carmangerii.

Există o diferență între sectoarele de activitate în privința nivelului de conștientizare a angajatorilor cu privire la riscurile și protecția lucrătorilor, adoptarea de măsuri de prevenire și protecție, informarea și formarea lucrătorilor.

În unele situații, o parte dintre agenții economici din sectorul spitalicesc, agricultură și industria alimentară, au implementat prevederile directivei 2000/54/CE, dar sunt și cazuri în care, prevederile acestei directive, nu se respectă în totalitate.

În general, cele mai multe unități din sectoarele mai susmenționate, cunosc riscurile biologice, dar nu au stabilit măsurile adecvate pentru prevenirea acestor riscuri.

De asemenea, întreprinderile mici și mijlocii se confruntă cu dificultăți financiare în privința implementării unor măsuri de prevenire a riscurilor biologice. (IM).

Situații noi și complexe de expunere se întâlnesc în noile industrii, însă, cunoștințele și informațiile despre riscurile biologice la locul de muncă, continuă să fie relativ puțin dezvoltate. În practică, este dificil să se efectueze o evaluare corespunzătoare a riscurilor biologice.

Este nevoie să se elaboreze metode mai bune pentru măsurarea riscurilor.

Principalele probleme de sănătate observate la lucrători sunt cauzate de bioaerosoli, care conțin o varietate de microorganisme aeropurtate, inclusiv mucegai și endotoxine.

Directiva 91/383/CEE a Consiliului din 25 iunie 1991 de completare a măsurilor destinate să promoveze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă în cazul lucrătorilor care au un raport de muncă pe durată determinată sau un raport de muncă temporară²⁵

- (1) Statul membru a utilizat dispozițiile articolului 5 alineatul (1) din directivă pentru a împiedica folosirea lucrătorilor cu contract de muncă pe durată determinată sau a lucrătorilor cu contract de muncă temporar pentru activități care ar putea fi deosebit de periculoase pentru securitatea sau sănătatea lor? Dacă da, vă rugăm să furnizați o listă a acestor tipuri de activități.

România nu a utilizat dispozițiile articolului 5 alineatul (1) din directivă pentru a împiedica folosirea lucrătorilor cu contract de muncă pe durată determinată sau a lucrătorilor cu contract de muncă temporar pentru activități care ar putea fi deosebit de periculoase pentru securitatea sau sănătatea lor.

- (2) Ce măsuri practice sunt luate pentru a garanta că lucrătorii cu contract de muncă pe durată determinată sau lucrătorii cu contract de muncă temporar care efectuează activități care necesită supraveghere medicală specială beneficiază de o astfel de supraveghere în sensul articolului 5 alineatul (2) din directivă? Supravegherea se prelungește și după încetarea raportului de muncă [în conformitate cu articolul 5 alineatul (3) din directivă]? Ce măsuri practice sunt luate pentru a se asigura că lucrătorii cu contract de muncă temporar și lucrătorii cu contract de muncă pe durată determinată sunt informați și primesc o formare cu privire la riscurile la care pot fi expuși la locul de muncă, în conformitate cu cerințele specifice ale directivei, înainte de a începe orice activitate?

Pentru a garanta că lucrătorii cu contract de muncă pe durată determinată sau lucrătorii cu contract de muncă temporar care efectuează activități care necesită supraveghere medicală specială beneficiază de supraveghere în sensul articolului 5 alineatul (2) din directivă, angajatorul, respectiv utilizatorul este obligat să asigure fondurile și condițiile efectuării tuturor serviciilor medicale profilactice necesare pentru supravegherea sănătății salariaților, conform prevederilor legislației naționale.

Pentru a se asigura că lucrătorii cu contract de muncă temporar și lucrătorii cu contract de muncă pe durată determinată sunt informați și primesc o formare cu privire la riscurile la care pot fi expuși la locul de muncă, angajatorul asigură condițiile ca fiecare dintre acești lucrători să primească periodic și ori de câte ori este necesar, o instruire suficientă și adecvată în domeniul securității și sănătății în muncă, în special sub formă de informații și de instrucțiuni de lucru specifice locului de muncă, în următoarele situații:

- la angajare;
- la schimbarea locului de muncă;
- la introducerea unui nou echipament de muncă sau a unor modificări ale echipamentului existent;
- la introducerea oricărei noi tehnologii sau proceduri de lucru;
- la executarea unor lucrări speciale.

- (3) Ce alte măsuri sunt luate de către inspectoratele de muncă cu privire la lucrătorii cu contract de muncă pe durată determinată sau lucrătorii cu contract de muncă temporar?

Inspectoratele teritoriale de muncă verifică dacă toate condițiile de muncă și de angajare stabilite prin regulamentul intern, precum și prin orice alte reglementări se aplică și lucrătorilor cu contract de muncă pe durată determinată și lucrătorilor temporari pe durata misiunii de muncă temporară.

Inspectoratele de muncă verifică dacă agenții de muncă temporară sunt înregistrați în Registrul național de evidență a agenților de muncă temporară autorizați. Registrul se publică trimestrial în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, și este pus la dispoziția celor interesați pe pagina de internet a Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. De asemenea, inspectoratele de

muncă verifică înregistrarea contractelor de muncă temporară în Registrul general de evidență al salariaților, efectuată de către agenții de muncă temporară.

Inspectoratele de muncă verifică la agentul de muncă temporară prevederile din contractele de punere la dispoziție și, de asemenea, verifică la unitățile utilizatoare respectarea calificării necesare executării misiunii, locul de muncă și programul de lucru, condițiile concrete de muncă, precum și dotarea cu echipamente individuale de protecție și de muncă adecvate și utilizarea acestora.

- (4) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă?
Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Nu.

- (5) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Măsurile de prevenire propuse de CNPP în conformitate cu Directiva 91/383/CEE au fost în proporție de 1.4% din numărul total, cuprinzând în principal următoarele aspecte:

- asigurarea organizării postului de lucru astfel încât să se elimine sau să diminueze riscul la care este expus lucrătorul,
- dotarea lucrătorului cu echipament individual de protecție și de lucru.

- (6) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Nu deținem informații în legătură cu acest aspect.

Directiva 92/29/CEE a Consiliului din 31 martie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru promovarea unei mai bune asistențe medicale la bordul navelor²⁶

- (1) Câte centre care să acorde lucrătorilor asistență medicală gratuită prin radio și alte metode de comunicare sunt desemnate în statul membru (în sensul articolului 6 din directivă) și cine este responsabil pentru operarea acestora?

A se colecta informații de la **Autoritatea Navala Romana**

A se colecta informații de la Ministerul Sanatatii.

- (2) Ce măsuri sunt adoptate în statele membre pentru a asigura efectuarea inspecțiilor anuale (în sensul articolul 7 din directivă)?

Informațiile se obțin în baza controalelor efectuate de Inspectia muncii si Autoritatea Navala Romana.

- (3) Dispozițiile directivei sunt încă adecvate sau sunt necesare schimbări, de exemplu cu privire la lista materialelor medicale și a centrelor desemnate de statul membru pentru a acorda lucrătorilor asistență medicală gratuită prin radio? Vă rugăm să propuneți eventuale modificări.

A se colecta informații de la Autoritatea Navala Romana

A se colecta informații de la Ministerul Sanatatii

- (4) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

A se colecta informații de la Autoritatea Navala Romana

A se colecta informații de la Ministerul Sanatatii

- (5) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

- (6) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Directiva 92/57/CEE a Consiliului din 24 iunie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate care se aplică pe **șantierele temporare sau mobile** [a opta directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]²⁷

- (1) Care este experiența privind punerea în aplicare practică a domeniului de aplicare al directivei, inclusiv privind definiția șantierului?

Experiența privind punerea în aplicare practică a domeniului de aplicare al directivei este relativ scăzută, având în vedere faptul că aceasta a fost transpusă în legislația națională începând cu 01.01.2007, față de alte state europene care aplică directiva încă din 1992.

Anterior implementării Directivei 92/57/CEE în legislația națională, nu a existat o experiență legislativă în ceea ce privește obligațiile beneficiarului lucrării referitor la asigurarea coordonării în materie de securitate și sănătate pe șantier.

Referitor la termenii și expresiile definite în cadrul Directivei 92/57/CEE, menționăm că în legislația națională există o serie de legi, de ex. *Legea nr.1095 privind calitatea în construcții*, care la nivelul terminologiei și al definirii unor termeni, creează interpretări sau /și definiții duble.

- (2) În ce măsură se ține seama, în punerea în aplicare practică a directivei, de posibilitatea adaptării la volumul activităților, la activitățile care implică riscuri specifice sau caracteristicile proiectului?

Deși directiva 92/57/CEE nu face distincție între angajatori din punct de vedere al numărului de angajați și nici între beneficiari persoane fizice sau juridice, stabilind aceleași obligații pentru oricare dintre aceștia, la întocmirea tematicilor de control s-a ținut cont de mărimea unităților controlate (întreprinderi mici, mijlocii, mari) și de natura și frecvența riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională.

- (3) Care este experiența privind punerea în aplicare practică a directivei cu privire la obligațiile persoanelor responsabile?

În România, care este membră a UE abia din 2007, beneficiarii lucrărilor de construcții nu își cunosc în suficientă măsură obligațiile prevăzute în legislația națională care transpune Directiva 92/57/CEE.

Societățile mari de construcții, executanți ai lucrărilor de construcții, care aveau responsabilități în domeniul securității și sănătății în muncă și în cadrul legislației specifice anterioare au întocmit propriile documente informative pentru lucrătorii și subcontractanții lor și își cunosc obligațiile legale în domeniul securității și sănătății în muncă.

Principalele probleme de conformitate remarcate au privit domeniul de aplicare a legislației, definițiile, numirea coordonatorilor, pregătirea și executarea proiectului, precum și responsabilitățile beneficiarilor lucrărilor, coordonatorilor și angajatorilor, respective executanților.

Persoanele fizice care sunt beneficiari ai lucrărilor pe șantiere mici, ocazionale, nu își cunosc, în general, obligațiile privind prevenirea, în timp ce beneficiarii mari, care își desfășoară activitatea în mod regulat pe șantiere de proporții, își cunosc obligațiile și joacă un rol activ în prevenirea riscurilor profesionale. Beneficiarii mari sunt conștienți că prevenirea este esențială și că aceasta va conduce, în cele din urmă, la economii, chiar dacă ei încearcă să reducă costurile, pe cât posibil. Beneficiarii în cauză afirmă că principala lor problemă este creșterea costurilor cauzată de noua legislație și, în special, de modul de coordonare. Dimpotrivă, persoanele fizice care efectuează lucrări ocazionale sunt foarte reticente în privința prevenirii, pe care o consideră o constrângere financiară și birocratică, și cred că responsabilitatea lor ia sfârșit în momentul semnării unui contract de construcții. Cel mai frecvent în România beneficiarii instituții de stat, instituțiile cultelor religioase, Primăriile, Agenția Națională a Locuințelor sunt factorii cei mai reticenți la aplicarea prevederilor legale care derivă din directiva 92/57/CEE.

Ca recomandare de simplificare și de luare la cunoștință despre obligațiile care le revin, în special beneficiarilor, ar fi condiționarea obținerii autorizației de construire de la Primărie de asumarea prin declarație pe proprie răspundere a îndeplinirii obligațiilor care derivă din directiva 92/57/CEE (declarația prealabilă anterior începerii lucrărilor, asigurarea coordonării în materie de securitate și sănătate). În același sens ar fi

necesar ca prevederile legislative de bază să fie stipulate și în contractele de achiziții publice, având în vedere ca instituțiile de stat arată o reticență deosebită în aplicarea obligațiilor care derivă din cerințele Directivei 92/57/CEE.

În România, managerul de proiect și proiectanții nu sunt la curent întotdeauna cu cerințele care derivă din Directiva 92/57/CEE, iar planul de securitate și sănătate fie nu este întocmit în faza de elaborare a proiectului, fie nu respectă cerințele legislative aferente, acesta nefiind niciodată adaptat situațiilor concrete legate de evoluția lucrărilor de construcție.

În România, deși cerințele legale care transpun Directiva 92/57/CEE stabilesc condițiile de formare profesională a coordonatorilor în materie de securitate și sănătate, totuși, în lipsa unei responsabilizări directe a acestor coordonatori, competența lor profesională și calitatea documentelor întocmite de aceștia lasă de dorit. Prezența acestora pe șantier, nereglementată legal ca obligatorie pe întreaga perioadă de desfășurare a lucrărilor de construcție, se rezumă în fapt la o vizită de cel mult două ore pe săptămână, în care semnalează doar câteva probleme generale de securitate și sănătate (cum ar fi spre ex. nepurtarea echipamentului individual de protecție), dar, de multe ori, nu semnalează nicio problemă legată de lipsa coordonării în materie de securitate și sănătate pe șantier. În cazul producerii de evenimente din cauza lipsei coordonării în materie de securitate și sănătate, răspunzător este beneficiarul/managerul de proiect, niciodată coordonatorul.

INCDPM și alte companii organizează cursuri de formare a coordonatorilor în materie de securitate și sănătate pe șantier, în cadrul cărora se prezintă detaliat obligațiile beneficiarului, managerului de proiect, coordonatorului și lucrătorilor independenți, precum și instrumente ale coordonării (planul de securitate și sănătate, planul propriu de securitate și sănătate, registrul de coordonare, dosarul de intervenții ulterioare).

CNPP -Ca majoritatea țărilor europene și România întâmpină aceleași greutăți în aplicarea prevederilor Directivei 92/57/CEE și anume :

- măsurile preventive de sănătate și securitate nu sunt integrate în etapa conceperii proiectului întrucât condițiile de securitate în timpul executării, cât și al utilizării și întreținerii ulterioare nu sunt factori determinanți în cadrul opțiunilor de proiectare sau arhitecturale

- ridicarea standardului coordonării prin respectarea de către beneficiari a competențelor impuse de legislație pentru coordonatori și introducerea de sancțiuni pentru neconformarea la aceste cerințe

- evitarea transferului de răspundere sau posibilității de sustragere de la răspundere a beneficiarilor lucrărilor.

- numirea coordonatorului se face tardiv.

- lipsa coordonării din faza de proiectare.

În vederea eficientizării implementării Directivei 92/57/CEE considerăm importante următoarele:

- evitarea tendinței de suprareglementare prin norme naționale care pot conduce la costuri suplimentare greu de suportat din partea angajatorilor/beneficiarilor (program de lucru coordonatori, număr de ore,prevederi rigide la întocmirea planului de securitate, etc.)

- prevederea unor diferențieri legislative pentru IMM-uri astfel încât acestea să aiba un grad mai mare de flexibilitate pentru punerea în practică a măsurilor de aplicare ale directivei

- evitarea transferului de responsabilități pentru producerea evenimentelor către firme de consultanță sau către persoane care nu iau decizii cu privire la implementarea măsurilor de prevenire.(diferențierea recomandării de decizie)

- verificarea furnizorilor de formare profesională și în cazul identificării unor situații neconforme cu legislația sistarea activității acestora și retragerea acreditării.

- transformarea planurilor de securitate într-un document cu o dinamică adaptată fluxului operațiunilor din șantierele de construcții , în sensul revizuirii ori de câte ori este nevoie sau prezența unor noi operațiuni/riscuri o impune.(stabilirea de termene va conduce doar la respectarea acestora și atât fără acțiuni intermediare)

(4) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Din analiza comparativă a directivei cu HG 300/2006 care asigură transpunerea prevederilor acesteia în legislația națională, rezultă că s-au luat măsuri suplimentare față de directivă, după cum urmează:

- s-au definit mai clar factorii responsabili (rolul dirigintelui de șantier din directivă este împărțit în legislația română între mai mulți factori: managerul de proiect, proiectant și executant);
- coordonarea în materie de securitate și sănătate este detaliată în legislația română (pe perioada elaborării proiectului și pe durata realizării lucrării, cu responsabilități diferențiate);
- legislația română stabilește clar conținutul minim al planului de securitate și sănătate, care în directive este doar solicitat să existe;
- legislația română detaliază atribuțiile coordonatorilor în materie de securitate și sănătate față de directivă;
- legislația română stabilește suplimentar cerințele de pregătire profesională a coordonatorilor în materie de securitate și sănătate;
- legislația română stabilește suplimentar obligația executanților de a întocmi un plan propriu de securitate și sănătate, precum și conținutul acestuia;
- legislația română stabilește suplimentar obligația înființării registrului de coordonare;
- legislația română stabilește suplimentar obligația înființării dosarului de intervenții ulterioare;
- legislația română stabilește mai clar responsabilitățile lucrătorilor independenți;
- legislația română stabilește în varianta modificată sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea obligațiilor beneficiarului privind asigurarea coordonării în materie de securitate și sănătate.

(5) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

- La nivelul **inspectoratelor teritoriale de muncă** există înființat Compartimentul “Îndrumare angajatori”;
- Pe site-ul Inspecției Muncii www.inspectmun.ro există ghiduri de bună practică în construcții
- Periodic se organizează de către Inspecția Muncii și Inspectoratele teritoriale de muncă sesiuni/simpozioane de informare pentru conștientizarea angajatorilor, asociațiilor profesionale ale constructorilor și ale coordonatorilor în materie de securitate, cu privire la respectarea prevederilor legislației specifice și la bune practici implementate în acest sector de activitate;
- Controalele desfășurate de inspectoratele teritoriale de muncă sunt de natură preventivă, aplicarea sancțiunilor contravenționale nefiind un scop în sine;
- La nivelul asociațiilor profesionale (ex. ARSSM) sau la INCDPM se organizează cursuri de formare a coordonatorilor în materie de securitate și sănătate.

CNPP - Măsurile de prevenire propuse în conformitate cu Directiva 92/57/CEE, au fost în proporție de 1% din numărul total, cuprinzând în principal următoarele aspecte:

- autorizația de execuție a proiectului,
- existența planului de securitate și sănătate în muncă și desemnarea responsabilului privind respectarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă prevăzută de legislația în vigoare,
- delimitarea perimetrului și semnalizarea de securitate și siguranță,
- stabilirea căilor și zonelor de acces/circulație, a locurilor de depozitare a materiilor prime și materialelor, a deșeurilor, a spațiilor aferente utilajelor, a vestiarelor și a grupurilor sanitare.

În cadrul proiectului POSDRU “Securitatea și sănătatea în muncă, o premisă pentru competitivitate”, INCDPM a organizat seminarii de informare în 8 regiuni de dezvoltare organizate, a contribuit la diseminarea de informații pe site-ul proiectului (www.competitivitate.ro), a elaborat două ghiduri: *Ghid de securitate și sănătate în muncă în sectorul construcții*, diseminat la 20.000 de factori interesați și *Ghid de aplicare al HG nr. 300/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru șantierele temporare sau mobile*, diseminate prin site-ul **INCDPM**.

(6) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Directiva 92/58/CEE a Consiliului din 24 iunie 1992 privind cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă [a noua directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]²⁸

(1) Este încă adecvat domeniul de aplicare al directivei?

Din prevederile directivei actuale nu rezultă fara echivoc că această directivă se aplică și de către persoanele fizice autorizate pentru a desfășura activități independente. Considerăm că aceste prevederi ar trebui să se aplice și pentru persoanele fizice care desfășoară activități pe cont propriu în spații în care ar pune în pericol și alte persoane (exemplu: activități de construcții în regie proprie).

(2) Există probleme de ordin practic cu privire la relația dintre semnele prevăzute în directivă și cele prevăzute în alte instrumente internaționale?

Este necesară armonizarea simbolurilor/pictogramelor prevăzute în directivă prin care sunt semnalizate riscurile chimice cu cele stabilite prin *Regulamentul (CE) 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 (Regulament CLP)*.

Nu este clar dacă la locul de muncă pot fi utilizate și alte pictograme de largă utilizare, de exemplu pentru a semnaliza pericole nespecifice, cum ar fi "pericol de cădere țurțuri", "interzis înotul", "stop".

Inexistența unui standard european care să includă cerințe de proiectare, caracteristici fotometrice sau de altă natură, specifice în principal panourilor de securitate îngreunează acțiunile de selecționare/procurare a unor mijloace de semnalizare corespunzătoare (panouri, mijloace sonore, mijloace vizuale) și conduce la introducerea pe piață a unor produse care nu răspund în totalitate cerințelor directivei.

(3) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adopției lor.

Nu s-au luat măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă.

De menționat însă că sistemul de semnalizare prin gesturi –semnal aplicat de macaragii - este cel existent înainte de aplicarea acestei directive și a fost menținut. Gesturile-semnal utilizate sunt în mare măsură similare celor din directivă dar nu identice.

(4) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

În cadrul proiectului de cercetare dezvoltare: „STUDIUL PRIVIND STABILIREA MĂSURILOR DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ NECESARE IMPLEMENTĂRII LEGISLAȚIEI NAȚIONALE, CARE TRANSPUNE DIRECTIVELE EUROPENE DIN DOMENIUL „POLITICI SOCIALE ȘI OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ”, inclus în Planul Sectorial de Cercetare – Dezvoltare, al Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, pentru perioada 2009 – 2012, Programul „Securitate și Sănătate în Muncă”, INCDPM a elaborat „Ghidul de securitate și sănătate în muncă privind semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă - Ghid de aplicare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 971/2006 privind cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă”. Documentul este accesibil pe internet, pe site-ul INCDPM <http://www.inpm.ro/ro/oferta-noastra/publicatii/05.09-ghid.html>.

De asemenea, INCDPM a elaborat 4 module de instruire în domeniul semnalizării de securitate și sănătate în muncă, care se predau în cadrul cursurilor de:

- formare în domeniul securității și sănătății în muncă, pentru lucrători desemnați;
- formare pentru coordonatori în domeniul securității și sănătății în muncă pe șantiere mobile;
- pregătire în domeniul securității și sănătății în muncă, cu o durată de cel puțin 40 de ore, pentru reprezentanți ai lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății lucrătorilor;
- pregătire în domeniul securității și sănătății în muncă în sectorul medical: spitale, clinici, laboratoare medicale, cabinete stomatologice.

În cadrul cursurilor se predau elementele legislative și se prezintă modele de instrumente utile pentru aplicarea legii (fișe de control, mod de identificare și documentare a necesarului de mijloace de semnalizare de securitate și sănătate la locul de muncă).

În ultimii 5 ani au fost astfel pregătite circa 4000 persoane.

În cadrul ghidurilor de securitate și sănătate în muncă din sectorul HORECA și din sectorul CONSTRUCȚII au fost incluse capitole referitoare la semnalizarea de securitate și sănătate în muncă. specifice.

Măsurile de prevenire propuse de CNPP în conformitate cu Directiva 92/58/CEE au fost în proporție de 8.4% din numărul total, cuprinzând în principal următoarele aspecte:

- asigurarea semnalizării de avertizare, interdicere, obligativitate, prim ajutor etc, specifice domeniului de activitate,
- instruirea lucrătorilor autorizați pentru instalațiile de ridicat și transport materiale privind sistemul de semnalizare și comunicare.

- (5) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Unele întreprinderi atenționează asupra costurilor mari pentru a semnaliza interdicerea atingerii instalațiilor electrice aflate sub tensiune, în raport cu vechile prevederi care includeau un panou de interdicere specific.

Directiva 92/85/CEE a Consiliului din 19 octombrie 1992 privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și a sănătății la locul de muncă în cazul **lucrătoarelor gravide**, care au născut de curând sau care alăptează [a zecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]²⁹

- (1) Având în vedere experiența practică dobândită, evoluțiile cunoștințelor și evoluțiile tehnologice, sociale și culturale, dispozițiile directivei sunt încă adecvate?

Dispozițiile directivei sunt încă adecvate.

- (2) De la raportul precedent, au fost publicate noi orientări sau materiale informative sau au fost organizate campanii de informare?

Acest raport este primul prezentat pe această directivă.

În 2004 au fost elaborate și publicate Normele Metodologice de aplicare a prevederilor actului normativ în care s-a transpus directiva 92/85/CEE.

Inspekția Muncii a organizat controale privind respectarea cerințelor legale, acestea regăsindu-se ca puncte distincte în tematicile de control și în ședințele de analiză.

Conform INSP, la apariția actului normativ național, acesta a fost afișat la sediul unităților și/sau a fost prezentat angajatelor sub semnătură. În prezent, la angajare salarialele tinere sunt informate despre conținutul acestui act normativ și, mai mult, în regulamentul de ordine interioară al firmelor se face referire la aceste prevederi. Gravida este informată de către medicul de medicina muncii și de către angajator, prin informarea privind protecția maternității la locul de muncă, asupra riscurilor și măsurilor de protecție necesare.

Femeile pot obține informații și din alte surse, de exemplu de la Organizația Mama și Copilul.

- (3) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adopției lor.

Da. În legislația română există, suplimentar față de directivă, reglementări privind:

- locurile de muncă în poziție ortostatică;
- concediu de risc maternal;
- pauze pentru alăptare;
- păstrarea confidențialității stării de graviditate;
- reducerea cu o pătrime a duratei normale de muncă;
- interzicerea întreruperii raporturilor de muncă pentru protecția mamei și copilului.

- (4) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Încă din anul 2004, Inspekția Muncii a introdus modalități de încunoștințare a conducătorilor societăților comerciale despre obligațiilor ce decurg odată cu angajarea sau identificarea unor lucrători (deja angajați) care pot fi încadrați în grupuri sensibile la riscuri specifice.

S-au organizat ședințe de analiză la care cu angajatori, cu reprezentanți ai partenerilor sociali și ai mediului de afaceri. Cu aceste ocazii au fost prezentate directivele europene deja transpuse, din care făcea parte și Directiva 92/85/CEE *privind protecția maternității la locurile de muncă*.

De asemenea, cu ocazia controalelor, angajatorii au fost informați de inspectorii de muncă, de existența noilor acte legislative și obligativitatea respectării lor.

Măsurile de prevenire propuse de CNPP în conformitate cu Directiva 92/85/CEE au fost în proporție de 0.1% din numărul total, cuprinzând în principal următoarele aspecte:

- asigurarea de pauze pentru odihnă și spații special amenajate pentru aceasta,
- rotația lucrătoarelor pe posturi de lucru,
- interdicția lucrului pe timp de noapte.
- reducerea timpului de lucru, la recomandarea medicului.

(5) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Din controalele efectuate și din concluziile desprinse în urma ședințelor de analiză, s-a constatat că societățile comerciale au implementat în proporție de 60% cerințele directivei referitoare la protecția maternității la locul de muncă.

14. 92/91 ind extractiva de foraj

Directiva 92/91/CEE a Consiliului din 3 noiembrie 1992 privind cerințele minime de îmbunătățire a protecției securității și sănătății lucrătorilor din **industria extractivă de foraj** [a unsprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]³⁰

La data transpunerii Directivei 92/91/CEE, România avea legislație specifică în domeniul industriei extractive pentru foraj, dar directiva a introdus în legislația națională concepte noi, importante (cum ar fi documentul de securitate și sănătate).

În industriile extractive activează companii mari și mijlocii cu caracteristici foarte diferite. În sectorul de foraj în larg companiile sunt în general firme internaționale mari. Companiile din industriile extractive, în general, se conformează dispozițiilor Directivei 92/91/CEE.

În ciuda eforturilor de îmbunătățire a sănătății și a siguranței lucrătorilor, industriile extractive sunt încă un sector cu risc ridicat, atât în privința accidentelor de muncă cât și a bolilor profesionale.

Pentru evaluarea modului în care a fost pusă în aplicare Directiva 92/91/CEE privind cerințele minime de îmbunătățire a protecției securității și sănătății lucrătorilor din industria extractivă de foraj a fost transmis către inspectoratele teritoriale de muncă un chestionar.

(1) Care este experiența practică dobândită privind punerea în aplicare a directivei, în special în ceea ce privește:

- Competența personalului, a persoanei responsabile și a supraveghetorilor/administratorilor
- Echipamentele de prim ajutor
- Permisele de muncă
- Mijloacele de evacuare și salvare
- Protecția împotriva incendiilor, exploziilor și atmosferelor nocive
- Întreținerea echipamentului de protecție
- Efectuarea exercițiilor de securitate relevante la intervale regulate
- Supravegherea sănătății
- Cazarea în instalațiile offshore

Rezultatul raspunsurilor formulate este prezentat anterior

- **Competența personalului, a persoanelor responsabile și a supraveghetorilor /administratorilor**

În general, există persoane desemnate cu responsabilități în domeniul securității și sănătății în muncă care asigură cunoașterea și aplicarea Directivei 92/91/CEE, iar cunoștințele acumulate sunt evaluate prin teste și în ședințele periodice.

Au fost stabilite modalitățile de asigurare a competenței personalului, a persoanelor responsabile și a supraveghetorilor/administratorilor în ceea ce privește cunoașterea și aplicarea prevederilor Directivei 92/91/CEE, prin instruire și testare, după cum urmează:

- personalul deservent al echipamentelor de ridicat este autorizat. Sunt de asemenea autorizați electricienii și legătorii de sarcină;
- sunt nominalizate persoanele responsabile ca: șefii de echipă, de instalație, lucrătorul desemnat ssm și asistența medicală permanentă;
- este stabilit personalul de supraveghere prin supervizorii de foraj și diriginte de șantier din partea societății, în concordanță cu prevederile contractuale privind respectarea legislației SSM în domeniu.

- **Echipamentele de prim ajutor**

Au fost asigurate echipamente de prim ajutor adecvate.

Au fost efectuate instruirii privind utilizarea acestora.

- **Permisele de muncă**

Pentru aproape toate activitățile desfășurate la sondă se emit permise de lucru, cu sau fără foc (lucru la înălțime, manevrare sarcini, sudură, manipulare chimicale etc.).

- **Mijloacele de evacuare și salvare**

- Au fost asigurate mijloace de evacuare și salvare.
- Mijloacele de evacuare și salvare sunt adecvate scopului urmărit.
- Lucrătorii au fost instruiți asupra modului de utilizare al acestora.

La sondă sunt asigurate mijloace de evacuare și salvare precum:

- o Căi de circulație păstrate permanent libere;
- o Indicatoare și lumini de siguranță;
- o Dispozitive de salvare podar (tip Geronimo);
- o Aparate de respirat independente;
- o Centuri de siguranță și dispozitiv de salvare pentru spații închise.
- o Instruirea s-a efectuat în mod teoretic cât și prin simulări programate lunar.
- o Bărci de salvare
- o Colaci de salvare
- o Plute
- o Nave de patrulare în zonă
- o Sisteme de comunicații
- o Instruirii

- **Protecția împotriva incendiilor, exploziilor și atmosferelor nocive**

- Instalațiile sunt dotate cu echipamente specifice: sisteme de detecție foc și gaze, oprire de urgență, stingătoare cu pulbere, spumă și CO₂, pompe refulare PSI, iar pentru lucrători detectoare de gaze, portabile și fixe, aparate de respirat independente.

- Au fost luate măsuri privitoare la protecția împotriva incendiilor, exploziilor și atmosferelor nocive prin organizarea de exerciții de simulare a incendiilor.

- **Întreținerea echipamentului de protecție**

- Se efectuează verificări periodice vizuale și inspecții conform certificatelor de conformitate și instrucțiunilor producătorului. Igienizarea EIP se face la sondă în spațiu special amenajat prin personal calificat.
- Se asigură întreținerea echipamentului de protecție prin verificarea planificată ca echipament de mentenanță predictivă cât și cea zilnică.

- **Efectuarea exercițiilor de securitate relevante la intervale regulate**

- Se fac exerciții conform planificărilor lunare sau când situația impune efectuarea acestora; elaborare scenariu sau ipoteză de stingere incendii, erupție, poluare, prim ajutor etc.
- Se efectuează exerciții de securitate relevante la intervale regulate.

- **Supravegherea sănătății**

- Supravegherea sănătății se realizează prin serviciul medical de medicina muncii iar la sondă există punct de prim ajutor permanent cu personal calificat.
- Este asigurată supravegherea sănătății lucrătorilor atât prin control medical periodic cât și prin verificarea condițiilor igienico-sanitare la locurile de muncă și foarte multe programe suplimentare menite să îmbunătățească sănătatea salariaților.
- Potrivit HG nr. 355/2007 *privind supravegherea sănătății* lucrătorilor, Anexa1, Fișa 141, personalul care lucrează în condiții de izolare, angajaților expuși riscului li se efectuează următoarele examene profilactice specifice:
 - Examen medical la angajare: examen clinic general, electrocardiograma, examen psihologic, examen psihiatric, glicemie și alte investigații specifice, în funcție de tipul de expunere profesională.
 - Examen medical periodic: examen clinic general – semestrial, electrocardiogramă, examen psihologic, examen psihiatric, glicemie – anual.
 - Contraindicații: etilism cronic, boli psihice (inclusiv nevroze, tulburări de personalitate), diabet zaharat decompensat, boală cardiacă ischemică, hipertensiune arterială (gradul 3, complicată) și altele, în funcție de tipul expunerii profesionale.

- **Cazarea în instalații offshore**

- În cazul instalațiilor offshore cazarea se realizează pe platformă fixă în modul social.

(2) Având în vedere experiența practică dobândită și evoluțiile cunoștințelor și ale tehnologiei, dispozițiile anexei sunt încă adecvate?

Din răspunsurile transmise de către inspectoratele teritoriale de muncă în urma contactării agenților economici cărora li se aplică Directiva 92/91/CEE a rezultat că dispozițiile directivei sunt încă adecvate.

(3) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Companiile aplică și alte reglementări. Dintre ghidurile sau alte reglementări care pot fi utilizate pentru a crește eficacitatea directivelor menționăm:

- Codul MODU care a fost preluat în legislația națională prin LEGEA Nr.315 din 10 noiembrie 2005 privind acceptarea Codului pentru construcția și echipamentul unităților mobile de foraj marin (Codul MODU 1979) adoptat de Adunarea Organizației Maritime Consultative Interguvernamentale prin Rezoluția A.414(XI) la Londra la 15 noiembrie 1979, a amendamentelor la Codul MODU 1979 adoptate

de Organizația Maritimă Internațională prin anexa 18 din Raportul Comitetului Securității Maritime la a cincizeci și noua sa sesiune la Londra la 13 - 24 mai 1991, precum și a Codului din 1989 pentru construcția și echipamentul unităților mobile de foraj marin (Codul MODU 1989) adoptat de Adunarea Organizației Maritime Internaționale prin Rezoluția A.649 (16) la Londra la 19 octombrie 1989, astfel cum a fost modificat de amendamentele adoptate prin anexa 17 din Raportul Comitetului Securității Maritime la a cincizeci și noua sa sesiune la Londra la 13 - 24 mai 1991, și prin Rezoluția MSC.38 (63) a Comitetului Securității Maritime la Londra la 19 mai 1994*);

- Ghidurile IADC (International Association of Drilling Contractors);
- Ghidurile NOGPA (Netherlands Oil and Gas Exploration and Production Association);
- Ghidurile IMCA (International Marine Contractors Associations);
- Ghidurile IWCF (International Well Control Forum).

(4) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

În legislația națională, respectiv în Legea nr. 263/2010 *privind sistemul unitar de pensii publice*, activitatea desfășurată de personalul de pe platformele marine este considerată ca fiind muncă în condiții speciale ceea ce conferă reducerea vârstei de pensionare în funcție de perioada lucrată pe platformă.

(5) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

În marea majoritate a situațiilor, se constată faptul că angajatorii sunt copleșiți de diversitatea și complexitatea actelor normative.

În ceea ce privește dificultățile cu care se confruntă unitățile referitor la respectarea cerințelor directivei, acestea sunt de ordin material, implementarea directivei presupunând și investiții în ceea ce înseamnă sporirea nivelului de securitate la locul de muncă.

Au fost de asemenea remarcate dificultăți legate de pregătirea profesională a lucrătorilor în sensul capacității de asimilare a cunoștințelor, minimizarea și uneori chiar ignorarea riscurilor apărute în timpul procesului de producție, efectuarea în unele cazuri cu superficialitate a controalelor privind respectarea prevederilor de securitate și sănătate.

Nu au fost semnalate efecte negative care să rezulte din aplicarea în practică a legislației de securitate și sănătate în muncă.

Directiva 92/104/CEE a Consiliului din 3 decembrie 1992 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecției sănătății lucrătorilor din **industria extractivă de suprafață și în subteran** [a douăsprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]³¹

Inspekția Muncii a formulat răspunsul pe baza analizei chestionarelor primite de la ITM-uri care au realizat vizite în 146 de unități din acest domeniu.

- (1) Care este experiența practică dobândită privind punerea în aplicare a directivei, în special în ceea ce privește:

– **Competența personalului, a persoanei responsabile și a supraveghetorilor**

În cadrul INCD INSEMEX funcționează *Organismul de certificare persoane INSEMEX OCP*, care efectuează la cererea beneficiarilor instruire specializată și emite certificate de competență pentru 19 domenii inclusiv pentru lucrătorii care activează în industria extractivă de suprafață și în subteran.

Conform Inspekției Muncii, se asigură, prin personal competent (operatori instalații telegizumetrice, deservenți instalații de extracție, exploatare și întreținere instalații electrice), deservirea echipamentelor de muncă și activitățile cu risc mărit de accidentare. La fiecare loc de muncă se asigură un număr suficient de lucrători cu calificările și experiența necesară pentru a îndeplini sarcinile de muncă și pentru asigurarea securității.

Pentru fiecare loc de muncă se întocmește *documentul de securitate și sănătate în muncă*, prin care: au fost identificate și evaluate riscurile, a fost întocmit planul de prevenire și protecție cu măsurile tehnice și organizatorice care trebuie luate pentru asigurarea unui climat de securitate și sănătate. În același document mai sunt incluse:

- monografia de armare pentru locul de muncă respectiv cu detalii privind modul de susținere;
- permisele de lucru pentru activitățile care implică un grad de risc pentru lucrători;
- instrucțiunile proprii pentru toate activitățile și echipamentele de muncă de la locul de muncă respectiv;
- proiectul de aeraj al locului de muncă cu toate detaliile privind debitele necesare și realizarea acestuia;
- planul lucrărilor miniere;
- planul de prevenire și stingere a incendiilor;
- modul de efectuare al lucrărilor de împușcare – dispoziția de împușcare, cu detalierea modului de efectuare a lucrărilor (amplasare și lungime găuri, cantitatea de exploziv care se utilizează la o operație de împușcare, locul de amplasare a posturilor de pază și locul de declanșare a găurilor, persoane responsabile pentru efectuarea lucrărilor și măsurile de securitate care trebuie luate); planul de alarmare și avertizare a evenimentelor care pot avea loc;
- planul de evacuare a lucrătorilor în cazul unor situații de pericol;
- plan de acțiune în caz de incident major, proiectele de montare a echipamentelor de muncă, scheme monofilare pentru instalația electrică cu indicarea elementelor principale (tensiune, curenți de scurtcircuit);
- măsurile luate pentru evaluarea prezenței atmosferelor potențial explozive și modul de măsurare a concentrațiilor de gaze;
- amplasarea punctelor de măsurare a gazelor periculoase, concentrațiile la care se produce alarmarea și concentrațiile la care se produce decuplarea energiei electrice, măsurile care trebuie luate pentru eliminarea riscului.

Documentul de securitate și sănătate în muncă este întocmit înainte de începerea lucrărilor și se revizuieste când apar modificări sau extinderi.

Pentru fiecare loc de muncă se asigură, prin personal tehnic de specialitate, supravegherea privind

securitatea și sănătatea în muncă; există și personal tehnic de specialitate care are rolul de a asigura verificarea locurilor de muncă din punct de vedere al modului în care se aplică prevederile reglementărilor în vigoare în domeniul securității și sănătății în muncă. La fiecare loc de muncă este desemnată o persoană responsabilă care are calitățile și competențele cerute pentru locul de muncă respectiv. Persoana însărcinată cu supravegherea locurilor de muncă efectuează vizite de control la toate posturile de lucru ocupate cel puțin o dată pe durata unui schimb, întocmind un raport scris cu privire la activitatea desfășurată pe parcursul schimbului.

În situațiile în care la un loc de muncă sunt prezenți lucrători din întreprinderi diferite sunt încheiate contracte în care sunt stipulate clauze cu privire la responsabilitățile fiecărui angajator implicat.

Pentru activitățile desfășurate în incinta unităților miniere de către alte întreprinderi, conducerea unității miniere ia măsurile necesare cu privire la securitatea și sănătatea lucrătorilor respectivi, măsuri care se anexează la documentul de securitate și sănătate în muncă.

– Permisele de muncă

Pentru toate activitățile periculoase desfășurate în industria extractivă se emit permise de lucru, cu sau fără foc (pușcare, manevrare sarcini, sudură, manipulare chimicale, exploatarea în abatajele frontale, etc.).

Acestea sunt elaborate înainte de începerea activității de către persoana desemnată în acest scop și specifică toate condițiile care trebuie îndeplinite și măsurile ce trebuie luate înainte, în timpul lucrului și după finalizarea acestuia.

– **Supravegherea sănătății** Supravegherea sănătății se realizează prin serviciul medical de medicina muncii iar la nivel de unitate există puncte de prim ajutor permanente cu personal calificat. La nivel de grup de unități este organizată o structură medicală specializată. Fiecare lucrător efectuează controlul medical periodic conform prevederilor din reglementările legale în acest sens.

În perioada 2007-2012, INCD **INSEMEX** a efectuat o serie de lucrări tehnico-științifice, astfel:

- evaluarea și avizarea a peste 50 de proiecte de degazare a lucrărilor miniere subterane de ulei;
- peste 120 de lucrări privind monitorizarea parametrilor de securitate din punct de vedere al combustiei spontane la exploatarea miniere de ulei;
- peste 50 de Rapoarte privind caracterizarea atmosferei închise aferente abatajelor minelor de carbune.

– Mijloacele de evacuare și salvare

Pentru evacuarea rapidă și în deplină securitate a lucrătorilor de la locurile de muncă la fiecare unitate este întocmit, prelucrat și inclus în documentul de securitate un *plan de acțiune în caz de pericol grav și iminent*, care conține modul de acțiune pentru fiecare tip de avarie și traseele de evacuare a personalului.

La fiecare unitate minieră există organizată câte o *stație de salvare minieră* formată din salvatori minieri autorizați, instruiți, antrenați și echipați corespunzător pentru operațiunile de acordare de prim ajutor, evacuare și salvare. Pe lângă aceste stații de salvare este organizată și funcționează o stație centrală de salvare minieră care are angajați salvatori minieri profesioniști capabili să intervină la orice stare de pericol.

La fiecare unitate sunt *desemnați lucrătorii care aplică măsurile de prim ajutor*. Aceștia sunt instruiți corespunzător de către servicii medicale specializate în acordarea primului ajutor.

La fiecare unitate există *sisteme de comunicare* (telefonie, interfonie) prin care se asigură comunicare între locurile de muncă și între fiecare loc de muncă și dispeceratul unității. Există un control permanent al personalului care se află în subteran.

La solicitarea agenților economici din cadrul industriei extractive, INCD **INSEMEX** Petroșani a acordat consultanță și asistență de specialitate în ceea ce privește:

- dotarea cu aparatură de salvare și reanimare (infrastructura necesară);
- instruirea personalului de salvare;
- adecvarea procedurilor de alarmare și salvare cu specificul agentului economic.

- (2) Având în vedere experiența practică dobândită și evoluțiile cunoștințelor și ale tehnologiei, dispozițiile anexei sunt încă adecvate?

La aproximativ 93 % din unitățile vizitate, personalul interviuat a considerat că dispozițiile Directivei 92/104/CE sunt corespunzătoare.

Din rapoartele transmise de către inspectoratele teritoriale de muncă la nivel central reiese faptul că implementarea Directivei 92/104/CE a condus la consolidarea și actualizarea legislației existente în domeniu. Directiva a introdus în legislația națională concepte noi, importante, cum ar fi documentul de securitate și sănătate.

Prevederile directivei împreună cu prevederile legislației naționale de transpunere au fost aduse la cunoștința celor interesați prin publicații și campanii de informare, prin distribuirea de broșuri, ghiduri, comunicate de presă, seminarii și conferințe. Acestea au fost organizate în principalele centre miniere: Valea Jiului, bazinul Olteniei, zona Maramureș. În unele cazuri, societăților cu specific minier li s-au pus la dispoziție informațiile în mod direct (exemplu: CNH Petroșani). La rândul lor, partenerii sociali au răspuns pozitiv oferind exemple de bune practici angajatorilor și lucrătorilor interesați. (IM)

INCD INSEMEX consideră că dispozițiile Anexei sunt încă acoperitoare din punct de vedere tehnico-științific.

- (3) Ținând cont de experiența practică, există suprapuneri sau contradicții cu alte directive, de exemplu cu Directiva ATEX 99/92/CE? Dacă da, vă rugăm să explicați.

Nu s-au identificat suprapuneri cu alte directive.

- (4) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

România menține în vigoare Legea nr. 126/1995 *privind regimul materiilor explozive*, modificată și completată, care stabilește reguli privind autorizarea, deținerea, transportul, utilizarea, depozitarea etc. materiilor explozive. Actul normativ sus-menționat nu contravine Directivei 92/104/CEE și păstrează un mod de lucru tradițional în România.

- (5) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Mai mult de jumătate din angajatorii controlați (56.2%) au considerat că au primit sprijin din partea statului în ceea ce privește punerea în aplicare a directivei, prin inspectorii de muncă ce controlează această activitate.

În general, campaniile de informare menționate mai sus au fost considerate satisfăcătoare: au promovat o mai bună cunoștere a legislației care a transpus această Directivă și a ajutat companiile să dezvolte o cultură a promovării conceptului de securitate și sănătate în muncă și de prevenire a bolilor profesionale

În ciuda eforturilor de a îmbunătăți sănătatea și siguranța lucrătorilor, industriile extractive sunt încă un sector cu risc ridicat, din punct de vedere al accidentelor de muncă și al îmbolnăvirilor profesionale.

Din statistica națională a accidentelor de muncă produse în minerit, s-a constatat că aproximativ 10% din acestea, sunt cauzate de deficiențe tehnice, cum ar fi echipamentele de muncă ce nu respectă legislația în vigoare, în timp ce restul de 90% provin din deficiențe organizatorice, cum ar fi ordinele neclare și greșeli ale lucrătorilor în estimarea pericolelor.

Măsurile de prevenire propuse de CNPP în conformitate cu Directiva 92/104/CEE au fost în proporție de 0.5% din numărul total, cuprinzând în principal următoarele aspecte:

- asigurarea de instrucțiuni proprii pentru fiecare loc de muncă și informarea lucrătorilor cu privire la riscurile la care se expun,
- asigurarea mijloacelor de comunicare pentru lucrătorii izolați,
- permise de lucru pentru activități specifice periculoase și semnalizarea zonelor în care au loc aceste activități,

- asigurarea aerajului pentru evitarea acumulărilor explozive,
- echipament individual de detectare a substanțelor cu potențial exploziv și a echipamentului individual de protecție, respectiv aparate respiratorii și echipament de reanimare,
- asigurarea căilor de circulație și a iluminatului corespunzător.

Statul roman a finanțat manifestări științifice și programe de cercetare care sprijină implementarea directivei (**INSEMEX**) (a se vedea Anexa 11).

(6) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Aproximativ 88% din angajatorii controlați au afirmat ca nu se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei iar ceilalți 12% au simțit nevoia de o îndrumare din partea inspectoratelor teritoriale de muncă.

Trebuie menționat faptul că IMM-urile din industria extractivă de subteran și suprafață au nevoie de mai mult sprijin în ceea ce privește implementarea conceptului de securitate și sănătate în muncă și adoptarea unei politici adecvate.

Directiva nr. 93/103/CE a Consiliului din 23 noiembrie 1993 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă la bordul **navelor de pescuit** [a treisprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva nr. 89/391/CEE]³²

- (1) Care este experiența practică privind cerințele directivei și este domeniul de aplicare al directivei în continuare adecvat, în special cu privire la lungimea navelor respective?

Experiența privind punerea în aplicare practică a cerințelor directivei este relativ scăzută, având în vedere existența a două nave de pescuit funcționale.

A se colecta informații și de la Autoritatea Navala Română.

Cred că pentru informații privind navele de pescuit trebuie întrebat Ministerul Agriculturii. De navele de pescuit se ocupa cei de la Acvacultura din ce știu eu.

- (2) Care este tendința cu privire la numărul de nave și diferitele tipuri de lucrători care intră sub incidența directivei?

Perspectiva de evoluție în domeniu este negativă.

- (3) Ce măsuri a adoptat statul membru pentru a încuraja oferirea de cursuri de formare și participarea la acestea?

Personalul navelor a fost format profesional conform convenției STCW 95 și au absolvit cursurile IMO/Certificare IMO.

- (4) Dispozițiile directivei sunt încă adecvate, având în vedere experiența practică dobândită și evoluțiile cunoștințelor și ale tehnologiei?

Cerințele directivei sunt adecvate având în vedere experiența practică dobândită.

- (5) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Nu.

- (6) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Nu este cazul având în vedere existența numai a două nave de pescuit.

- (7) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Nu este cazul având în vedere existența numai a două nave de pescuit

Directiva 94/33/CE a Consiliului din 22 iunie 1994 privind protecția tinerilor la locul de muncă³³

- (1) Dispozițiile directivei sunt încă adecvate, având în vedere experiența practică dobândită și evoluțiile cunoștințelor și ale tehnologiei?

Având în vedere experiența practică a **inspectoratelor teritoriale de muncă**, se consideră că dispozițiile prezentei Directive Europene sunt încă adecvate și asigură protecție tinerilor împotriva exploatarei economice, oricărei munci susceptibile să dăuneze securității, sănătății sau dezvoltării lor fizice, psihologice, morale ori sociale sau să pericliteze educația acestora.

Se menționează faptul că în legislația din România, pe lângă legislația națională de transpunere a Directivei Consiliului 94/33/CE *privind protecția tinerilor la locul de muncă*, există și alte acte normative prin care Statul român asigură, cu respectarea principiului transparenței, un regim special de protecție și de asistență tinerilor pentru realizarea drepturilor acestora, după cum urmează:

- Legea nr.53/2003 (republicată) - Codul muncii
- Legea nr. 350/2006 – legea tinerilor
- Legea nr. 272/2004 (actualizată) privind protecția și promovarea drepturilor copilului
- Hotărâre nr. 867/2009 privind interzicerea muncilor periculoase pentru copii
- Legea nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă
- Hotărârea nr. 1.212/2011 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 279/2005 privind ucenicia la locul de muncă, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 234/2006

Aceste legi și hotărâri de guvern reglementează definirea, interzicerea și eliminarea muncilor periculoase pentru tineri și copii, care, prin natura lor sau prin condițiile în care se exercită, dăunează sănătății, securității sau moralității acestora.

Dispozițiile cuprinse în acestea se aplică tuturor categoriilor de angajatori, organizațiilor neguvernamentale, persoanelor fizice autorizate și asociațiilor familiale, precum și persoanelor fizice care utilizează munca copiilor/tinerilor în sectorul informal și în cel formal. Prevederile acestora se aplică în domeniul muncii, asistenței sociale și protecției copilului, educației, sănătății, precum și în oricare alt domeniu cu incidență asupra tânărului /copilului.

Cazurile de copii/tineri implicați în munci intolerabile și munci periculoase în sectorul formal și informal sunt identificate de către profesioniștii din diferite domenii de activitate, cum ar fi: inspecția muncii, asistența socială și protecția copilului, educație, sănătatea, poliție.

- (2) De la raportul precedent, au fost publicate noi orientări sau materiale informative sau au fost organizate campanii de informare?

Inspectoratele teritoriale de muncă și **Inspecția Muncii** au participat la diverse acțiuni în colaborare cu unități de învățământ gimnazial (licee, colegii), cum ar fi derularea Proiectului „Valențe culturale” în parteneriat cu Inspectoratele Școlare Județene. Proiectul a fost demarat de către Inspecția Muncii împreună cu I.T.M. Sibiu în anul școlar 2006-2007 experimental, pe baza rezultatelor obținute în campania Săptămâna Europeană 2005 derulată la nivel european sub deviza „Start sigur”. Rezultatele obținute la finalul programului experimental au justificat dezvoltarea proiectului „*Valențele culturale ale securității și sănătății în muncă*” și îmbunătățirea acestuia în anii următori.

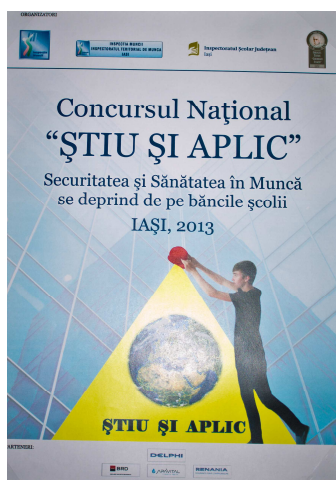
În anul școlar 2012-2013, proiectul s-a dezvoltat în 40 de județe. Au fost instruite 889 cadre didactice din 334 unități școlare. Obiectivele urmărite sunt:

- creșterea calității vieții prin educarea tinerei generații încă de pe băncile școlii cu privire la importanța unui mediu de muncă sănătos și sigur;
- consolidarea unei culturi de prevenire a riscurilor profesionale.

Annual, după parcurgerea modulelor proiectului *Valențe culturale*, se organizează concursuri județene și unul la nivel național pe teme de securitate și sănătate în muncă. În 2013, faza județeană a concursului s-a desfășurat în 25 de județe din țară, iar la faza națională au participat un număr de 67 de echipe (201 elevi) și 60 profesori.

Concursul presupune 3 probe, dintre care primele 2 eliminatorii:

- etapa I - probă scrisă - "Cât știm despre securitate și sănătate în muncă" - test grilă, cu un număr de 20 întrebări, fiecare răspuns corect notat cu 5 puncte.
- etapa II - probă calculator - "Cine știe merge mai departe" - contra cronometru. Concurenții au lucrat în echipă, au răspuns contra cronometru 10 întrebări, fiecare întrebare fiind punctată cu 10 puncte.
- etapa III - proba practică - „Identifică riscurile, alege echipamentul individual de protecție necesar și echipează-te corect” - contra cronometru, timp de desfășurare a etapei pentru fiecare echipă din concurs va fi de maxim 5 minute.

În anul 2010, Inspekția Muncii a derulat campania națională *Informarea și conștientizarea angajatorilor și partenerilor sociali privind protecția tinerilor în muncă*. Cu această ocazie s-au postat pe pagina web a instituției o serie de materiale specifice elaborate de Agenția Europeană pentru securitate și sănătate în Muncă (<http://www.inspectmun.ro/site/Protectia%20tinerilor/Protectia%20tinerilor.html>).

- (3) În conformitate cu articolul 5 alineatul (3), articolul 7 alineatul (3), articolul 8 alineatul (5), articolul 9 alineatul (2), articolul 10 alineatele (3) și (4) și articolul 13, statele membre pot autoriza derogări în anumite condiții. Au fost acordate astfel de derogări și, în caz afirmativ, câte? Care au fost motivele acestor derogări?

Nu au fost acordate derogări. (IM)

- (4) Care este incidența accidentelor mortale în rândul tinerilor, la 100 000 de lucrători, pentru fiecare an din perioada de raportare? Care este incidența accidentelor mortale în rândul tinerilor, la 100 000 de lucrători, care s-au soldat cu o absență mai mare de trei zile lucrătoare, pentru fiecare an din perioada de raportare?

Incidența accidentelor mortale și cu incapacitate temporară de muncă în rândul tinerilor la 100.000 de lucrători pentru fiecare an din perioada de raportare este prezentată în tabelul de mai jos:

Anul	Nr. total angajați	Acc. mortale tineri	Acc. itm tineri	Incidența acc. mortale tineri la 100.000 de lucrători	Incidența acc. itm tineri la 100.000 de lucrători
2007	5.767.440	3	32	0,052	0,554
2008	5.728.134	5	37	0,087	0,645
2009	5.134.502	3	16	0,058	0,312
2010	4.557.572	2	11	0,044	0,241
2011	4.844.968	1	6	0,022	0,131
2012	4.561.090	0	11	0	0,241

(5) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Nu au fost luate măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă.

(6) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Implementarea practică a directivei s-a făcut prin intermediul acțiunilor de informare (întâlniri, instruirii periodice, săptămâni europene) sau de control în mai multe etape:

- Informarea cu privire la domeniile de aplicare ale directivei;
- **Studiu privind modul de adaptare și implementare** a directivei la locurile de muncă;
- Identificarea locurilor de muncă unde poate fi aplicată directiva (școli/licee unde se desfășoară practica profesională sau care au contracte cu IMM-uri pentru desfășurarea practicii școlare, unitățile în care se desfășoară efectiv practica școlară, unități care au angajați minori care au abandonat școala etc.);
- Reevaluarea riscurilor și elaborarea de măsuri în special pentru locurile de muncă multiple cu timp parțial și pentru lucrătorii sensibili la riscuri specifice (femei gravide, lehuze, femei care alăptează, tineri, persoane cu dizabilități);
- Completarea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă cu instrucțiuni care să țină seama de particularitățile tinerilor, activităților și ale locurilor de muncă.

Prin intermediul acțiunilor de control inspectorii de muncă au urmărit în mod special dacă tinerii lucrători sunt instruiți și cunosc legislația europeană în domeniul securității și sănătății în muncă.

S-a constatat că tinerilor care desfășoară activitate în unități mari care au organizat securitatea și sănătatea în muncă prin intermediul unui serviciu extern sau intern li s-a acordat mai multe informații despre a riscurile profesionale în vederea conștientizării acestora, față de tinerii din IMM-uri.

Astfel s-a constatat că se impune o mai bună informare în domeniul securității și sănătății în muncă anterior începerii activității practicii profesionale sau desfășurării activității de către tineri în IMM-uri.

Măsurile de prevenire propuse de CNPP în conformitate cu Directiva 94/33/CE au fost în proporție de 0.3% din numărul total, cuprinzând în principal următoarele aspecte:

- întocmirea de către angajator a instrucțiunilor specifice activității lucrătorilor tineri cu privire la manipularea manuală a maselor, neexpunerea la agenți toxici, cancerigeni, mutageni, radiații,
- asigurarea programului de lucru redus (max 6 ore/ zi).

(7) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

IMM-urile se confruntă cu următoarele aspecte privind respectarea directivei:

- slabă pregătire profesională și în domeniul securității și sănătății în muncă, teoretică și practică a tinerilor, dobândită în școală;

- lipsa conștientizării riscurilor existente sau potențiale a tinerilor;
- atitudinea neadecvată a persoanelor mature la contactul cu tinerii lucrători;
- angajarea, pregătirea și menținerea personalului tânăr la locurile de muncă;
- siguranța locului de muncă în contextul actual al crizei economice;

Directiva 98/24/CE a Consiliului din 7 aprilie 1998 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența **agenților chimici** la locul de muncă [a paisprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]³⁴

Opiniile din raport sunt formulate pe baza sintezei a 42 de chestionare completate de inspectorii de muncă în anul 2009 cadrul proiectului CADImple (*Contract to analyze and evaluate the impact of the practical implementation in the workplace of national measures implementing Directive 98/24/EC on Chemical Agents*) și a unui chestionar completat în anul 2012 de peste 1200 de reprezentanți ai factorilor interesați în domeniul SSM din companii utilizatoare (downstream users) de substanțe și amestecuri chimice periculoase. Dintre cei care au răspuns la chestionare aproape 50% au fost persoane desemnate, 19% servicii externe și aproape 17% angajatori; participanții au fost în proporție de 75% din întreprinderi mici și mijlocii (20% din microîntreprinderi, 26,6% din întreprinderi mici și 28% din întreprinderi mijlocii).

(1) Cât de ușor este pentru angajatori, în special pentru IMM-uri, să înțeleagă ce trebuie să facă pentru a respecta cadrul juridic al UE privind agenții chimici, de exemplu REACH³⁵, GHS³⁶, precum și directiva privind agenții cancerigeni și mutageni?

În România situația nu este uniformă. În anii '70, s-au construit marile combine chimice. Concomitent s-au elaborat prevederi legislative și de SSM specifice și s-au dezvoltat facultățile de profil. În regiunile în care s-au ridicat combinele, s-au înființat licee tehnice de profil, școli de arte și meserii și alte forme de învățământ.

Astăzi, în zonele teritoriale respective există încă personal calificat care și-a pornit propria afacere sau s-a reprofilat și activează în domeniul securității și sănătății în muncă. În aceste regiuni cu tradiție nu există probleme de înțelegere a prevederilor Directivei agenți chimici și ale Directivei cancerigeni.

Nu înțeleg în totalitate aceste prevederi angajatorii care dezvoltă activități de fabricare chimicale în zone fără tradiție și, în special, cei care sunt numai utilizatori de chimicale, ca de exemplu cei care activează în: construcții, agricultură, service-uri auto, fabricarea articolelor din cauciuc și mase plastice, servicii medicale, metalurgie, saloane de înfrumusețare, prelucrare metale prețioase. Reprezentanții acestor tipuri de activități au fost și cei care au declarat că nu am mai fost informați cu privire la regulamentele REACH și CLP⁵.

⁵ CLP = Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivelor 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1907/2006 – preluarea GHS în legislația europeană.

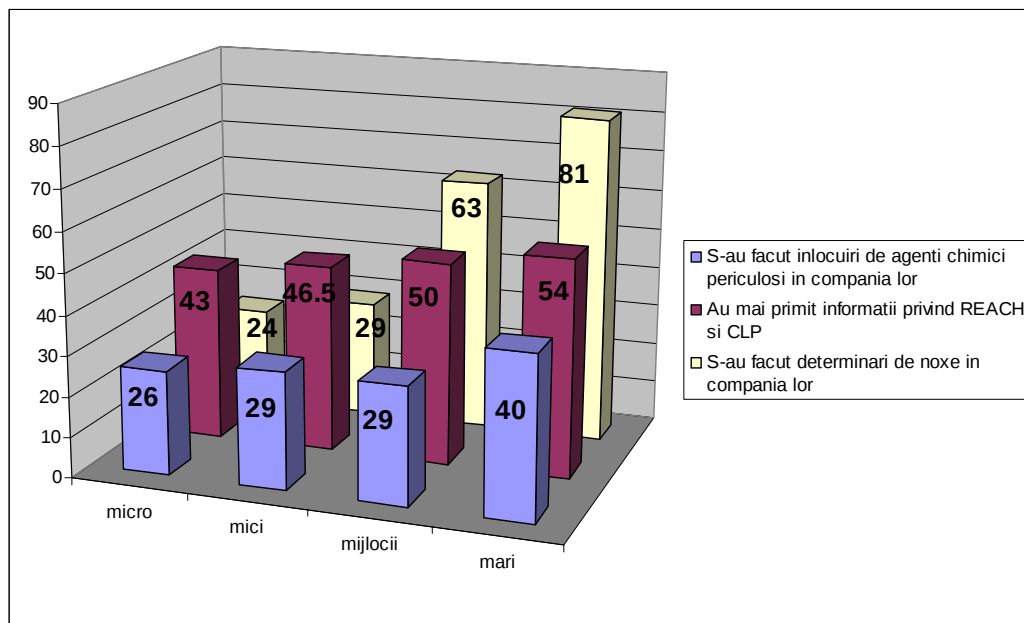

Fig. 1 – Sinteza opiniilor în funcție de mărimea companiei

Jumătate dintre cei care au răspuns la chestionar au declarat că au mai primit informații despre regulamentele REACH și CLP privind substanțele chimice și au apreciat că nu vor întâmpina prea multe greutăți să îndeplinească obligațiile legale ce le revin conform regulamentelor susmenționate.

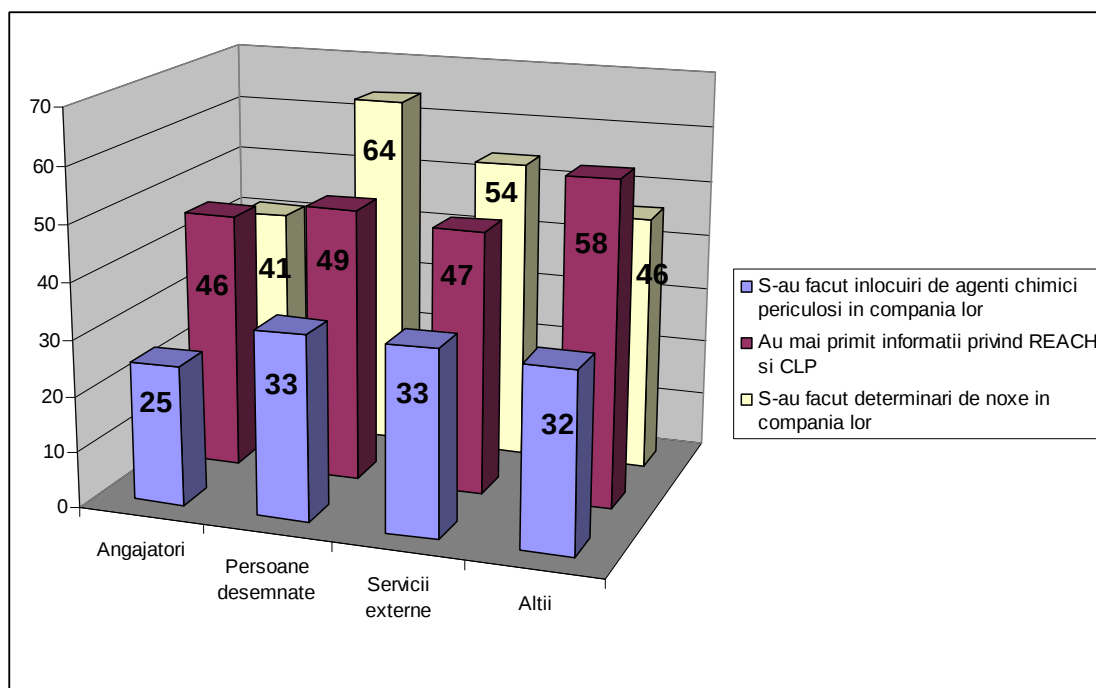

Fig. 2 - Sinteza opiniilor în funcție de poziția respondentului

În ceea ce privește greutățile pe care companiile apreciază că le presupune respectarea cadrului juridic UE privind agenții chimici periculoși (REACH, directiva agenți chimici, directiva cancerigeni și mutageni, GHS), aproximativ jumătate declară că nu va fi prea greu, circa o treime apreciază că efortul va fi potrivit și numai aproximativ 2,5% se gândesc că va fi dificil (a se vedea fig. 3).

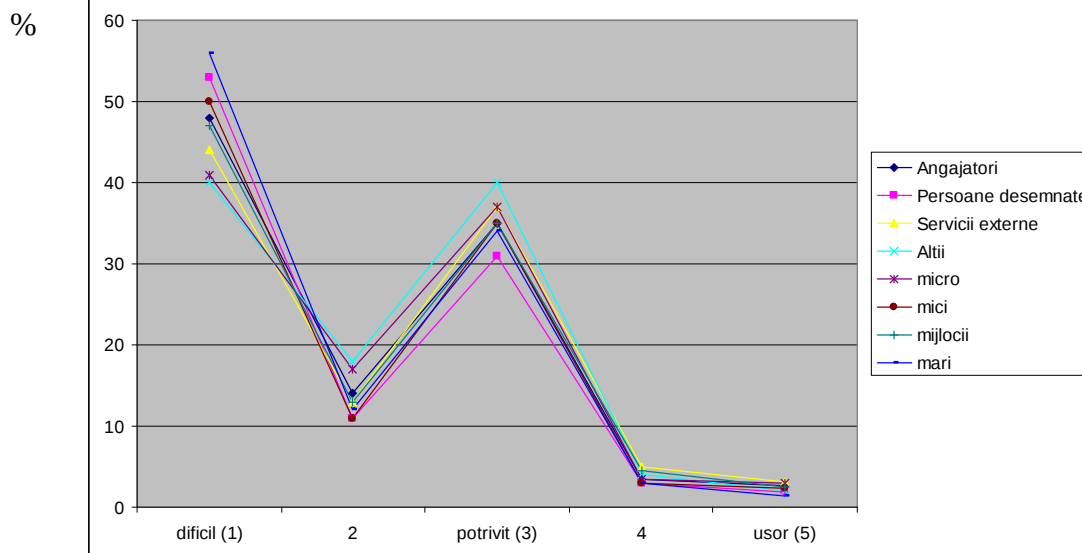

Fig. 3 Sinteza opiniilor privind dificultățile legate de implementarea REACH și CLP(IM)

(2) Cu ce dificultăți practice s-au confruntat statele membre în punerea în aplicare a valorilor limită orientative de expunere profesională?

Până la transpunerea Directivei 98/24, în legislația română exista, de peste 20 de ani, obligația de a se efectua anual determinări de noxe pentru peste 500 de substanțe. În general, angajatorii au cunoștință de existența valorilor limită de expunere (VLE) datorită utilizării de mult timp a acestora în România (În cadrul sondajului realizat în anul 2012, 24% dintre reprezentanții microîntreprinderilor chestionate au declarat că s-au făcut determinări de noxe în companiile lor, 29% din reprezentanții întreprinderilor mici, 65% din cei din întreprinderile mijlocii și 80% din reprezentanții întreprinderilor mari).

Directiva 98/24 nu precizează clar în art. 6(4) ce se înțelege prin demonstrarea prin alte mijloace că au fost luate măsurile de prevenire a riscului chimic, astfel încât să nu mai fie necesare măsurătorile de noxe.

Autoritățile române nu au elaborat deocamdată prescripții tehnice care să facă precizări, să detalieze prevederile directivei. Ca urmare, angajatorii s-au prevalat de această neclaritate și nu mai repetă determinările de noxe la locurile de muncă unde s-au determinat concentrații sub VLE obligatorii sau le fac foarte rar. Lipsa de comenzi și criza economică au determinat pe de o parte neachiziționarea de aparatură specifică și/sau performantă pentru analize și, pe de altă, plecarea personalului din laboratoare. Laboratoarele abilitate sunt în număr insuficient, determinările sunt scumpe. De multe ori, costurile includ și deplasarea echipei în altă localitate. Din aceleași considerente se fac de obicei determinări pe durată scurtă (15 min).

(3) Care este experiența practică privind înlocuirea agenților chimici periculoși cu substanțe mai puțin periculoase la locul de muncă?

Angajatorii optează pentru substituție, în general, din considerente tehnico-economice, de marketing. Certificarea sistemelor de management al mediului și/sau SSM impune respectarea prevederilor legale referitoare la substituție. Este, în special, cazul celor care exportă.

Un obstacol important în vederea înlocuirii este performanța inferioară a înlocuitorilor (ex. vopselelor pe bază de apă sunt mai puțin periculoase dar și mai puțin performante în comparație cu vopselele pe bază de solvenți). Apoi, sunt insuficiente informațiile privind existența sau disponibilitatea substituenților. Complexitatea tehnică și costurile investiției constituie, de asemenea, o frână serioasă. În general, agenții economici sunt conștienți că mai devreme sau mai târziu legislația sau concurența îi va obliga să substituie chimicalele periculoase.

Dacă un produs chimic este interzis prin lege, acesta se substituie indiferent de costuri. Ex: Azbestul a fost înlocuit cu materiale mai scumpe. La fel s-a întâmplat și cu tricloretilena.

Asociațiile profesionale sunt insuficient coagulate pentru a studia și oferi membrilor soluții viabile de substituție a substanțelor periculoase.

Reprezentanții microîntreprinderilor chestionate au declarat în proporție de 26 % că s-au făcut substituirii, 29% din reprezentanții întreprinderilor mici și mijlocii și 81 % din reprezentanții întreprinderilor mari (a se vedea fig. 1).

De exemplu:

- vopselele pe baza de solvenți organici s-au înlocuit acolo unde a fost posibil cu vopsele pe baza de apă;
- benzenul a fost înlocuit cu toluen;
- azbestul cu materiale cu proprietăți tehnice similare dar mai puțin periculoase;
- monomerii clorura de vinil și acrilonitrilul au fost înlocuiți cu alte tipuri de monomeri mai puțin periculoși;
- aliajele care conțineau plumb au fost înlocuite cu aliaje fără plumb sau cu un conținut redus de plumb;
- adezivii cu conținut de toluen au fost înlocuiți cu adezivi pe bază de hidrocarburi alifatic;
- TDI înlocuit cu MDI;
- baie pe bază de solvenți a fost înlocuit cu baie pe bază de apă etc.

(4)Ținând cont de experiența practică, abordează directiva în mod adecvat riscurile prezentate de nanomateriale?

Nu. Având în vedere modificarea substanțială a proprietăților unei substanțe sau ale unui amestec în stare de nanoparticule față de starea obișnuită, considerăm că ar fi mai potrivită o directivă separată care să abordeze acest subiect sau Directiva Agenției chimice trebuie adaptată în raport cu progresul tehnic și tehnologic privind nanomaterialele.

În momentul de față, nanomaterialele sunt reglementate de o serie de instrumente legislative la nivelul UE și național. În acestea li s-au dat definiții care variază de la un sector la altul, ceea ce creează complicații inutile pentru industrie și îngreunează dezbaterile publice referitoare la riscurile și beneficiile acestor substanțe. Definiția acceptată în prezent, bazată pe recomandările științifice oferite de Comitetul științific pentru riscuri sanitare emergente și noi și Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene (JRC), ia în considerare doar dimensiunile particulelor componente ale unui material, și nu pericolele pe care le prezintă materialul respectiv. Odată adoptată o definiție acoperitoare, companiilor le va fi mai ușor să își evalueze dosarele de înregistrare și să decidă cu exactitate când trebuie să își considere produsele nanomateriale și să asigure populației și lucrătorilor informații despre riscurile la care se expun și despre modul de manipulare a lor în siguranță.

(5)A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă?
Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Față de cele ~120 de substanțe pentru care Comisia a stabilit VLE indicative, legislația română a stabilit ~ 600 VLE cu caracter obligatoriu. Valorile limită de expunere profesională pentru anumiți agenți chimici sunt mai mici decât cele din directiva europeană, de exemplu fenolul.

Legislația română care a transpus Directiva agenți chimici prevede VLE și pentru o serie de 25 de pulberi.

De asemenea, legislația română prevede examene medicale obligatorii pentru peste 100 de substanțe sau clase de substanțe (H.G. nr. 355/2007 *privind supravegherea sănătății lucrătorilor*, modif.) și prevede valori limită biologice pentru o serie de agenți chimici periculoși (<http://www.inspectmun.ro/site/Legislatie/Legislatie%20SSM%20engleza/GD%201218%20on%202006.pdf>).

(6)Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Inspekția Muncii a organizat sau a participat activ la o serie de activități menite să ajute actorii prevenirii și, în special, IMM-urile să implementeze directiva agenți chimici:

- derularea în curățătorii chimice și în activități de curățenie a Campaniei europene privind evaluarea riscurilor în cazul utilizării de substanțe periculoase coordonată de SLIC în perioada 2009-2010 (Risk assessment in the use of dangerous substances: European Campaign);
- completarea paginii web a IM dedicată IMM-urilor cu diverse informații despre evaluarea riscurilor chimice și despre măsuri specifice de prevenire și protecție a lucrătorilor expuși la riscuri chimice <http://www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/p1bMateriale.html>;
- participarea la sondajul observatorului de riscuri al Agenției europene pe riscuri chimice emergente;
- participarea la cele două etape ale proiectului CADImple (Contract to analyze and evaluate the impact of the practical implementation in the workplace of national measures implementing Directive 98/24/EC on Chemical Agents);
- popularizarea proiectului SUBSPORT „Portal pentru Substituția Substanțelor: spre alternative mai sigure” (Substitution Support Portal: moving towards safer alternatives);
- materiale diverse publicate în Revista Obiectiv, revista de specialitate a Inspecției Muncii;
- instruirea inspectorilor de muncă de la sediul central și informarea sistematică a inspectorilor de muncă din teritoriu cu privire la aparițiile/modificările legislative;
- participarea la comisia interministerială inițiată de ministerul Mediului și Pădurilor;
- derularea de „Sesiuni de conștientizare și informare a angajatorilor și lucrătorilor, în special a celor din IMM” în cadrul Campaniei Europene de conștientizare și informare a angajatorilor și lucrătorilor, în special a celor din IMM, privind modificările legislative referitoare la clasificarea, etichetarea și ambalarea agenților chimici periculoși noiembrie - decembrie 2012
(<http://www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/p1bMinicampanie.html>).

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP**, în conformitate cu Directiva 2009/104/CE, reprezintă 3.3% din numărul totalul măsurilor dispuse în perioada de raportare și acoperă, în general, următoarele aspecte:

- înlocuirea pe cât posibil a agenților chimici periculoși cu agenți nepericuloși sau mai puțin periculoși;
- utilizarea numai a agenților chimici însoțiți de fișa tehnică de securitate;
- în ambalaje etichetate corespunzător tuturor riscurilor pe care le pot produce;
- manipularea acestor substanțe va fi permisă numai personalului autorizat și instruit, în spații special amenajate, cu aerisire controlată, instalații de absorbție a suspensiilor din aer și de neutralizare a acestora;
- depozitarea se va face numai în spații special destinate, în concordanță cu riscurile existente.

Pentru a veni în sprijinul IMM-urilor, **INCDPM**:

- a elaborat *Ghidul de aplicare a HG. 1218/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici*, diseminate prin site-ul INCDPM (<http://www.inpm.ro/files/publicatii/2013-05.11-ghid-t.pdf>);
- a derulat studii privind evaluarea expunerii lucrătorilor la agenți chimici periculoși; a fost dezvoltată baza de date cu principalii agenți chimici periculoși prezenți în mediul de muncă, care cuprinde cele mai importante informații privind riscurile, noua etichetare și valorile limită de expunere la aceștia;
- a organizat cursuri de formare și perfecționare în care au fost prezentate riscurile agenților chimici prezenți la locul de muncă și măsurile ce trebuie luate în cazul expunerii lucrătorilor la aceste riscuri;
- a acordat asistență tehnică în elaborarea fișelor cu date de securitate pentru substanțele chimice pe care le dețin și în elaborarea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă.

(7)IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Angajatori au dificultati referitoare la ce se înțelege prin „risc chimic redus” menționat în directivă, caz în care este suficient să se pună în practică principiile generale de prevenire.

Angajatorilor nu le este clar când trebuie făcute măsurătorile de noxe.

Angajatorii au cunoștință în mică măsură de metodele simplificate de evaluare a riscurilor chimice pe care le pot găsi pe site-ul Inspecției Muncii sau pe alte site-uri (ca de ex., ECETOC, Anglia – www.coshh-essentials.org.uk, Olanda – <https://www.stoffenmanager.nl/default.aspx>).

Angajatorii au informații insuficiente despre posibilitățile de înlocuire a substanțelor periculoase cu altele nepericuloase sau mai puțin periculoase.

IMM-urile nu pot respecta ierarhia principiilor de prevenire la implementarea Directivei agenți chimici din cauza lipsei de resurse, în special de fonduri. De ex. sunt mai ieftine echipamentele individuale de protecție, decât o instalație de captare a vaporilor/fumurilor.

IMM-urile au nevoie de mai multe informații despre riscurile induse de agenții chimici periculoși, elaborate într-o manieră concisă, practică, accesibilă.

IMM-urile resimt ca pe o povară financiară efectuarea examenelor medicale specifice.

Directiva 1999/92/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1999 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea protecției sănătății și securității lucrătorilor expuși unui potențial **risc în medii explozive** [a cincisprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]³⁷

(1) Care este experiența practică de gestionare a interfețelor dintre prezenta directivă și Directiva 94/9/CE³⁸?

Directiva 1999/92/CE a fost transpusă în legislația română prin H.G. nr. 1058/2006 *privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecția sănătății lucrătorilor care pot fi expuși unui potențial risc datorat atmosferelor explozive*.

Directiva 94/9/CE a fost transpusă în legislația română prin H.G. nr. 752/2004 *privind stabilirea condițiilor pentru introducerea pe piață a echipamentelor și sistemelor protectoare destinate utilizării în atmosfere potențial explozive*, cu modificările ulterioare.

Inspekția Muncii, în conformitate cu atribuțiile specifice, controlează, coordonează și îndrumă metodologic angajatorii privind aplicarea prevederilor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă, ce decurg din ambele acte normative menționate.

În vederea stabilirii modului de respectare și de aplicare a obligațiilor stipulate în aceste acte normative, Inspekția Muncii a efectuat verificări la întreprinderi, de pe tot cuprinsul țării, cu domenii diferite de activitate, în care pot apărea atmosfere explozive, după cum urmează:

- fabricarea produselor de morărit;
- fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor;
- fabricarea pâinii;
- fabricarea uleiurilor și a grăsimilor;
- fabricarea băuturilor alcoolice;
- fabricarea produselor obținute din prelucrarea țiteiului;
- fabricarea gazelor industriale;
- fabricarea produselor chimice;
- prelucrarea lemnului;
- fabricarea mobilei;
- depozitarea produselor agricole etc.

Concluziile inspekțiilor au evidențiat faptul că majoritatea întreprinderilor verificate au determinat și evaluat riscurile de explozie, au zonat locurile de muncă unde există risc potențial de explozie, au elaborat documentul privind protecția împotriva exploziilor, au ales echipamentele și sistemele de protecție pentru toate locurile în care pot apărea atmosfere explozive, clasificate pe zone, conform cerințelor Directivei 94/9/CE.

(2) Care este experiența practică referitoare la reducerea sarcinii administrative pentru angajatori prin utilizarea dispozițiilor de la articolul 8 cu privire la combinarea documentului privind protecția împotriva exploziilor cu alte documente?

Situația rezultată din centralizarea datelor obținute din chestionare a evidențiat faptul că, în vederea elaborării și actualizării documentului privind protecția împotriva exploziei, angajatorii recurg la combinarea acestuia cu alte documente, cum ar fi:

- Atestatul privind examinarea „in situ” emis de Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Securitate Minieră și Protecție Antiexplozivă – INSEMEX Petroșani, conform. Ordinului nr. 392/2007, indicativ Nex 01- 06;

- Plan de intervenție pentru asigurarea desfășurării în condiții de operativitate și eficiență a operațiunilor de intervenție în situații de urgență, conform Ordinului Ministerului Afacerilor Interne (MAI) nr. 164/2007 pentru aprobarea Normelor generale de apărare împotriva incendiilor;
- Planurile de intervenție în caz de incendiu și explozie și alte documente privind pregătirea, organizarea și evidența acțiunilor de intervenție, conf. Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă, Ordinul MAI nr. 210/2007, Ordinul MAI nr. 130/2007;
- Raport de securitate conform HG nr. 804/2007 privind controlul asupra pericolelor de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase (transpunerea Directivei SEVESO II).
- Buletin privind verificarea rezistenței de dispersie a prizelor de împământare, PRAM.

Ar trebui completat, pentru ca nu rezulta din raspuns daca s-a redus sau nu sarcina administrativa. Cred ca trebuie adaugata o scurta concluzie.

(3) Care sunt experiențele statelor membre privind ghidul de bune practici, fără caracter obligatoriu, menționat la articolul 11? În special, acest ghid este suficient de clar pentru utilizatori?

Din verificările efectuate de către Inspecției Muncii a rezultat că majoritatea angajatorilor din domeniile cu locuri de muncă unde pot apărea atmosfere explozive, pentru implementarea prevederilor Directivei 1999/92/CE au utilizat „Ghidul de bune practici fără caracter obligatoriu – Directiva 1999/92/CE – ATEX medii explozive” tradus în limba română și postat pe site-ul Inspecției Muncii (<http://www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/linkuri/GhidBunePracticiMaterialeExplozive.pdf>). În urma utilizării ghidului nici un angajator nu a reclamat eventuale neclarități privind aspectele menționate de ghid.

(4) În ce măsură au furnizat angajatorilor din statul membru informații corespunzătoare, în conformitate cu articolul 12?

Cu ocazia controalelor efectuate în companiile cu locuri de muncă unde pot apărea atmosfere explozive, inspectoratele teritoriale de muncă au informat angajatorii cu privire la existența Ghidului de bune practici, în vederea facilitării implementării prevederilor Directivei 1999/92/CE. De asemenea, așa cum s-a amintit la întrebarea precedentă, *Ghidul de bune practici fără caracter obligatoriu – Directiva 1999/92/CE – ATEX medii explozive* a fost tradus în limba română și postat pe site-ul Inspecției Muncii (<http://www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/linkuri/GhidBunePracticiMaterialeExplozive.pdf>).

(5) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

România a luat măsuri suplimentare, în sensul elaborării unor reglementări tehnice având ca scop asigurarea celor mai bune condiții în desfășurarea procesului de muncă, apărarea vieții, integrității corporale și sănătății lucrătorilor și a altor participanți la procesul de muncă care își desfășoară activitatea în atmosfere potențial explozive:

- *Normativ privind prevenirea exploziilor pentru proiectarea, montarea, punerea în funcțiune, utilizarea, repararea și întreținerea instalațiilor tehnice care funcționează în atmosfere potențial explozive*, indicativ Nex 01- 06 aprobat prin ORDINUL nr. 392/2007, emitenți fiind Ministerul Economiei și Finanțelor și Ministerul Muncii Familiei și Egalității de Șanse;

Scopul: stabilirea cerințelor pentru asigurarea celor mai bune condiții de desfășurare a procesului de muncă, apărarea vieții, integrității corporale și sănătății lucrătorilor și a altor participanți la procesul de muncă și stabilește prevederile generale pentru activitățile de proiectare, montare, exploatare, întreținere și reparare a instalațiilor tehnice care funcționează în atmosfere potențial explozive generate de gaze, vapori, cețuri și/sau prafuri combustibile.

- *Normativ privind organizarea activității de intervenție și salvare la unități industriale cu pericol potențial de emisii de gaze toxice și/sau explozive* aprobat prin ORDINUL nr. 391/2007 emitenți fiind Ministerul Economiei și Finanțelor și Ministerul Muncii Familiei și Egalității de Șanse;

Scopul: stabilirea prevederilor generale pentru organizarea activității de intervenție și salvare la unități industriale cu pericol de emisii de gaze toxice/explozive/inflamabile.

- *Normativ privind organizarea activității de verificare a instalațiilor de ventilare care funcționează la unități industriale cu pericol potențial de formare a atmosferelor explozive și/sau toxice*, indicativ NVIV – 01 – 06 aprobat prin Ordinul nr. 393/2007 emitenți fiind Ministerul Economiei și Finanțelor și Ministerul Muncii Familiei și Egalității de Șanse;

Scopul: stabilirea cerințelor pentru asigurarea celor mai bune condiții de desfășurare a procesului de muncă, apărarea vieții, integrității corporale și sănătății lucrătorilor și a altor participanți la procesul de muncă și stabilirea prevederilor generale pentru activitățile de proiectare, montare, exploatare, întreținere și reparare a instalațiilor tehnice care funcționează în atmosfere potențial explozive generate de gaze, vapori, cețuri și/sau prafuri combustibile.

(6) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

În vederea facilitării implementării prevederilor Directivei 1999/92/CE de către IMM-uri, cu ocazia controalelor efectuate la angajatorii cu locuri de muncă în care pot apărea atmosfere explozive, acolo unde a fost cazul, **Inspekția Muncii** și Inspectoratele Teritoriale de Muncă au informat asupra modului cum se aplică prevederile acestor acte normative și cu privire la existența *Ghidului de bune practici fără caracter obligatoriu – Directiva 1999/92/CE – ATEX medii explozive*.

Măsurile de prevenire propuse de CNPP în conformitate cu Directiva 1999/92/CE au fost în proporție de 1.9% din numărul total, cuprinzând în principal următoarele aspecte:

- întocmirea de instrucțiuni proprii privind efectuarea activității și utilizarea de permise de lucru în acest scop,
- asigurarea instruirii lucrătorilor cu privire la pericolul de explozie și informarea acestora cu privire la consecințe,
- asigurarea echipamentelor necesare semnalizării, avertizării și a protecției împotriva exploziilor,
- supravegherea utilizării echipamentului individual de protecție destinat utilizării în medii cu potențial exploziv,
- mijloacele de muncă utilizate să fie dotate cu protecție antiexplozie,
- substanțele chimice cu potențial exploziv să fie etichetate corespunzător

Statul roman a finanțat manifestări științifice și programe de cercetare care sprijină implementarea directivei (**INSEMEX**). Programul NUCLEU „Dezvoltarea capacității naționale de evaluare, prevenire și limitare a riscurilor generate de aplicațiile industriale desfășurate în medii cu pericol de explozie și / sau toxicitate în domeniul securității și sănătății personalului, protecției mediului, resurselor minerale și materialelor”. În perioada 2007-2012, INCD INSEMEX a finalizat peste 40 de proiecte de cercetare și a implementat la agenții economice rezultatele cercetării. Exemplificăm câteva [rezultate care au făcut obiectul transferului tehnologic](#):

- Proceduri și regulamente privind modul de intervenție a personalului operativ în caz de avarie în medii toxice și/sau explozive pentru industria petrochimică;
- Studiul surselor de alimentare și al elementelor de limitare a energiei, cu tip de protecție securitate intrinsecă, destinate echipamentelor tehnice care funcționează în atmosfere explozive;
- Studiu privind elaborarea și aplicarea unui sistem integrat de management al securității și sănătății în muncă pentru activitățile desfășurate în mediile cu pericol de explozie din construcțiile hidrotehnice;
- Studiu privind modul de transmitere (transfer) a exploziei interne la motoarele electrice de gabarite mici și medii prevăzute să funcționeze în atmosfere explozive de grupa IIC de gaze, vapori;
- Simpozionul Securitate și Sănătate în Muncă SESAM (eveniment cu o periodicitate de doi ani care abordează tematici specifice industriei miniere și celei de suprafață cu pericol de atmosfere explozive).

(7) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Răspunsul va fi furnizat de către Organizațiile constituite la nivelul IMM-urilor.

Directiva 2002/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 iunie 2002 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de **agenți fizici (vibrații)** [a șaisprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]³⁹

În vederea evidențierii modului de implementare și de aplicare a cerințelor Directivei 2002/44/CE la nivelul agenților economici din România, **Inspekția Muncii**, prin inspectoratele teritoriale de muncă, a chestionat 525 de unități din mai multe domenii de activitate.

- (1) Care este experiența statului membru în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației naționale de transpunere a directivei, în special în cadrul IMM-urilor?

Din date obținute de la agenții economici prin completarea chestionarului utilizat de inspectorii de muncă, rezultă că în circa 74 % din unitățile chestionate, angajatorii au avut preocupări legate de verificarea nivelului, tipului și duratei de expunerii la vibrații mecanice a lucrătorilor.

Evaluarea nivelului de expunere la vibrații folosind o metodă de calcul, în funcție de informațiile producătorului de echipament de muncă sau prin măsurare a fost realizată într-un aproximativ ??? 50% dintre angajatorii chestionați. Angajatorii care au constatat depășiri ale valorii expunerii zilnice la vibrații mecanice au pus în aplicare măsuri pentru a diminua efectele expunerii la vibrații mecanice a lucrătorilor, ca de exemplu:

- re tehnologizare și utilizarea de echipamente de muncă cu vibrații scăzute;
- utilizarea de mănuși speciale pentru atenuarea vibrațiilor (polizoare portabile);
- folosirea unor scaune speciale pentru preluarea vibrațiilor (cabine pod rulant);
- reducerea duratei de utilizare de către lucrători a echipamentelor de muncă ce produc vibrații mecanice; alternarea lucrătorilor la activitățile ce produc vibrații mecanice;
- verificare sistemului de amortizare a scaunelor pentru șoferi;
- verificare deficiențelor și oprirea motorului mecanic la apariția vibrațiilor;
- verificarea componentelor echipamentului de muncă și înlocuirea acestora în cazul perturbațiilor în funcționare și a depășirii nivelului de vibrație admis;

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP** în conformitate cu Directiva 2002/44/CE au fost în proporție de 0.7% din numărul total măsuri recomandate în perioada de raportare și s-au referit în principal la următoarele aspecte:

- utilizarea echipamentelor de muncă cu atenuatoare de vibrații,
- montarea utilajelor producătoare de vibrații pe postamente separate de restul pardoselii,
- reducerea duratei și a intensității expunerii la vibrații a lucrătorilor,
- supravegherea sănătății lucrătorilor.

INCDPM a efectuat studii și cercetări privind expunerea lucrătorilor la vibrații (măsurare parametri caracteristici) și a stabilit măsuri tehnice de reducere a acestora (de exemplu, la societățile Romatsa și Pirelli).

De asemenea, în cadrul cursurilor de securitate și sănătate în muncă, s-au prezentat module privind riscul expunerii lucrătorilor la vibrații și măsuri de prevenire.

- (2) În conformitate cu articolul 10, în anumite condiții, statele membre pot acorda derogări de la respectarea valorilor limită pentru vibrațiile transmise întregului corp. Au fost acordate astfel de derogări și, în caz afirmativ, câte? Care au fost motivele acestor derogări?

România nu a acordat derogări.

- (3) Care este experiența practică a statului membru în ceea ce privește aplicarea cerinței de supraveghere a sănătății prevăzute în directivă?

Un procent de 82,8 % dintre angajatorii chestionați au avut în vedere ca la completarea *Fișei de identificare a factorilor de risc profesional* să menționeze expunerea lucrătorilor la vibrații mecanice în cazurile acestor posturi de lucru.

În aplicarea directivei privind cerința de supravegherea a sănătății, un procent de 65 % dintre medicii de medicina muncii au participat la evaluarea riscurilor pentru locurile de muncă în care există expunerii la vibrații mecanice a lucrătorilor. Pentru 11,2 % din situații, la propunerea medicului de medicina muncii, s-a realizat adaptarea postului de muncă la caracteristicile anatomice, fiziologice, psihologice și la starea de sănătate a lucrătorului sau lucrătorul care urma a fi angajat a fost îndrumat către alt aloc de muncă.

- (4) Vă rugăm să descrieți experiențele statelor membre în punerea în aplicare practică a dispozițiilor articolului 5 alineatul (3), care prevede că expunerea la care sunt supuși lucrătorii nu trebuie să depășească valorile limită. Ce informații deține statul membru cu privire la sectoarele și tipurile de activități în cazul cărora există riscul ca limitele de expunere să fie depășite?

Din cele 525 de unități care au răspuns la chestionar, în 11 situații au fost situații în care vibrațiile transmise sistemului mână-braț sau corpului au depășit limitele maxim admise, ceea ce reprezintă 2 % dintre cei chestionați. Aceste situații de depășire a limitelor maxime admise au fost întâlnite în următoarele activități/domenii/locuri de muncă:

- cabinele locomotivelor diesel electrice – LDE 2100 CP;
- motorist remorcher împingător – 1800 CP (în sala motoarelor);
- activități de perforare – picamer P 90 ;
- lucrul pe platformele marine;
- fasonatorul mecanic – fereastră mecanic;
- cabinele podurilor rulante de 200 TF
- activități de polizare cu polizorul electric portabil.

Din cercetările realizate de către **INCDPM**, începând cu 2006, prin contracte directe încheiate și realizate cu diverși agenți economici, rezultă că există sectoare ale economiei românești unde sunt prezente riscuri de expunere la vibrații mecanice (extracție țigăi, extracție cărbune, construcții etc).

Conform **INSP**, sectoare și tipuri de activități în cazul cărora există riscul ca limitele de expunere să fie depășite sunt: activități de construcții civile și industriale, industria materialelor de construcții, industria textilă, aerocluburi, industria siderurgică, metalurgică.

- (5) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Statul membru nu a luat măsuri suplimentare care să nu fie prevăzute în directiva europeană, față de Directiva 2002/44/CE.

În *Ghidul de evaluare a riscului pentru întreprinderile mici și mijlocii* (www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/linkuri/GhidDe%20EvaluareARiscului.pdf), există recomandări pentru valori limită de expunere pentru vibrații transmise sistemului mână-braț și corpului mai scăzute decât cele din directivă. De asemenea, ghidul cuprinde exemple de bună practică europeană de reducere a timpului de expunere a lucrătorului, chiar și până la 30 minute/zi, în funcție de nivelul vibrației, care depășește valorită limită, la care este expus.

- (6) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

În cadrul Proiectului Phare de înfrățire instituțională „Implementarea legislației armonizate în domeniul securității și sănătății în muncă în întreprinderile mici și mijlocii derulat de Inspekția Muncii în parteneriat cu Agenția pentru Dezvoltare Economică și Integrare Europeană din Austria a fost elaborat *Ghidul de evaluare a riscului pentru întreprinderile mici și mijlocii* care pune la dispoziția angajatorilor un instrument care permite identificarea pericolelor specifice și printre aceste pericole se pune la dispoziție o „Listă de verificare pentru identificarea vibrațiilor periculoase”.

De asemenea, la adresa <http://www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/p1d.html> de pe site-ul Inspekției Muncii se pune la dispoziție un material care cuprinde referințe privind “Expunerea profesională la vibrații”.

În cadrul acțiunilor de strângere a informațiilor privind măsurile specifice de sprijin a IMM-urilor, pentru implementarea directivei, desfășurate de inspectorii de munca, peste 82,2 % din angajatori chestionați au răspuns că au fost informați despre existența celor două materiale. Dintre aceștia 67,2 % au folosit aceste materiale informative în scopul reducerii sau eliminării riscurilor generate de vibrații.

Odată cu transpunerea prevederilor directivei în România, au fost organizate de către autorități, parteneri sociali etc. numeroase manifestări cu scopul informării și sprijinirii IMM-urilor în ceea ce privește aplicarea directivei. Menționăm aici, printre altele, „Săptămâna Europeană de SSM dedicată afecțiunilor musculo-scheletice din 2007” precum și manifestările științifice anuale la care sunt prezenți cercetătorii INCDPM și unde sunt făcute cunoscute prevederile directivei.

- (7) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

În cazul celor 525 de unități chestionate, un număr foarte mic reprezentând 2,8 % dintre acestea au declarat că s-au confruntat cu dificultăți în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei. Dificultățile întâmpinate au fost:

- utilizarea de echipamente de muncă uzate și învechite;
- lipsa resurselor financiare necesare pentru achiziționarea de echipamente performante;

Se menționează că din cele 15 unități care au susținut că se confruntă cu greutate, cele 7 unități care au răspuns că dificultățile în respectarea cerințelor directivei constau în utilizarea echipamentelor învechite, sunt din județul Hunedoara, zonă cu activitate specifică în domeniul mineritului.

Directiva 2003/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 februarie 2003 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de **agenți fizici (zgomot)** [a șaptesprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]⁴⁰

În vederea evidențierii modului de implementare și de aplicare a cerințelor Directivei 2003/10/CE la nivelul agenților economici din România, Inspekția Muncii, prin inspectoratele teritoriale de muncă, au realizat vizite în 829 de unități din mai multe domenii de activitate.

- (1) În ce măsură recurge statul membru la dispoziția articolului 3 alineatul (3) de a utiliza niveluri săptămânale de expunere la zgomot în locul nivelului zilnic de expunere la zgomot?

La nivel național există agenți economici care au locuri de muncă în care expunerea zilnică la zgomot are variații mari de la o zi la alta. Aceștia folosesc nivelul săptămânal de expunere la zgomot în locul nivelului zilnic la evaluarea nivelurilor de zgomot la care sunt expuși lucrătorii (circa 9% din unitățile vizitate). Astfel de locuri de muncă sunt:

- ateliere de confecții metalice, sudură, debitare materiale metalice;
- stații compresoare aer;
- ateliere de producție produse de morărit, produse chimice, piese de schimb auto (jenți auto), producție de cabluri;
- turnătorii (zona cuptorului electric, zona de pregătire oale de turnare, depozite de fier vechi);
- secții de fabricare tuburi de mase plastice;
- ateliere reparații auto;
- stații sortate agregate minerale pentru construcții;
- în zona de lucru a anumitor utilaje de construcții (excavator, perforator pneumatic, mai mecanic, etc.);
- ateliere de prelucrare a lemnului, gatere;
- instalații de foraj (în zona motoarelor termice);
- secții de construcție corp nave;
- discotecă, baruri, terase.

Utilizarea nivelurilor de expunere săptămânale în locul nivelului zilnic de expunere la zgomot, ca parametri predictorii de risc, se face și în cazurile în care lucrătorii au programe de lucru cu ture 12/24, 24/48 etc.

- (2) Care este experiența practică privind asigurarea faptului că, în cadrul evaluării riscurilor, angajatorul acordă o atenție deosebită:
- nivelului, tipului și duratei expunerii, inclusiv expunerea la zgomot intermitent?
 - impactului asupra sănătății și securității lucrătorilor care aparțin unor grupuri de risc deosebit de sensibile (de exemplu, tineri, femei însărcinate)?
 - efectelor asupra sănătății și securității lucrătorilor ca urmare a interacțiunii dintre zgomot și substanțe ototoxice din mediul profesional și între zgomot și vibrații?

În cazul existenței posibilității expunerii la zgomot peste nivelul admis, lucrătorii sunt informați cu privire la riscurile reprezentate de zgomot și la importanța măsurilor de protecție. Tinerii, în mod deosebit, sunt informați despre riscurile suplimentare pe care le reprezintă expunerea la zgomot cu nivel ridicat în afara orelor de program, prin ascultarea muzicii mai ales în căști. În cazul gravidității, medicul de medicina muncii face recomandări de schimbare a locului de muncă în situația expunerii la zgomot peste nivelul admis.

Din experiența practică se constată că angajatorii iau o serie de măsuri pentru diminuarea efectelor zgomotului asupra auzului lucrătorilor, dintre care se menționează:

- efectuarea de măsurători ale nivelului zgomotului la locurile de muncă;
- dotarea lucrătorilor cu EIP specific;
- efectuarea controlului medical;
- amenajarea unor cabine izolate fonic pentru lucrătorii de la anumite locuri de muncă (ex: compresoare de aer);
- lucrătorii din grupurile vulnerabile și cei care au suferit afecțiuni ale auzului sunt repartizați la locuri de muncă fără expunere la zgomot;
- instruirea lucrătorilor privind obligația utilizării EIP, prezentarea consecințelor utilizării incorecte sau neutilizării EIP;
- instalarea de panouri fonice izolante, pereți despărțitori;
- folosirea de instalații de evacuare a substanțelor ototoxice;
- semnalizarea de securitate și sănătate în muncă (panouri de avertizare și obligativitate a purtării EIP);
- mentenanță adecvată a echipamentelor de muncă;
- reducerea duratei de expunere a lucrătorilor în zone cu riscuri generate de zgomot.

În cadrul evaluărilor de expunere la zgomot realizate de **INCDPM** se aplică prevederile standardului *SR EN ISO 9612:2012 „Acustică. Determinarea expunerii la zgomot la locul de muncă. Metodă tehnică*, unde sunt precizate condițiile de care trebuie ținut cont la stabilirea expunerii la zgomot a lucrătorilor atunci când aceștia sunt expuși la zgomot intermitent și cu caracter de impuls.

Expunerea simultană la zgomot și oxid de carbon, de exemplu, este nocivă și de aceea **INSP** și inspectorii sanitari recomandă măsuri de securitate în muncă chiar de la expuneri la zgomot mai mici decât limita admisă.

- (3) În conformitate cu articolul 11, statele membre pot, în anumite condiții, să acorde derogări privind utilizarea echipamentului de protecție personală și respectarea valorilor limită. Au fost acordate astfel de derogări și, în caz afirmativ, câte? Care au fost motivele acestor derogări?

Nu au fost acordate derogări.

- (4) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

În România sunt prevăzute valori limită de expunere la zgomot mai scăzute decât cea prevăzută de directivă pentru câteva locuri de muncă.

Limitele maxime admise pentru zgomot la posturile de muncă cu solicitare neuropsihică și psihosenzorială crescută și deosebită (atenție, responsabilitate, decizie, constrângere temporală)

Complexitatea muncii	Locul de muncă	Nivelul admis de zgomot Lech,z dB(A)
Posturi de muncă cu solicitare neuropsihică și psihosenzorială crescută	- Laboratoare de încercări sau depanări - Cabine de supraveghere a proceselor tehnologice - Puncte vamale	75
Posturi de muncă cu solicitare neuropsihică și psihosenzorială deosebită	- Studiouri RTV și cinematografice - Cabine de comandă și control (de exemplu: dispecerat energetic, dispecerat mijloace de transport rutier, feroviar, naval) - Laboratoare pentru măsurări cercetare și proiectare - Birouri sau încăperi cu calculatoare - Săli de tratament - Ghișee unde se lucrează cu publicul, manipulare de	60

	valori, cartare postală - Încăperi pentru redactare mass-media scrisă și audio - Cabinete medicale, săli de studiu, clase, amfiteatre, biblioteci	
	- Săli de operație și tratament - Ateliere de creație - Săli de dirijare și informare trafic aerian	50

În Ghidul de evaluare a riscului pentru întreprinderile mici și mijlocii (www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/linkuri/GhidDe%20EvaluareARiscului.pdf), există exemple de bună practică europeană de reducere a timpului de expunere a lucrătorului (chiar și până la 3,75 minute/zi), în funcție de nivelul zgomotului, care depășește valoarea limită de expunere pentru 8 h/zi, de 87 dB(A), la care este expus.

- (5) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Pentru sprijinirea IMM-urilor statul membru a finanțat în cadrul Programului Sectorial 2012-2013, printre altele, elaborarea ghidului de bună practică de implementare a *HG nr. 493/2006 privind expunerea la zgomot la locul de muncă*, care transpune Directiva 10/2003/CE. Acest ghid poate fi consultat pe site-ul INCDPM (<http://www.inpm.ro/files/publicatii/2013-05.06-ghid.pdf>).

Odată cu preluarea Directivei 10/2003/CE, în România au fost organizate de către autorități, parteneri sociali etc. manifestări pentru informarea și sprijinirea IMM-urilor în aplicarea directivei, la care a participat și **INCDPM** prin laboratorul de specialitate. Se menționează: cursuri de securitate și sănătate în muncă conținând module ce vizează prevenirea expunerii profesionale la zgomot, seminarii, work-shop-uri, instruirii dedicate prevenirii și protecției împotriva expunerii la zgomot, participări anuale ale cercetătorilor INCDPM la diverse alte manifestări științifice naționale și internaționale în domeniu etc.

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP**, în conformitate cu Directiva 2009/104/CE, reprezintă 2.8% din numărul totalul măsurilor dispuse în perioada de raportare și acoperă, în general, următoarele aspecte:

- asigurarea de măsuri pentru încadrarea în limitele maxim admise de zgomot;
- reducerea zgomotului prin montarea de atenuatoare, de ecrane și carcasare fonoabsorbante;
- delimitarea surselor de zgomot de restul activităților;
- asigurarea echipamentului individual de protecție adecvat;
- reducerea expunerii la zgomot în funcție de nivelul rezultat în urma măsurătorilor;
- supravegherea sănătății lucrătorilor.

În cadrul Proiectului Phare de înfrățire instituțională „Implementarea legislației armonizate în domeniul securității și sănătății în muncă în întreprinderile mici și mijlocii derulat de Inspectia Muncii în parteneriat cu Agenția pentru Dezvoltare Economică și Integrare Europeană din Austria, a fost elaborat un „Ghid de evaluare a riscului” care pune la dispoziția angajatorilor un instrument care permite identificarea pericolelor specifice și printre aceste pericole se pune la dispoziție o „Listă de verificare pentru identificarea zgomotului periculos” (<http://www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/linkuri/GhidDe%20EvaluareARiscului.pdf>).

În cadrul acțiunilor de control desfășurate de inspectorii de munca, angajatorii vizitați sunt informați despre existența celor două materiale, aceștia putându-le folosi în scopul reducerii sau eliminării riscurilor date de zgomot, instruirii lucrătorilor etc.

- (6) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Din cele 829 de unități care au participat la sondajul de opinie, un număr foarte mic (circa 3-4 %) dintre acestea au declarat că s-au confruntat cu dificultăți în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei. În marea majoritate a cazurilor, dificultățile întâmpinate au fost de ordin financiar. De asemenea, în industria minieră se semnalează cazuri de unități care invocă dificultăți determinate de condițiile specifice de desfășurare a activității:

- utilizarea de echipamente grele, generatoare de zgomot;
- dificultate mare de aplicare a unor măsuri cu caracter tehnic pentru reducerea nivelului de zgomot în subteran.

Directiva 2004/40/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de **agenții fizici (câmpuri electromagnetice)** [a optprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]⁴¹

(1) Care este experiența statului membru privind aplicarea practică a acestei directive?

În timpul vizitelor de control **inspectorii de muncă** au verificat modul în care agenții economici au respectat prevederile acestei directive în ceea ce privește:

- existența locurilor de muncă la care sunt depășite valorile de declanșare a acțiunii;
- existența locurilor de muncă la care sunt depășite valorile limită de expunere la câmpuri electromagnetice;
- realizarea evaluării riscurilor determinate de câmpurile electromagnetice;
- stabilirea unui program de măsuri care să asigure respectarea valorilor limită de expunere;
- semnalizarea în mod corespunzător a locurilor de muncă la care este depășită valoarea de declanșare a acțiunii;
- informarea lucrătorilor expuși la riscurile generate de câmpurile electromagnetice cu privire la rezultatele evaluării, la măsurile de prevenire, la efectele nocive ale expunerii asupra stării de sănătate;
- asigurarea unei supravegheri adecvate a stării de sănătate a lucrătorilor în raport cu riscurile identificate.

În urma acestor inspecții s-a constatat că există un număr relativ redus de unități cu locuri de muncă la care se înregistrează depășiri ale valorii de declanșare a acțiunii. În general, aceste depășiri s-au semnalat la stațiile și posturi de transformare, în apropierea antenelor GSM, la unele instituții publice administrative. Dintre unitățile la care se înregistrează depășiri ale valorii de declanșare a acțiunii, numai la un procent de 7% se depășește valoarea limitei de expunere la câmpurile electromagnetice.

S-a constatat că angajatorii care au înregistrat depășiri ocazionale ale limitei de expunere au luat măsuri pentru semnalizarea corespunzătoare a acelor locuri de muncă, asigură lucrătorilor expuși o supraveghere adecvată a stării de sănătate în raport cu riscurile identificate și au informat salariații asupra riscurilor generate de câmpurile electromagnetice.

S-a constatat că nu toate unitățile economice au avut în vedere și o evaluare legată de câmpurile electromagnetice.

În perioada de raportare, **INCDPM** a acordat asistență tehnică pentru efectuarea de măsurări a parametrilor câmpurilor electromagnetice la cca 200 de unități economice anual (pe bază de solicitări ale acestora).

De asemenea, în cadrul cursurilor de securitate și sănătate în muncă organizate de institut și de alți furnizori, sunt prezentate module privind riscurile legate de expunerea la câmpurile electromagnetice și măsurile de prevenire.

Diseminarea informațiilor despre expunerea profesională la câmpuri electromagnetice, despre prevederile legale privind expunerea la câmpurile electromagnetice s-a realizat prin articole în reviste de specialitate, prin participarea la campanii de informare regională organizate de Punctul Focal România, materiale informative postate pe website-ul INCDPM (www.incpm.ro).

În urma lucrărilor efectuate de INCDPM, s-a constatat, de exemplu, că în cadrul serviciilor speciale (**IJJ, IPJ, IJPF, ISU trebuie scrise în extenso!**) a căror activitate este în strânsă legătură cu utilizarea stațiilor de emisie-recepție (radiotelefoane portabile) s-au aciziționat, din păcate destul de puține comparativ cu necesitățile acestor servicii, radiotelefoane portabile la nivel național de tipul MOTOROLA MTH 800L, MOTOROLA MTH 800, al căror câmp electromagnetic este mai scăzut decât al celorlalte tipuri de stații.

În cazul radiotelefoanelor portabile de tipul MOTOROLA GP 340, MOTOROLA TEAM, HYT TC 700, MATRA, MOTOROLA CP 140, IEMI SD 506, IEMI SD 508, MS 505 cu funcționare în banda de frecvență

(100-400) MHz, s-au înregistrat depășiri ale intensității câmpului E (V/m) și ale densității de putere S (W/m²) peste limitele admise, în perioadele de funcționare în emisie, la distanțele de utilizare (mai mici de 15 cm).

INSP are în dotare un echipament pentru măsurări de câmpuri electromagnetice de joasă frecvență (5 Hz – 32 kHz) primit prin program PHARE în 2006: EFA 300 (EM Field Analyzer) – Narda Safety Test Solutions.

Solicitățile pentru astfel de măsurări din mediul profesional au fost foarte puține în perioada 2007 – 2011: determinări la echipamente de sudură în puncte (spot resistance) - 9 echipamente în 2007 și 3 echipamente în 2008, determinări în cabina unei locomotive în 2007, determinări la o stație de transformare cu 6 transformatoare, câte 2 din fiecare tip (110 / 20 kV , 110 / 6 kV și 6 / 4 kV) în 2008.

- (2) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

România nu a prevăzut în legislație măsuri suplimentare față de cele prevăzute în Directivă.

Dintre societățile controlate numai un număr foarte redus a luat în mod voluntar măsuri suplimentare față de cele din Directivă și acestea se referă la limitarea timpului de expunere și la instruirea suplimentară a lucrătorilor proprii sau ai subcontractorilor.

- (3) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Inspectorii de muncă, în întrunirile trimestriale avute cu angajatorii, au ajutat la diseminarea informațiilor privind expunerea la câmpurile electromagnetice și i-au îndrumat pe aceștia cu privire la modul în care pot să acționeze în propriile unități pentru identificarea și diminuarea riscurilor legate de această expunere. De asemenea, în timpul controalelor au urmărit modul în care unitățile au avut în vedere influența câmpurilor electromagnetice generate de echipamentele de muncă, instrucțiunile proprii de lucru și de securitate și sănătate în muncă, instruirea lucrătorilor.

Măsurile de prevenire propuse de CNPP, în conformitate cu Directiva 2009/104/CE, reprezintă 0.3% din numărul total al măsurilor dispuse în perioada de raportare și acoperă, în general, următoarele aspecte:

- efectuarea de măsurători;
- delimitarea zonelor cu pericol de radiații, semnalizarea și avertizarea lor;
- reducerea expunerii la radiații a lucrătorilor;
- carcasarea aparaturii generatoare de radiații;
- asigurarea echipamentului individual de protecție adecvat.

În cadrul cursurilor de securitate și sănătate în muncă, organizate de INCDPM și de alți furnizori, sunt prezentate module referitoare la expunerea lucrătorilor la factorii fizici din mediul de muncă, inclusiv radiații electromagnetice. Au fost diseminate informații și sub formă de articole în reviste de specialitate.

- (4) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Dintre societățile controlate un număr foarte mic au declarat că au greutăți în respectarea cerințelor acestei directive, acestea vizând în special măsurile de reducere a valorilor câmpurilor electromagnetice.

Directiva 2006/25/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind cerințele minime de securitate și de sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de **agenți fizici (radiații optice artificiale)** [A nouăsprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]⁴²

- (1) Care sunt experiențele practice de punere în aplicare a dispozițiilor articolului 4 privind stabilirea expunerii și evaluarea riscurilor

În vederea aplicării art. 4 din directivă, respectiv determinarea expunerii și evaluarea riscurilor generate de surse artificiale de radiații optice pentru lucrători, inspectorii de muncă au impus în timpul controalelor evaluarea riscurilor de către angajator, inclusiv a celor determinate de radiațiile optice artificiale.

În general, unitățile au efectuat evaluarea riscurilor pentru lucrătorii expuși la radiații optice artificiale prin compararea datelor furnizate în documentația echipamentului cu valorile limită prevăzute de directivă.

- (2) În special, care este experiența practică cu privire la măsurarea și/sau calcularea expunerii doar în cazul în care este necesar.

Evaluarea riscurilor prin măsurarea și/sau calcularea expunerii se efectuează la solicitarea angajatorilor și a lucrătorilor care se plâng de afecțiuni ale pielii și/sau ochilor, sau ca măsură aplicată de către inspectorii de muncă.

Pentru aceste activități există instituții de specialitate care asigură servicii prin persoane competente în domeniu.

Echipamentele de muncă achiziționate recent sunt în general certificate, au aplicat marajul CE și sunt din categoria celor care emit un nivel de radiații mai mic decât valorile limită de expunere stabilite în directivă.

Angajatorii verificați au elaborat un plan de prevenire și protecție cu măsuri tehnice, organizatorice și igienico-sanitare destinate reducerii expunerii la radiații optice artificiale.

- (3) Descrieți experiența statului în aplicarea practică a dispozițiilor directivei care prevede că expunerea la care sunt supuși lucrătorii nu trebuie să depășească valorile limită. Are statul membru informații cu privire la sectoarele și tipurile de activități în cazul cărora există riscuri ca limitele de expunere să fie depășite.

Inspekția Muncii nu deține asemenea informații. ITM-urile nu au raportat sectoare de activitate în care valorile de expunere să fie depășite semnificativ.

- (4) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Nu.

- (5) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM – urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Inspectorii de muncă, la întrunirile trimestriale avute cu angajatorii, au ajutat la diseminarea informațiilor despre expunerea la radiații optice artificiale, respectiv despre actul normativ în care s-a transpus legislația europeană și versiunea în limba română a *Ghidului neobligatoriu de bune practici privind aplicarea Directivei 2006/25/CE* (www.ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=6790&langId=ro). În timpul controalelor au urmărit modul în care unitățile au avut în vedere influența radiațiilor optice artificiale generate de echipamentele de muncă, instrucțiunile proprii de lucru și de securitate și sănătate în muncă elaborate și instruirea lucrătorilor.

În cadrul cursurilor de securitate și sănătate în muncă, organizate de **INCDPM** și de alți furnizori, sunt prezentate module referitoare la expunerea lucrătorilor la factorii fizici din mediul de muncă, inclusiv radiații optice artificiale.

(6) Se confruntă IMM-urile cu dificultăți deosebite în respectarea cerințelor?

Nu au fost identificate de către inspectorii de muncă dificultăți deosebite cu care să se confrunte IMM-urile în aplicarea directivei. Lipsa fondurilor este principala problemă cu care se confruntă IMM-urile în aplicarea directivei, respectiv în achiziționarea echipamentelor de muncă performante, de ultimă generație care să asigure un nivel redus de radiație.

Directiva 2009/148/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de **expunerea la azbest** la locul de muncă⁴³ (Codificarea Directivei 83/477/CE, astfel cum a fost modificată prin Directivele 91/382/CEE și 2003/18/CE)

- (1) Vă rugăm să furnizați informații cu privire la orientările practice pentru stabilirea expunerilor sporadice și de mică intensitate prevăzute la articolul 3 alineatul (4).

În cadrul *Planului sectorial de cercetare-dezvoltare al Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse 2009-2012*, **INCDPM** a elaborat **GHIDUL DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ PRIVIND RISCURILE DATORATE EXPUNERII LA AZBEST**- Ghid de aplicare a Hotărârii Guvernului nr. 1875/2005 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor față de riscurile datorate expunerii la azbest, cu modificările și completările ulterioare (<http://www.inpm.ro/files/publicatii/2013-05.13-ghid-t.pdf>).

- (2) Vă rugăm să furnizați informații cu privire la acțiunile concrete luate și lecțiile învățate în ceea ce privește dispozițiile articolului 15, care stabilește că întreprinderile trebuie să facă dovada capacității lor de a executa lucrări de demolare sau de îndepărtare a azbestului.

În România azbestul a avut mai mult aplicații industriale în care înlocuirea s-a realizat relativ ușor: garnituri și ferodouri la motoare, discuri de ambreiaj și de frână, material de izolație termică sau pentru echipament de protecție anticalorică. În construcții civile azbestul s-a utilizat la acoperișuri din plăci de azbociment și la conducte din azbociment.

În practică, expunerea sporadică la azbest se întâlnește preponderent în construcții, la demolări. Pentru prevenirea îmbolnăvirilor determinate de expunerea la azbest, în instrucțiunile proprii de securitate și sănătate în muncă se precizează că trebuie urmate procedurile de securitate și utilizate doar metodele de retragere specificate în planul de lucru, iar metodele de lucru nu trebuie să fie modificate fără o revizuire prealabilă a evaluării riscurilor și a planului de lucru.

Înainte de începerea lucrărilor de demolare sau de îndepărtare a azbestului, angajatorul transmite o notificare inspectoratului teritorial de muncă din județul pe raza căruia se execută lucrările. Prin notificare întreprinderea face dovada capacității de a executa lucrările respective, menționând măsurile luate pentru a limita expunerea lucrătorilor la azbest, precum și numărul de lucrători implicați în realizarea lucrărilor.

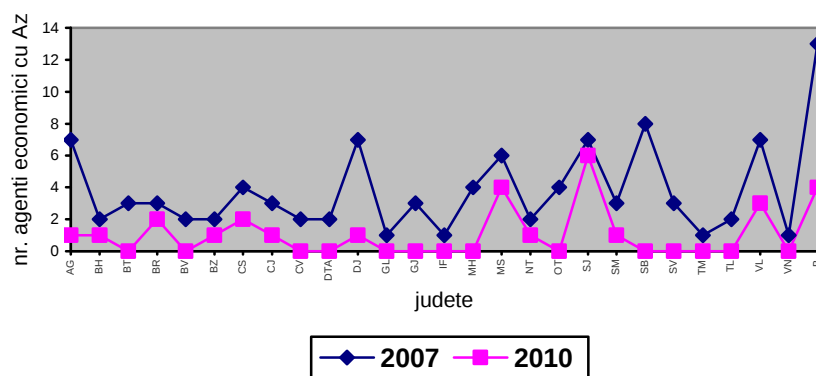
- (3) Vă rugăm să furnizați numărul de notificări efectuate în fiecare an de către angajatori în temeiul articolului 4 alineatul (2) (notificarea înainte de începerea lucrărilor). Cum se asigură respectarea acestei cerințe?

În perioada 2007-2012 angajatorii au transmis 4 notificări la inspectoratele teritoriale de muncă, înainte de începerea lucrărilor de demolare sau de îndepărtare a azbestului. În timpul controalelor efectuate, inspectorii de muncă verifică respectarea acestei cerințe.

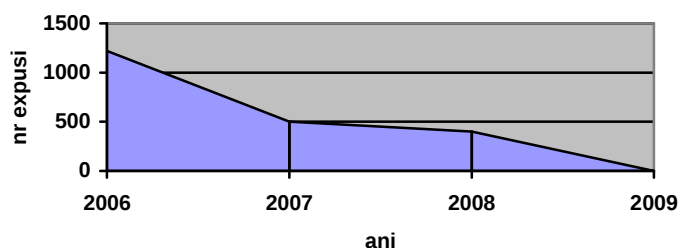
- (4) Vă rugăm să descrieți experiența statului membru în ceea ce privește dispozițiile articolului 10, care stabilește măsurile care trebuie luate în cazul în care valorile limită stabilite la articolul 8 sunt depășite. Vă rugăm să prezentați o estimare privind numărul de lucrători expuși la aceste situații pentru fiecare an din perioada de raportare și privind eventualele dificultăți în punerea în practică.

În perioada 2007-2012, nu s-au semnalat depășiri ale valorilor limită de expunere la azbest.

Grafic 1: Situația agenților economici în evidență pentru materiale cu conținut de azbest

Grafic 2: Evoluția numărului de lucrători expuși la azbest (INSP)

- (5) Vă rugăm să furnizați informații privind acțiunile concrete luate pentru întocmirea unor fișe medicale individuale (articolul 18), precum și privind disponibilitatea și întreținerea registrului instituit prin articolul 19.

Lucrătorii expuși la azbest sunt supravegheați medical conform legislației române (HG nr. 355/3007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor) prin examene specifice atât la angajare cât și periodic, după cum urmează:

Fișa 111. Azbest

Examen medical la angajare:

- examen clinic general, spirometrie, radiografie pulmonară standard

Examen medical periodic:

- examen clinic general - anual
- radiografie pulmonară standard - la 5 ani de la angajare, apoi din 3 în 3 ani
- spirometrie - anual
- examen citologic al sputei - la indicația medicului de medicina muncii

Contraindicații: tuberculoză pulmonară activă sau sechele pleuropulmonare, cu excepția complexului primar calcificat, bronhopneumopatii cronice, inclusiv astmul bronșic (în funcție de rezultatele spirometriei), boli cronice ale căilor respiratorii superioare, care împiedică respirația nazală, fibroze pulmonare de orice natură.

În conformitate cu prevederile *Normelor metodologice de aplicare a Legii securității și sănătății în muncă*:

- a) declararea bolilor profesionale se face de către direcția de sănătate publică județeană sau a municipiului București din care face parte medicul de medicina muncii care a efectuat cercetarea, prin fișa de declarare a cazului de boala profesională BP2, care reprezintă formularul final de raportare a bolii profesionale nou-declarate;
- b) semnalarea și declararea se fac într-un interval de maximum 2 ani de la încetarea expunerii profesionale considerate cauza îmbolnăvirii. Excepție fac cazurile de pneumoconioze și cancerul (în cadrul cărora intră și bolile profesionale prin expunerea la fibre de azbest).

Bolile profesionale cu diagnosticul de pneumoconioză se declară numai pe baza diagnosticului precizat de către comisiile de pneumoconioze de la nivelul clinicilor de boli profesionale.

- (6) A luat statul membru măsuri suplimentare care nu sunt prevăzute în directivă? Dacă da, vă rugăm să le descrieți și să indicați motivele adoptării lor.

Nu au fost luate măsuri suplimentare.

- (7) Statul membru sau partenerii sociali au luat măsuri specifice pentru a sprijini IMM-urile în punerea în aplicare a directivei? Vă rugăm să le descrieți.

Inspekția Muncii a realizat acțiuni specifice pentru sprijinirea întreprinderilor, în special a IMM-urilor, în punerea în aplicare a directivei:

- acțiuni de informare și de conștientizare a angajatorilor, a persoanelor cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă referitor la modul de implementare a prevederilor directivei;
- punere la dispoziția angajatorilor a unor materiale informative (ghiduri, broșuri, pliante etc.) și diseminarea acestora, inclusiv prin publicarea pe pagina de Internet a Inspekției Muncii (www.inspectmun.ro) a unor ghiduri privind prevenirea expunerii la azbest.

Măsurile de prevenire propuse de **CNPP**, în conformitate cu Directiva 2009/104/CE, reprezintă 0.04% din numărul total al măsurilor dispuse în perioada de raportare și acoperă, în general, următoarele aspecte:

- limitarea la minimum a personalului expus și reducerea pe cât posibil a timpului de expunere;
- instruirea personalului privind riscurile la care se expune;
- supravegherea stării de sănătate.

Având în vedere faptul că în perioada 2008-2012 s-a remarcat o creștere substanțială a numărului declarat de boli profesionale prin expunere la azbest, marea majoritate având expunerea anterior anului 2007 se acordă o atenție deosebită întreprinderilor unde se întâmplă asemenea fenomene iar în paralel se asigură o urmărire sub aspect medical a persoanelor respective. Astfel, anual aceste persoane sunt chemate în clinicile de boli profesionale pentru reevaluarea stării de sănătate precum și a tratamentului prescris.

Prezentăm, în continuare, evoluția cazurilor de azbestoze:

- 2008- 18 cazuri,
- 2009- 38 cazuri
- 2010- 42 cazuri
- 2011- 105 cazuri
- 2012- 165 cazuri

- (8) IMM-urile se confruntă cu dificultăți deosebite în ceea ce privește respectarea cerințelor directivei? Dacă da, vă rugăm să le descrieți.

Legislația națională din domeniul securității și sănătății în muncă

Nr. crt.	Directiva europeana	Actul normativ national care a transpus directiva
1.	Directiva 89/391/CEE din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/30/CE	Legea securității și sănătății în muncă nr.319/2006, cu modificările și completările ulterioare Hotărârea Guvernului nr. 1425/2006
2.	Directiva 89/654/CEE a Consiliului din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate la locul de muncă [prima directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];	Hotărârea Guvernului nr.1091/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru locul de muncă .
3.	Directiva 2009/104/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de muncă la locul de muncă [a doua directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE]- Codificarea Directivei 89/655/CEE, astfel cum a fost modificată prin Directivele 95/63/CE și 2001/45/CE;	Hotărârea Guvernului nr.1146/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a echipamentelor de muncă
4.	Directiva 89/656/CEE a Consiliului din 30 noiembrie 1989 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă [a treia directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];	Hotărârea Guvernului nr.1048/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă .
5.	Directiva 90/269/CEE a Consiliului din 29 mai 1990 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru manipularea manuală a încărcăturilor care prezintă riscuri pentru lucrători și, în special, de producere a unor afecțiuni dorso-lombare [a patra directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];	Hotărârea Guvernului nr. 1051/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru manipularea manuală a maselor .
6.	Directiva 90/270/CEE a Consiliului din 29 mai 1990 privind condițiile minime de securitate și sănătate pentru lucrul la monitor [a cincea directivă individuală în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];	Hotărârea Guvernului nr. 1028/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare .
7.	Directiva 2004/37/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă [a șasea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE a Consiliului] – Codificarea Directivei 90/394/CEE; Directiva 2000/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 septembrie 2000	Hotărârea Guvernului nr. 1093/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni la locul de muncă , cu modificările ulterioare.

- privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la **agenți biologici** la locul de muncă [a șaptea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE] – Codificarea Directivei 90/679/CEE;
8. **Directiva 92/57/CEE** a Consiliului din 24 iunie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate care se aplică pe **șantierele temporare sau mobile** [a opta directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];
9. **Directiva 92/58/CEE a Consiliului** din 24 iunie 1992 privind cerințele minime pentru **semnalizarea de securitate și sănătate** la locul de muncă [a noua directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];
10. **Directiva 92/85/CEE a Consiliului** din 19 octombrie 1992 privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și a sănătății la locul de muncă în cazul **lucrătoarelor gravide**, care au născut de curând sau care alăptează [a zecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];
11. **Directiva 92/91/CEE a Consiliului** din 3 noiembrie 1992 privind cerințele minime de îmbunătățire a protecției securității și sănătății lucrătorilor din **industria extractivă de foraj** [a unsprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];
12. **Directiva 92/104/CEE a Consiliului** din 3 decembrie 1992 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecției sănătății lucrătorilor din **industria extractivă de suprafață și în subteran** [a douăsprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];
13. **Directiva nr. 93/103/CE a Consiliului** din 23 noiembrie 1993 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă la bordul **navelor de pescuit** [a treisprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva nr. 89/391/CEE];
14. **Directiva 98/24/CE a Consiliului** din 7 aprilie 1998 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența **agenților chimici** la locul de muncă [a paisprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];
15. **Directiva 1999/92/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 1999 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea protecției sănătății și securității lucrătorilor expuși unui potențial **risc în medii explozive** [a cincisprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];
16. **Directiva 2002/44/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 25 iunie 2002 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de **agenți fizici (vibrații)** [a șaisprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];
17. **Directiva 2003/10/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 6 februarie 2003

Hotărârea Guvernului nr. 1092/2006 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de **expunerea la agenți biologici în muncă**

Hotărârea Guvernului nr. 300/ 2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru **șantierele temporare sau mobile**, cu modificările și completările ulterioare.

Hotărârea Guvernului nr. 971/2006 privind cerințele minime pentru **semnalizarea de securitate și/sau de sănătate** la locul de muncă

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.96/2003 privind protecția maternității la locul de muncă

Hotărârea Guvernului nr.1050/2006 privind cerințele minime pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor din **industria extractivă de foraj**

Hotărârea Guvernului nr.1049/2006 privind cerințele minime pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor din **industria extractivă de suprafață sau subteran**

Hotărârea Guvernului nr.1135/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă la bordul **navelor de pescuit**.

Hotărârea Guvernului nr.1218/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva **riscurilor legate de prezența agenților chimici**, cu modificările și completările ulterioare.

Hotărârea Guvernului nr.1058/2006 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecția sănătății lucrătorilor care pot fi expuși unui potențial de **risc datorat atmosferelor explozive**.

Hotărârea Guvernului nr. 1876/2005 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de **vibrații**, cu modificările ulterioare.

Hotărârea Guvernului nr. 493 din 12 aprilie 2006 privind

18. privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de **agenți fizici (zgomot)** [a șaptesprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];
Directiva 2004/40/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de **agenții fizici (câmpuri electromagnetice)** [a optsprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2008/46/CE];
19. **Directiva 2006/25/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind cerințele minime de securitate și de sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de **agenți fizici (radiații optice artificiale)** [a nouăsprezecea directivă specială în sensul articolului 16 alineatul (1) din Directiva 89/391/CEE];
- 20.
21. **Directiva 2009/148/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de **expunerea la azbest** la locul de muncă (**Codificarea Directivei 83/477/CE**, astfel cum a fost modificată prin Directivele 91/382/CEE și 2003/18/CE);
22. **Directiva 91/383/CEE a Consiliului** din 25 iunie 1991 de completare a măsurilor destinate să promoveze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă în cazul lucrătorilor care au un raport de muncă pe durată determinată sau un raport de muncă temporară;
23. **Directiva 92/29/CEE** a Consiliului din 31 martie 1992 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru promovarea unei mai bune **asistențe medicale la bordul navelor**;
24. **Directiva 94/33/CE a Consiliului** din 22 iunie 1994 privind protecția **tinerilor** la locul de muncă;

cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de **zgomot**, cu modificările și completările ulterioare.

Hotărârea Guvernului nr.1136/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la **riscuri generate de câmpuri electromagnetice**.

Hotărârea Guvernului nr.510/2010 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de **radiațiile optice artificiale**.

Hotărârea Guvernului nr. 1875/2005 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor față de riscurile datorate **expunerii la azbest**, cu modificările și completările ulterioare.

Hotărârea Guvernului nr.557/2007 privind completarea măsurilor destinate să promoveze îmbunătățirea securității și sănătății la locul de muncă pentru **salariații încadrați în baza unui contract individual de muncă pe durată determinată și pentru salariații temporari încadrați la agenți de muncă temporară**

Hotărârea Guvernului nr.1007/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la **asistența medicală la bordul navelor**

Hotărârea Guvernului nr. 600/2007 privind **protecția tinerilor la locul de muncă**, cu modificările ulterioare.

SOLUȚII ȘI BUNE PRACTICI ÎN APLICAREA LEGISLAȚIEI DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
(ghiduri, materiale informative, broșuri etc.)

- Ghiduri de aplicare a prevederilor Hotărârilor Guvernului care transpun în legislația română de securitate și sănătate în muncă directivele specifice după cum urmează:

1. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind utilizarea echipamentelor de muncă*
2. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind utilizarea EIP*
3. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind locurile de muncă*
4. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind sectorul construcții*
5. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind manipularea manuală a maselor*
6. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind expunerea lucrătorilor la zgomot*
7. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind vibrațiile mecanice*
8. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind ecranele de vizualizare*
9. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă*
10. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind expunerea la agenți biologici*
11. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind expunerea la agenți chimici*
12. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind expunerea la agenți cancerigeni și mutageni*
13. *Ghid de securitate și sănătate în muncă privind expunerea la azbest.*

INCMPM

Ghiduri de securitate și sănătate¹⁾ pentru diferite sectoare de activitate, ca de exemplu::

1. *Ghid de securitate și sănătate în muncă în sectorul Construcții*
2. *Ghid de securitate și sănătate în muncă în sectorul HORECA*
3. *Ghid referitor la alegerea și utilizarea echipamentelor individuale de protecție pentru lucrări pe șantiere mobile*
4. *Recomandări privind evaluarea conformității echipamentelor individuale de protecție cu cerințele ergonomice și de confort necesare la locul de muncă*
5. *Ghid metodologic de monitorizare și evaluare a expunerii la agenți chimici*
6. *Ghid de bune practici de prevenire a expunerii la factori de risc specifici din medicina de urgență*
7. *Ghid de bune practici privind expunerea femeilor la agenți chimici și biologici*

Broșuri¹⁾, ca de exemplu:

1. *Implementarea legislației în domeniul securității și sănătății în muncă în sectorul Construcții*
2. *Metode europene de evaluare a riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională*
3. *Evaluarea costului accidentelor de muncă și bolilor profesionale prin metoda IFCE (modulară)*
4. *Implementarea legislației în domeniul securității și sănătății în muncă în sectorul HORECA*
5. *Coordonate socio-economice ale stresului la locul de muncă*

Fișe informative¹⁾, ca de exemplu:

1. *Evaluarea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire în sectorul HORECA*
2. *Riscuri ergonomice și afecțiuni musculoscheletice în sectorul HORECA*
3. *Protecția individuală a lucrătorilor în sectorul HORECA*
4. *Protecția lucrătorilor din sectorul Construcții. Zgomotul în sectorul Construcții*
5. *Protecția lucrătorilor din sectorul Construcții. Prevenire riscurilor de natură electrică în sectorul Construcții*
6. *Protecția lucrătorilor din sectorul Construcții. Protecția individuală a lucrătorilor din sectorul Construcții*

Checklist-uri pentru identificarea riscurilor în 20 de sectoare de activitate din economia națională

Instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă¹⁾ pentru activități din marii companii, ca de exemplu: Electrica S.A., Transgaz S.A., Nuclearelectrica S.A., Complexul Energetic Rovinari, HeidelbergCement Romania

CNPP - Ghid privind sistemele de management ale securității și sănătății în muncă;

- Ghid privind evaluarea riscurilor în întreprindere
- Ghid practic privind activitatea în construcții
- Ghid privind riscurile electrice
- Broșură privind zgomotul.

- *Ghidul sănătății salariatului* - Ce trebuie să știm despre controlul medical periodic?
 Ghidul ajută lucrătorul să răspundă la următoarele întrebări:
 - o Ce informații dorește de la tine medicul de medicina muncii?
 - o Ce informații despre riscurile locului de muncă și ale muncii îți sunt necesare pentru a te feri de accidente și a nu te îmbolnăvi atunci când lucrezi?
 - o Cum poți colabora cu medicul de medicina muncii astfel încât să acționați împreună pentru sănătatea ta?
 - o Cum îți poate fi de folos medicul atunci când întrebările tale privind sănătatea la locul de muncă nu îți găsesc răspuns sau ai simptome pe care le consideri că sunt cauzate de muncă?
- Ghid de supraveghere a riscului de expunere profesională la azbest (2012)
- Ghid privind aspecte generale de toxicologie industrială. Metode de analiză utilizate în toxicologia industrială (2012)
- Ghidul evaluatorului de risc în domeniul sănătății în muncă: Cunoașterea riscurilor profesionale: mijloc de protecție a sănătății în muncă (2008)
- Diseminarea de publicații, materiale informative, broșuri, instrucțiuni cadru, afișe, pliante, filme);
- Campanii de diseminare a informațiilor privind prevederile noii legislații de securitate și sănătate în muncă

Instruiri

- Instruiri pe toxicologie profesională pentru personalul din direcțiile de sănătate publică (Călărași, Ploiești în 2010)
- Instruiri ale personalului din DSP pentru aplicarea principiilor de evaluare a riscurilor chimice, azbest, zgomot (București iunie 2011, febr. 2012, nov. 2012)
- INSP partener în rețeaua națională în cadrul Proiectului EU-FP7; Acțiunea COST BM0704 "Emerging EMF-Technologies and Health Risk Management", (2008)
- "Armonizarea legislației naționale cu reglementările comunitare referitor la măsurarea câmpurilor electromagnetice (0 Hz-300 GHz), participare la masa rotundă "Compatibilitatea electromagnetică și Bioelectromagnetica" (2010, Sibiu);

ACȚIUNI ȘI CAMPANII DE CONTROL PENTRU VERIFICAREA APLICĂRII LEGISLAȚIEI DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ

2.1 „Evaluarea riscurilor la locul de muncă și stabilirea măsurilor de prevenire și de protecție corespunzătoare”

În perioada 20017-2012, Inspekția Muncii a derulat:

- *Campania națională pentru controlul implementării legislației prin care s-au transpus directivele europene în domeniul securității și sănătății în muncă;*
- *Implementarea Planului național de acțiune privind promovarea realizării efective a evaluării riscurilor în I.M.M.-uri (continuarea proiect Phare RO 04/IB/SO-01);*

2.2 „Principiile generale de prevenire a riscurilor”

În perioada de raportare, Inspekția Muncii a derulat:

- *anual Campania națională pentru controlul implementării legislației prin care s-au transpus directivele europene în domeniul securității și sănătății în muncă;*
- *supravegherea pieței conform programului sectorial.*

2.3 „Implicarea serviciilor de prevenire, în sensul art.7 din Directiva 89/391/CEE, în măsurile de prevenire a riscurilor”

Pentru verificarea modului în care se implică serviciile externe de prevenire și protecție, în măsurile de prevenire a riscurilor profesionale, Inspekția Muncii a derulat la nivel național, acțiunea „*Verificarea activităților de prevenire și protecție desfășurate de către serviciile externe*”, în anul 2009.

În vederea diminuării cheltuielilor aferente procedurii de abilitare a serviciilor externe și pentru a asigura o legătură directă și eficientă între acestea și inspectoratele teritoriale de muncă, prin *Ordinul nr. 455/2010 pentru constituirea comisiilor de abilitare a serviciilor externe de prevenire și protecție și de avizare a documentațiilor cu caracter tehnic de informare și instruire în domeniul securității și sănătății în muncă din cadrul inspectoratelor teritoriale de muncă*, s-a procedat la descentralizarea activității de abilitare, care acum se desfășoară la nivel teritorial.

Reprezentanții serviciilor de prevenire interne și externe sunt invitați și participanți constanți și activi la toate acțiunile derulate de Inspekția Muncii.

**ACȚIUNI ȘI CAMPANII DE INFORMARE ȘI CONȘTIENTIZARE PE TEME DE INTERES IDENTIFICATE
LA NIVEL NAȚIONAL ȘI COMUNITAR ADRESATE ANGAJATORILOR, LUCRĂTORILOR ȘI
PARTENERILOR SOCIALI**

2.2 „Principiile generale de prevenire a riscurilor”

- Elaborarea și distribuirea unor materiale informative: afișe, pliante, broșuri și autocolante care au fost distribuite angajatorilor și angajaților de către inspectorii de muncă, atât în cadrul sesiunilor de informare, cât și cu ocazia vizitelor și campaniilor de control – în anul 2007;
- Sesiuni de informare și conștientizare în domeniul securității și sănătății în muncă cu tema „Securitatea și sănătatea în muncă în întreprinderile mici și mijlocii” organizate în perioada 2007-2012, astfel: în 10 județe în anul 2007, în 5 județe în anul 2008, în 5 județe în anul 2009, în 5 județe în anul 2010, în 5 județe în anul 2011, în 6 județe în anul 2012. Cu această ocazie s-au prezentat și principiile generale de prevenire a riscurilor.
- Întâlniri trimestriale la nivelul inspectoratelor teritoriale de muncă cu angajatorii și reprezentanții lucrătorilor.
 - Organizarea de către CNPP în intervalul 2010- 2012 a 19 sesiuni de informare a 273 de angajatori privind drepturile și obligațiile asiguraților în conformitate cu Legea nr. 346/2002, privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, republicată.

2.4 „Informarea, instruirea și formarea profesională a lucrătorilor”

În perioada 2007-2012, Inspekția Muncii a organizat acțiuni specifice pentru punerea în aplicare a prevederilor legale privind informarea, instruirea și formarea profesională a lucrătorilor.

- Acțiuni de control și conștientizare
 - o Campania sectorială în **exploatarea forestiere** – Verificarea respectării prevederilor legale la instruirea lucrătorilor;
 - o Verificarea modului în care angajatorii asigură instruirea lucrătorilor desemnați să aplice măsurile de **prim ajutor**, 2010;
 - o Verificarea cunoașterii și respectării măsurilor tehnice și organizatorice la desfășurarea lucrărilor în **instalații electrice**, 2008;
 - o Verificarea unităților de foraj și care desfășoară activități pe **platformele marine de extracție a țițeiului**, privind dotarea cu echipament de salvare și a modului în care se efectuează instruirea personalului în vederea utilizării corespunzătoare a acestuia, 2007;
 - o Campanie națională privind conștientizarea **conducătorilor auto** privind riscurile de accidentare în timpul executării sarcinilor de muncă, 2009;
 - o Informarea și controlul persoanelor implicate în aplicarea prevederilor H.G. nr. 300/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru **șantierele temporare sau mobile**, 2008;
 - o Informarea și verificarea persoanelor juridice și fizice privind modul de implementare a prevederilor H.G. nr. 1875/2005 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor față de riscurile datorate expunerii la **azbest**, 2007;
 - o Proiectul „Valențe culturale” în parteneriat cu Inspectoratele Școlare Județene, 2006 -2010 și 2013-2013, demarat pe baza rezultatelor obținute în campania Săptămâna Europeană 2005 derulată la nivel european sub deviza „Start sigur!”;
 - o Proiectul „Mediul de muncă sănătos și sigur, factor de performanță în întreprinderile mici și mijlocii din agricultură”, 2007;
 - o Proiectul „Prevenirea evenimentelor în sectoarele de extracție, depozitare și transport gaze naturale”, 2007.

- Acțiuni de informare

- o Elaborarea și distribuirea unor materiale informative: afișe, pliante, broșuri și autocolante care au fost distribuite angajatorilor și angajaților de către inspectorii de muncă, atât în cadrul sesiunilor de informare, cât și cu ocazia vizitelor și campaniilor de control – 2007.
- o Sesiuni de informare și conștientizare în domeniul securității și sănătății în muncă cu tema „Securitatea și sănătatea în muncă în întreprinderile mici și mijlocii” organizate în perioada 2007-2012, astfel: în 10 județe în anul 2007, în 5 județe în anul 2008, în 5 județe în anul 2009, în 5 județe în anul 2010, în 5 județe în anul 2011, în 6 județe în anul 2012.
- o Organizarea Săptămânii Europene sub egida Agenției Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă, anual în perioada 2007-2012;
- o Anual în jurul datei de 28 aprilie, organizarea de evenimente dedicate *Zilei internaționale a securității și sănătății în muncă* sub egida OIM.

INCDPM „Alexandru Darabont”, câteva unități de învățământ superior și alți furnizori oferă cursuri de formare pentru personalul cu responsabilități în domeniu, ca de exemplu:

- curs de inspector de securitate și sănătate în muncă;
- curs postuniversitar de securitate și sănătate în muncă;
- curs postuniversitar de evaluare riscuri;
- curs postuniversitar de auditul securității și sănătății în munca
- curs de management al securității și sănătății în muncă;
- curs de coordonatori de securitate și sănătate în muncă pe șantiere;
- curs de autorizare electricieni;
- cursuri specializate pe tipuri de riscuri (chimice, biologice, electrice, ergonomice etc.);
- cursuri de formare / perfecționare pentru personalul din domeniul medical;
- campanii de informare și conștientizare pentru personalul din domeniul medical;
- seminarii de informare regională pe domenii precum HORECA și construcții.

INCDPM și alți ??? elaborează și oferă materiale suport pentru instruirea de securitate și sănătate în muncă la nivelul agenților economici:

- tematici de instruire;
- suporturi pentru instructajul introductiv general și cel periodic;
- teste de verificare a cunoștințelor pe meserii și activități.

2.5 “Participarea lucrătorilor și a reprezentanților acestora (de exemplu consultare, participare)”

În perioada de raportare, Inspekția Muncii a organizat acțiuni specifice de control și de conștientizare cu privire la modul în care se aplică și respectă prevederile legale referitoare la aspectele în care angajatorii consultă lucrătorii și/sau reprezentanții lor la discutarea tuturor problemelor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă, cum ar fi:

- Acțiune de conștientizare a partenerilor sociali din întreprinderile și/sau unitățile mari din domeniul **metalurgiei** asupra dezvoltării unei culturi de prevenire a riscurilor profesionale, prin respectarea prevederilor legislative în domeniul securității și sănătății în muncă, 2008;
- Campanie privind conștientizarea partenerilor sociali din întreprinderile de **transport**, pentru formarea unei culturi de prevenire a riscurilor profesionale în rândul conducătorilor auto, 2009;
- Verificarea modului în care angajatorii asigură **consultarea și participarea lucrătorilor** la soluționarea problemelor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă, în **IMM-uri** cu mai puțin de 50 de lucrători, derulată în anul 2010;

- Promovarea și controlul măsurilor de îmbunătățire a mediului de muncă din domeniul **construcțiilor**, Etapa I – Dialog social, Etapa II – Verificarea respectării legislației de SSM, în anul 2010;
- Informarea și conștientizarea angajatorilor și partenerilor sociali privind protecția **tinerilor** în muncă, 2010;
- Implicarea activă în organizarea și derularea campaniei Agenției Europene pentru securitate și sănătate în muncă *Locuri de muncă sigure și sănătoase 2012-2013* desfășurată sub deviza *Împreună pentru prevenirea riscurilor* prin:
 - o organizarea de acțiuni specifice la nivelul de inspectoratelor teritoriale de muncă (sesiuni de instruire - informare - conștientizare, work-shop-uri, competiții de postere, de fotografii, de cunoștințe etc., conferințe, conferințe de presă) la care au fost invitați reprezentanți ai angajatorilor, sindicatelor, patronatelor, institutelor de cercetare și de învățământ, serviciilor externe de prevenire și protecție, alți factori interesați;
 - o încurajarea tuturor factorilor interesați să găsească exemple de bună practică referitoare la moduri inovative de promovare a securității și sănătății în muncă;
 - o încurajarea factorilor interesați să participe la competiția europeană Premiile pentru bună practică în asigurarea locurilor de muncă sănătoase;
 - o organizarea a patru conferințe regionale în anul 2012 (în Caraș-Severin, Bihor, Dâmbovița, Tulcea) și a a unei jubileu (la Sibiu) în anul 2013 pentru promovarea exemplelor de bună practică.

**ASISTENȚĂ TEHNICĂ DE SPECIALITATE ÎN VEDEREA IMPLEMENTĂRII PREVEDERILOR LEGALE
DIN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ**

INCDPM a luat măsuri pentru punerea în aplicare a directivelor europene privind securitatea și sănătatea în muncă:

- organizarea de cursuri de formare și perfecționare privind prevederile noii legislații în domeniul securității și sănătății în muncă, adresate angajaților, lucrătorilor desemnați, serviciilor de prevenire și protecție, reprezentanților lucrătorilor, comitetelor de securitate și sănătate în muncă, lucrătorilor;
- organizarea de cursuri de formare și perfecționare în scopul obținerii de competențe profesionale în vederea desfășurării activităților de prevenire și protecție în domeniul securității și sănătății de muncă, în conformitate cu ocupațiile COR;
- sprijinirea agenților economici cu privire la măsurile de securitate și sănătate în muncă necesare pentru implementarea prevederilor legale în vederea îmbunătățirii condițiilor de muncă: asistente tehnice-măsurători, determinări nivel de noxe profesionale, evaluări de risc la locul de muncă, soluții tehnice și organizatorice necesare reducerii riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională, elaborarea cerințelor privind selectarea și utilizarea echipamentelor individuale de protecție, diagnosticarea tehnică a echipamentelor de muncă în vederea punerii în conformitate etc.

Asistența tehnică acordată angajatorilor pentru îndeplinirea acestor obligații a vizat în special:

- efectuarea de măsurători ale nivelului factorilor de risc;
- identificarea și evaluarea riscurilor;
- elaborarea planului de prevenire și protecție;
- elaborarea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă;
- evaluarea efortului fizic și mental în activitate;
- monitorizarea stării de sănătate fizică și mentală a lucrătorilor;
- identificarea semnelor și simptomelor de uzură prematură în relație cu expunerea profesională;
- intervenții ergonomice în organizarea activităților și locurilor de muncă;
- elaborarea de documentații privind instruirea și testarea personalului
- evidența zonelor cu risc ridicat și specific;
- stabilirea locurilor de muncă cu pericol grav și iminent;
- auditarea întreprinderilor din punct de vedere al conformității cu prevederile legislației;
- expertiza tehnică a locurilor de muncă încadrate în condiții deosebite și speciale;
- elaborarea de proceduri privind munca în condiții de izolare;
- stabilirea normelor interne de acordarea a EIP;
- certificarea echipamentelor de muncă și a EIP.

INSTRUMENTE DE EVALUARE A RISCURILOR

- *Ghid privind evaluarea riscurilor în întreprindere și Ghid privind sistemele de Management al sănătății și securității în muncă* - distribuite gratuit angajatorilor de Casa Națională de Pensii Publice;
 - *Ghidul de evaluare a riscurilor* - tipărit în 150.000 exemplare, distribuit angajatorilor și postat pe Internet (<http://www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/linkuri/GhidDe%20EvaluareARiscului.pdf>).
 - Instrumente internaționale de evaluare a riscurilor au fost traduse, adaptate la legislația națională și postate pe site-ul Inspecției Muncii, (<http://www.inspectiamuncii.ro/ssmimm/p1bMateriale.html>), de ex.:
 - o *Metodologia de evaluare simplificată a riscului* - un instrument care ajută la luarea deciziilor (INRS) - traducere și publicare autorizate de INRS, noiembrie 2008
 - o *Evaluarea riscurilor profesionale reprezentate de contactul cutanat cu agenți chimici periculoși* (după TRGS 401 Germania)
 - o *Ghidul angajatorului privind reducerea expunerii lucrătorilor la agenții chimici periculoși la locul de muncă*, cuprinde o metodă suedeză de evaluare a riscurilor chimice
 - o *Elvie, o metodă de diagnostic și prevenire a riscurilor psihosociale în muncă* (www.inspectmun.ro/Legislatie/legislatie.html)
 - INCDPM a elaborat:
 - o instrumente de identificare și evaluare a riscurilor (metode, proceduri, check-list-uri etc.) pentru diverse categorii de angajatori, activități și locuri de muncă;
 - o metodă de evaluare a riscurilor și soft de aplicare pentru sectorul medical și organizarea de cursuri de informare în toate regiunile de dezvoltare (8 regiuni);
- metoda și soft pentru încadrarea preparatelor chimice în clase de pericol
- o structură cadru pentru elaborarea planurilor de prevenire și protecție (conținut, responsabilități, termene, resurse);
 - o metodologie cadru pentru realizarea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă la nivelul agenților economici, în urma evaluării riscurilor;
 - o instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă pentru cca 110 activități;
 - o planuri de prevenire și protecție pentru locurile de muncă la care s-a efectuat evaluarea riscurilor.
 - o checklist-uri de identificare a riscurilor pentru activități din întreprinderi mari;
 - o bănci de date pentru agenții chimici prezenți la locul de muncă referitoare la cerințele legislative de securitate și sănătate.
- Popularizarea *Instrumentului pentru evaluarea riscurilor* elaborat de Agenția Europeană pentru SSM;
 - Popularizarea instrumentelor și metodelor de evaluare a riscurilor determinate de manipularea manuală a maselor, de agenții chimici periculoși, de factorii psiho-sociali, elaborate în cadrul campaniilor SLIC derulate în perioada de raportare.

**ACȚIUNI DE INFORMARE ȘI CONȘTIENTIZARE PRIVIND OBLIGAȚIA DE EVALUARE A RISCURILOR
LA NIVELUL UNITĂȚILOR ȘI/SAU ÎNTREPRINDERILOR**

Acțiuni desfășurate de Inspekția Muncii

- Implementarea *Planului național de acțiune privind promovarea realizării efective a evaluării riscurilor în I.M.M.-uri* (continuarea proiect Phare RO 04/IB/SO-01);
- Campanie europeană privind manipularea manuală a maselor (coordonată de Comitetul Înălților Responsabili cu Inspekția Muncii – en. SLIC);
- Campanie europeană - Evaluarea riscurilor chimice la locurile de muncă din brutării, ateliere auto, curățătorii și activități de curățenie, fabricarea mobilei (coordonată de Comitetul Înălților Responsabili cu Inspekția Muncii - en. SLIC);
- Elaborarea și/sau distribuirea unor materiale informative: afișe, pliante, broșuri și autocolante care au fost distribuite angajatorilor și angajaților de către inspectorii de muncă, atât în cadrul sesiunilor de informare, cât și cu ocazia vizitelor și campaniilor de control – în anul 2007;
- Realizarea a 2 spoturi TV și 2 spoturi radio cu mesaje privind importanța securității și sănătății la locul de muncă adresate lucrătorilor adulți și lucrătorilor tineri și difuzarea pe posturile radio și TV de la nivel național și local – în anul 2007;
- Sesiuni de informare și conștientizare în domeniul securității și sănătății în muncă cu tema „Securitatea și sănătatea în muncă în întreprinderile mici și mijlocii” organizate în perioada 2007-2012, astfel: în 10 județe în anul 2007, în 5 județe în anul 2008, în 5 județe în anul 2009, în 5 județe în anul 2010, în 5 județe în anul 2011, în 6 județe în anul 2012;
- Acțiuni de informare organizate anual în cadrul Săptămânii Europene pentru Securitate și Sănătate în Muncă.
- Acțiuni de întărire a implementării legislației armonizate în domeniul securității și sănătății în muncă în 6 centre pilot din întreprinderile mici și mijlocii din sectoarele: construcții, agricultură, industria mobilei, industria textilă – pielăriei, industria chimică și transport – distribuție;

Acțiuni desfășurate de INCDPM

- Publicarea unor articole în reviste de specialitate privind evaluarea riscurilor;
- Participarea cu comunicări la sesiuni științifice, campanii ale Punctului Focal România, simpozioane etc.;
- Publicarea a două cărți, a unor capitole în ghiduri de securitate și sănătate în muncă pentru sectoarele HORECA și Construcții;
- website-ul proiectelor POSDRU (Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane) manageriate de INCDPM;
- Evaluarea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională la un număr de 15 întreprinderi mari, 30 întreprinderi mijlocii și cca 60 întreprinderi mici.

ACȚIUNI ȘI CAMPANII DE CONTROL PENTRU EVALUAREA RISCURILOR SPECIFICE

În perioada 2007 - 2012, Inspekția Muncii a organizat acțiuni și campanii de control în **sectoarele de activitate** în care s-a înregistrat creșterea incidenței accidentelor de muncă:

- construcții: PCA 2004 - 2012, iar în 2010 au fost derulate acțiuni de dialog social;
- transport rutier și reparații auto: 2007, 2009 – 2012;
- transport pe căi ferate: 2007, 2008;
- minerit, explozivi, artificieri: 2007, 2008, 2010, 2012;
- exploatare forestiere: 2007 - 2009 (în 2006 dialog social), 2012;
- metalurgie: 2008 conștientizare parteneri sociali, 2010;
- agricultură: 2009 – lucrări agricole, 2010 – recoltare culturi agricole.

În ceea ce privește **riscurile profesionale de la locurile de muncă**, considerate prioritare în perioada 2007 – 2012 și care au fost vizate în acțiunile de conștientizare și control realizate de Inspekția Muncii, se pot menționa:

- riscuri biologice - spre exemplu: în anul 2007 s-au desfășurat acțiuni în unități sanitare; în anul 2008 s-au desfășurat acțiuni în unități de creștere a păsărilor și a animalelor, în abatoare și carmangerii; în anul 2010 s-au desfășurat acțiuni în laboratoare de analize medicale etc.;
- atmosfere explozive - spre exemplu: în anul 2007 s-au desfășurat acțiuni de control în unități din domeniul petrochimiei și fabricarea băuturilor alcoolice; în anul 2010 s-au desfășurat acțiuni de control în unități de desfacere a produselor petroliere, în anul 2012 s-au desfășurat acțiuni de control în unități de exploatare miniere, silozuri de cereale, fabrici de nutrețuri combinate, fabricarea băuturilor alcoolice, fabricarea mobilei, distribuția combustibililor;
- risc de electrocutare - s-au desfășurat acțiuni de control în anii 2007, 2008, 2010;
- expunerea la azbest - s-au desfășurat acțiuni de control în anul 2007.

Prevederi suplimentare introduse de România pentru electrosecuritate

Prevederile menționate sunt aprobate prin HOTĂRÂREA Guvernului nr. 1.146 din 30 august 2006 *privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în muncă de către lucrători a echipamentelor de muncă*

Toate măsurile prezentate reprezintă prevederi suplimentare introduse de România, care nu se regăsesc în directivă? Sau numai cele din textul bolduit? Ar trebui să se precizeze ca să nu se creeze confuzii.

3.3. Cerințe minime aplicabile instalațiilor și echipamentelor de munca electrice

3.3.1. Instalațiile și echipamentele de munca electrice trebuie să fie proiectate, fabricate, montate, întreținute și exploatate astfel încât să asigure protecția împotriva pericolelor generate de energia electrică, precum și protecția împotriva pericolelor datorate influențelor externe.

3.3.1.1. Pentru asigurarea protecției împotriva pericolelor generate de echipamentele electrice, trebuie prevăzute măsuri tehnice astfel încât:

a) persoanele să fie protejate față de pericolul de vătămare care poate fi generat la atingerea directă sau indirectă a părților aflate sub tensiune;

b) să nu se producă temperaturi, arcuri electrice sau radiații care să pericliteze viața ori sănătatea oamenilor;

c) **construcția echipamentelor de munca să fie adecvată mediului pentru a se evita producerea de incendii și explozii;**

d) persoanele și bunurile să fie protejate contra pericolelor generate în mod natural de echipamentul electric;

e) izolarea echipamentelor electrice să fie corespunzătoare pentru condițiile prevăzute.

3.3.1.2. Pentru asigurarea protecției împotriva pericolelor datorate influenței externe, echipamentele electrice trebuie:

a) să satisfacă cerințele referitoare la solicitările mecanice astfel încât să nu fie periclitati lucrătorii și persoanele care se află în mediul de muncă;

b) să nu fie influențate de condițiile de mediu, astfel încât să nu fie periclitati lucrătorii și persoanele care se află în mediul de muncă;

c) să nu pericliteze lucrătorii și persoanele care se află în mediul de muncă, în condiții previzibile de suprasarcină.

3.3.2.

3.3.2.1. La instalațiile și echipamentele de munca electrice, pentru protecția împotriva electrocutării prin atingere directă trebuie să se aplice măsuri tehnice, completate cu măsuri organizatorice.

3.3.2.2. Pentru protecția împotriva electrocutării prin atingere directă trebuie să fie realizate următoarele măsuri tehnice:

a) acoperiri cu materiale electroizolante ale părților active (izolarea de protecție) ale instalațiilor și echipamentelor electrice;

b) închideri în carcase sau acoperiri cu învelisuri exterioare;

c) îngrădiri;

d) protecția prin amplasare în locuri inaccesibile prin asigurarea unor distanțe minime de securitate;

e) scoaterea de sub tensiune a instalației sau echipamentului electric la care urmează să se efectueze lucrări și verificarea lipsei de tensiune;

f) utilizarea de dispozitive speciale pentru legări la pământ și în scurtcircuit;

g) folosirea mijloacelor de protecție electroizolante;

h) alimentarea la tensiune foarte joasă (redușă) de protecție;

i) egalizarea potențialelor și izolarea față de pământ a platformei de lucru.

3.3.2.3. Pentru protecția împotriva electrocutării prin atingere directă trebuie să fie realizate următoarele măsuri organizatorice:

a) executarea intervențiilor la instalațiile electrice (depanări, reparări, racordări etc.) trebuie să se facă numai de către personal calificat în meseria de electrician, autorizat și instruit pentru lucrul respectiv;

b) executarea intervențiilor în baza uneia din formele de lucru;

c) delimitarea materială a locului de muncă (îngradire);

d) eșalonarea operațiilor de intervenție la instalațiile electrice;

e) elaborarea unor instrucțiuni de lucru pentru fiecare intervenție la instalațiile electrice;

f) organizarea și executarea verificărilor periodice ale măsurilor tehnice de protecție împotriva atingerilor directe.

3.3.2.4. La instalațiile, utilajele, echipamentele și aparatele care utilizează energie electrică intervențiile sunt permise numai în baza următoarelor forme de lucru:

a) autorizații de lucru scrise (AL);

b) instrucțiuni tehnice interne de protecție a muncii (ITI-PM);

c) atribuții de serviciu (AS);

d) dispoziții verbale (DV);

- e) procese-verbale (PV);
- f) obligații de serviciu (OS);
- g) propria răspundere (PR).

3.3.3.

3.3.3.1. La instalațiile și echipamentele de munca electrice, pentru protecția împotriva **electrocutării prin atingere indirectă** trebuie să se realizeze și să se aplice numai măsuri și mijloace de protecție tehnice, fiind interzise înlocuirea măsurilor și mijloacelor tehnice de protecție cu măsuri de protecție organizatorice. Pentru evitarea electrocutării prin atingere indirectă trebuie aplicată o măsură de protecție principală, care să asigure protecția în orice condiții, și o măsură de protecție suplimentară, care să asigure protecția în cazul deteriorării protecției principale. Cele două măsuri de protecție trebuie alese astfel încât să nu se anuleze una pe cealaltă.

3.3.3.2. Pentru protecția **împotriva atingerii indirecte** trebuie să fie realizate următoarele măsuri tehnice:

- a) folosirea tensiunilor foarte joase de securitate TFJS;
- b) **legarea la pământ**;
- c) legarea la nul de protecție;
- d) izolarea suplimentară de protecție, aplicată utilajului, în procesul de fabricare;
- e) izolarea amplasamentului;
- f) separarea de protecție;
- g) **egalizarea și/sau dirijarea potențialelor**;
- h) deconectarea automată în cazul apariției unei tensiuni sau a unui curent de defect periculoase;
- i) folosirea mijloacelor de protecție electroizolante.

3.3.3.3. Este interzisă folosirea drept protecție principală a măsurilor indicate la pct. 3.3.3.2 lit. e), g), h) și i).

3.3.3.4. Fac excepție instalațiile electrice casnice, la care deconectarea automată la curenți de defect poate constitui mijloc principal de protecție, și stâlpii liniilor electrice aeriene de joasă tensiune, la care dirijarea distribuției potențialelor constituie mijloc principal de protecție.

3.3.4. La instalațiile și **echipamentele electrice de înaltă tensiune**, sistemul de protecție împotriva electrocutării prin atingere indirectă trebuie să se realizeze prin legarea la pământ de protecție, care este măsura obligatorie, cumulat cu alte măsuri de protecție.

3.3.5.

3.3.5.1. Instalațiile și echipamentele electrice trebuie să fie alese cu grad corespunzător de protecție în funcție de zonele cu atmosfera potențial explozivă.

3.3.5.2. Zonarea trebuie să se efectueze de către proiectantul instalațiilor și echipamentelor electrice, la cererea beneficiarului.

3.3.6. La instalațiile și echipamentele de munca electrice, valorile de calcul, precum și limitele admise ale curenților prin corpul omului, ale impedanței electrice a corpului uman, ale tensiunilor de atingere și de pas și ale tensiunilor de lucru trebuie să fie în conformitate cu regulile tehnice aplicabile.

3.3.7. Rețelele izolate față de pământ trebuie să fie prevăzute cu protecție automată prin controlul rezistenței de izolație, care să semnalizeze și/sau să deconecteze în cazul punerii la pământ. Rețelele electrice din locurile de munca cu risc de incendiu și explozie, precum și cele din depozitele de explozivi sau carburanți trebuie prevăzute cu dispozitive care să asigure protecția automată la curenți de defect (PACD).

3.3.8. La instalațiile de înaltă tensiune trebuie să fie prevăzute blocări mecanice sau electrice, astfel încât deschiderea carcaselor și a îngrădirilor de protecție să fie posibilă numai după scoaterea de sub tensiune a echipamentului electric respectiv, iar manevrarea dispozitivului de blocare trebuie să poată fi făcută numai cu o scula specială.

3.3.9. Pentru ca deservirea, întreținerea și repararea instalațiilor și echipamentelor de munca electrice să se poată efectua fără pericol, trebuie să se prevadă, încă din faza de proiectare, execuție și montaj, distanțe, spații și/sau îngrădiri de protecție în jurul acestora.

3.3.10. La mașinile și instalațiile de ridicat cu elemente mobile, cum sunt podurile rulante din încăperile sau spațiile de producție neelectrice, se admit părți active în construcție deschise, fără carcase închise, cu condiția protejării împotriva atingerii sau apropierii de părțile active, prin amplasarea acestora la înălțimi suficient de mari față de căile de acces și de circulație și/sau prin prevederea de îngrădiri închise pe căile de acces.

3.3.11. Automacaralele care lucrează în apropierea liniilor electrice aeriene trebuie să fie echipate cu dispozitive de semnalizare a intrării bratului în zona de influență a acestora.

3.3.12. Echipamentul de munca electric/instalația de clasă I de protecție trebuie să aibă asigurată protecția împotriva atingerii directe a pieselor aflate normal sub tensiune și să fie prevăzut/prevăzută cu legături de protecție pentru asigurarea protecției în caz de defect.

3.3.13. La instalațiile și echipamentele de munca electrice de clasă I de protecție posibilitatea executării legăturilor de protecție trebuie să se asigure astfel:

- a) în cazul unui echipament electric/unei instalații fix/fixe, acesta/aceasta trebuie să fie prevăzut/prevăzută cu două borne de masă: una în cutia de borne, lângă bornele de alimentare cu energie electrică, pentru racordarea conductorului de protecție din cablul de alimentare a echipamentului/instalației, și a doua bornă pe carcasa echipamentului/instalației în exterior, pentru racordarea vizibilă la centura de legare la pământ sau la alta instalație de protecție;

b) în cazul unui echipament mobil sau portabil, acesta trebuie să fie prevăzut cu un cablu de alimentare flexibil, prevăzut cu o fișă (stecher) cu contact de protecție, sau echipamentul să fie prevăzut cu posibilitatea racordării unui cablu flexibil de alimentare cu conductor de protecție.

3.3.14. Echipamentul de munca electric/instalația de clasa II de protecție trebuie să aibă asigurată protecția împotriva atingerii directe a pieselor aflate normal sub tensiune și să fie prevăzut/prevăzută, din fabricație, cu o izolație suplimentară, dubla sau întărită.

3.3.15. Echipamentul de munca electric/instalația de clasa III de protecție trebuie să aibă asigurată protecția împotriva atingerii directe a pieselor aflate normal sub tensiune și să nu producă o tensiune mai mare decât tensiunea foarte joasă de alimentare.

3.3.16.

3.3.16.1. Instalațiile electrice în faza de experimentare trebuie să îndeplinească toate condițiile prevăzute în reglementările și regulile tehnice aplicabile pentru protecția împotriva electrocutării sau a accidentelor tehnice.

3.3.16.2. Instalațiile sau echipamentele de munca electrice trebuie să fie verificate la recepție, înainte de punerea în funcțiune și apoi periodic în exploatare, precum și după fiecare reparație sau modificare, fiind interzisă punerea sub tensiune a instalației, utilajului sau echipamentului care nu a corespuns la una dintre aceste verificări.

3.3.16.3. Instalațiile și echipamentele de munca electrice pot să fie recepționate și puse în funcțiune numai după ce s-a constatat că s-au respectat reglementările și regulile tehnice aplicabile.

3.3.17. La instalațiile sau echipamentele de munca electrice este interzis să se aducă modificări față de proiect în timpul exploatării, întreținerii și repunerii în funcțiune a acestora. În cazuri speciale, se admit modificări doar cu acordul proiectantului instalațiilor și echipamentelor de munca electrice respective.

3.3.18. Mijloacele și echipamentele electrice de protecție trebuie să fie verificate, în conformitate cu prevederile reglementărilor și regulilor tehnice aplicabile, înainte de utilizare, la punerea în funcțiune, după reparații sau modificări și apoi periodic (în exploatare).

3.3.19. Utilizarea echipamentului de munca electric/instalației de clasa I de protecție trebuie să se facă în următoarele condiții:

a) să se execute și să se verifice periodic legăturile de protecție necesare pentru asigurarea protecției împotriva electrocutării în cazul unui defect soldat cu apariția unei tensiuni periculoase de atingere;

b) să se asigure și să se verifice periodic deconectarea automată a echipamentului electric/instalației sau sectorului defect și dispariția tensiunii periculoase de atingere;

c) să se verifice periodic ca protecția împotriva atingerii directe a pieselor aflate normal sub tensiune să nu fie înlăturată sau deteriorată.

3.3.20. Utilizarea echipamentului de munca electric/instalației de clasa II de protecție trebuie să se facă în următoarele condiții:

a) să se verifice periodic ca izolația suplimentară a echipamentului electric/instalației să nu fie deteriorată sau eliminată;

b) să se verifice periodic ca protecția împotriva atingerii directe a pieselor aflate normal sub tensiune să nu fie înlăturată sau deteriorată.

3.3.21. Utilizarea echipamentului de munca electric/instalației de clasa III de protecție trebuie să se facă în următoarele condiții:

a) să se alimenteze echipamentul electric sau instalația la tensiunea foarte joasă pentru care au fost proiectate să funcționeze;

b) sursa de tensiune trebuie să fie astfel construită încât să nu permită apariția în circuitul de tensiune foarte joasă a unei tensiuni mai mari. Dacă se utilizează un transformator coborător, acesta trebuie să fie un transformator de separare (de siguranță);

c) izolația circuitului de foarte joasă tensiune trebuie să fie de așa natură încât să nu permită apariția unei tensiuni mai mari din alte circuite, în circuitul de tensiune foarte joasă;

d) să se verifice periodic ca protecția împotriva atingerii directe a pieselor aflate normal sub tensiune să nu fie înlăturată sau deteriorată.

3.3.22.

3.3.22.1. În cazul instalațiilor sau echipamentelor de munca electrice la care se execută lucrări cu scoaterea de sub tensiune, trebuie să fie scoase de sub tensiune următoarele elemente:

a) părțile active aflate sub tensiune, la care urmează a se lucra;

b) părțile active aflate sub tensiune la care nu se lucrează, dar se găsesc la o distanță mai mică decât limita admisă la care se pot apropia persoanele sau obiectele de lucru (utilaje, unelte etc.), indicată în documentația tehnică specifică;

c) părțile active aflate sub tensiune ale instalațiilor situate la o distanță mai mare decât limita admisă, dar care, datorită lucrărilor care se execută în apropiere, trebuie scoase de sub tensiune.

3.3.22.2. În cazul lucrărilor cu scoatere de sub tensiune este necesară legarea la pământ și în scurtcircuit a conductoarelor de fază, inclusiv pe conductorul de nul în cazul liniilor electrice aeriene, operație care trebuie să se execute imediat după verificarea lipsei de tensiune.

3.3.23.

3.3.23.1. În cazul instalațiilor sau echipamentelor de munca electrice la care se execută lucrări cu scoatere de sub tensiune sau fără scoatere de sub tensiune, trebuie să se utilizeze mijloace de protecție electroizolante.

3.3.23.2. La lucrul în instalațiile de joasă tensiune trebuie să fie utilizate mijloace individuale de protecție electroizolante, care constituie singura măsură tehnică de protecție, cumulate cu măsurile organizatorice.

3.3.23.3. La lucrul în instalațiile de înaltă tensiune trebuie să fie utilizate mijloace individuale de protecție electroizolante, cumulate cu alte mijloace de protecție.

3.3.23.4. Lucrările fără scoatere de sub tensiune a instalațiilor și a echipamentelor electrice trebuie să fie executate de către personal autorizat pentru lucrul sub tensiune.

3.3.24. Instalațiile sau locurile unde există sau se exploatează echipamente electrice trebuie să fie dotate, în funcție de lucrările și condițiile de exploatare, cu următoarele categorii de mijloace de protecție:

a) mijloace de protecție care au drept scop protejarea omului prin izolarea acestuia față de elementele aflate sub tensiune sau față de pământ, respectiv prajini electroizolante pentru acționarea separatoarelor, manipularea indicatoarelor mobile de tensiune, montarea scurtcircuitoarelor etc., scule cu manere electroizolante, covoare și platforme electroizolante, manșuri și încălțăminte electroizolante etc.;

b) detectoare mobile de tensiune, cu ajutorul cărora se verifică prezența sau lipsa tensiunii;

c) garnituri mobile de legare la pământ și în scurtcircuit;

d) panouri, paravane, împrejmuiri (îngrădiri);

e) panouri de semnalizare.

3.3.25. Instalațiile sau echipamentele de munca electrice trebuie să fie exploatate, întreținute, reparate, înlocuite și puse sub tensiune numai de către personal calificat în meseria de electrician autorizat din punctul de vedere al securității muncii. Autorizarea personalului pentru lucru la instalațiile tehnice electrice în activitățile de exploatare, întreținere și reparații trebuie să se realizeze, conform regulamentului pentru autorizarea electricienilor din punctul de vedere al securității muncii, pe baza de examen medical, psihologic și test de verificare a cunoștințelor profesionale, de securitate și sănătate în munca și de acordare a primului ajutor.

Aici este nevoie de un titlu al anexei și de o scurtă explicație cu privire la ce reprezintă acest HG în contextul legislației din domeniu și ce reprezintă aceste fișe enumerate.

HG nr. 355/2006 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu modificările ulterioare, Anexa nr.1.

IV. AGENȚII BIOLOGICI

Fișa 121. Agenți biologici: bacterii, virusuri, rickettsii, fungi, paraziți (Riscul de boală profesională se datorează contactului cu agenții biologici în cursul exercitării activității profesionale)

Examen medical la angajare: examen clinic general

Examen medical periodic: examen clinic general – anual și examene serologice specifice și/sau investigații pentru depistarea agentului patogen profesional - la indicația medicului de medicina muncii

Contraindicații: - afecțiunile sau stările imunosupresive

VI. PERSONALUL DIN SECTOARE SPECIALE, CU RISC DE TRANSMITERE A BOLILOR INFECTIOASE DIRECT SAU INDIRECT (PRIN ALIMENTE, APĂ ETC.)

Fișa 128. Sectorul alimentar

Examen medical la angajare: examen clinic general (atenție: examenul tegumentelor și mucoaselor, inclusiv al cavității bucale) și examen coprobacteriologic și coproparazitologic

Examen medical periodic: examen clinic general - semestrial (atenție: examenul tegumentelor și mucoaselor, inclusiv al cavității bucale), examen coprobacteriologic - în trimestrul II sau III și examen coproparazitologic – anual

Contraindicații: afecțiuni dermatologice transmisibile, acute sau cronice (furunculoze, piodermite), boli infectocontagioase în evoluție, leziuni tuberculoase pleuropulmonare evolutive

Fișa 129. Sectorul zootehnic - personalul care lucrează la îngrijirea animalelor din unitățile zootehnice cu producție de lapte

Examen medical la angajare: examen clinic general (atenție: examenul tegumentelor), spirometrie, examen coprobacteriologic și coproparazitologic

Examen medical periodic: examen clinic general - semestrial (atenție: examenul tegumentelor), spirometrie – anual, examen coprobacteriologic și coproparazitologic

Contraindicații: afecțiuni dermatologice transmisibile, acute sau cronice (furunculoze, piodermite), boli infectocontagioase în evoluție, leziuni tuberculoase pleuropulmonare

Fișa 130. Industria farmaceutică

1. Personalul care lucrează cu materia primă și finită care nu suferă un proces de sterilizare

2. Personalul care lucrează în laboratoare de preparare de seruri, vaccinuri, derivate sânge

3. Personalul care lucrează cu materia primă și finită ce suferă un proces de sterilizare.

Examen medical la angajare: examen clinic general (atenție: examenul tegumentelor, aparatul respirator), spirometrie, Ag HBs sau, după caz, Ac anti HBs, Ac anti HCV Ac anti HIV 1,2 - la indicația medicului de medicina muncii, examen coprobacteriologic și coproparazitologic

Examen medical periodic:

- examen clinic general - anual (atenție: tegumente, aparatul respirator), spirometrie - anual
- Ag HBs sau, după caz, Ac anti HBs, sau Ac anti HIV 1,2 - la indicația medicului de medicina muncii (în cazul expunerii accidentale la produse biologice)
- examen coprobacteriologic și coproparazitologic

Contraindicații: afecțiuni dermatologice transmisibile, acute sau cronice, leziuni tuberculoase pleuropulmonare evolutive, afecțiuni alergice

Fișa 131. Instalații centrale de aprovizionare cu apă potabilă și alte unități de interes public - personalul care participă la următoarele activități: amenajarea paturilor filtrante, curățarea filtrelor și rezervoarelor, repararea și întreținerea puțurilor de captare, a drenurilor, a captărilor de izolare

Examen medical la angajare: examen clinic general (atenție: examenul tegumentelor și mucoaselor, inclusiv al cavității bucale), examen coprobacteriologic și coproparazitologic

Examen medical periodic: examen clinic general - anual (atenție: examenul tegumentelor și mucoaselor, inclusiv al cavității bucale), examen coprobacteriologic și coproparazitologic

Contraindicații: afecțiuni dermatologice transmisibile acute, boli infectocontagioase în evoluție, leziuni tuberculoase pleuropulmonare evolutive

Fișa 132. Personal din unitățile de coafură, frizerie, masaj, cosmetică (manichiură și pedichiură)

Examen medical la angajare: examen clinic general (atenție: examenul tegumentelor și mucoaselor, inclusiv al cavității bucale), Ag HBs sau, după caz, Ac anti HBs, Ac anti HCV, sau Ac anti HIV 1,2, spirometrie - la indicația medicului de medicina muncii

Examen medical periodic: examen clinic general - anual (atenție: examenul tegumentelor și mucoaselor, inclusiv al cavității bucale), Ag HBs sau, după caz, Ac anti HBs, Ac anti HCV sau Ac anti HIV 1,2 - la indicația medicului de medicina muncii, spirometrie – anual

Contraindicații: afecțiuni dermatologice transmisibile, acute, cronice, boli infectocontagioase, leziuni tuberculoase pleuropulmonare evolutive, afecțiuni alergice

Fișa 133. Personal care asigură întreținerea curățeniei în unitățile de cazare publică și colectivă

Examen medical la angajare: examen clinic general (atenție: examenul tegumentelor), spirometrie, examen coproparazitologic

Examen medical periodic: examen clinic general - anual (atenție: examenul tegumentelor), examen coproparazitologic – anual, spirometrie - la indicația medicului de medicina muncii

Contraindicații: afecțiuni dermatologice transmisibile, acute sau cronice, boli infectocontagioase în evoluție, leziuni tuberculoase pleuropulmonare evolutive, afecțiuni alergice

Fișa 134. Personalul de la băi, spălătorii publice și piscine

Examen medical la angajare: examen clinic general (atenție: examenul tegumentelor, inclusiv al cavității bucale), examen coprobacteriologic și coproparazitologic, spirometrie

Examen medical periodic: examen clinic general - anual (atenție: examenul tegumentelor), examen coprobacteriologic și coproparazitologic, spirometrie - la indicația medicului de medicina muncii

Contraindicații: afecțiuni dermatologice transmisibile, acute sau cronice, boli infectocontagioase în evoluție, leziuni tuberculoase pleuropulmonare evolutive

Fișa 135. Personalul din sectorul de salubritate și ecarisaj

Examen medical la angajare:

- examen clinic general (atenție: examenul tegumentelor) și examen coproparazitologic

Examen medical periodic: examen clinic general - anual (atenție: examenul tegumentelor), examen coproparazitologic - la indicația medicului de medicina muncii.

Contraindicații: afecțiuni dermatologice transmisibile, acute sau cronice, boli infectocontagioase în evoluție, leziuni tuberculoase pleuropulmonare evolutive

Observații la fișele 128-135

1. Contraindicații relative:

- afecțiuni dermatologice transmisibile acute - lucrătorii cu aceste boli sunt eliminați temporar de la locul de muncă până la vindecarea completă a bolii;
- boli infectocontagioase în evoluție până la vindecare;
- lucrătorii depistați cu leziuni pleuropulmonare pe radiografia pulmonară posteroanterioră vor fi îndrumați către unitatea teritorială TBC pentru tratament de specialitate;
- lucrătorii cu reacție serologică pentru lues pozitivă pot fi menționați în activitate numai cu avizul medicului specialist dermatovenerolog;
- examenul coprobacteriologic urmărește depistarea stării de purtător de shigella, salmonella, vibron holerici.

Purtătorii acestor germeni vor efectua tratament specific și își pot relua vechiul loc de muncă numai după efectuarea a 3 coproculturi succesive care s-au dovedit negative. Prima din seria celor 3 coproculturi se recoltează la 24 de ore de la terminarea tratamentului, iar următoarele 2 până la 72 de ore.

În cazul în care după 2 serii de tratament persoana continuă să fie purtătoare de salmonella sau shigella, se impune schimbarea locului de muncă, purtătorul putând fi repartizat la alte locuri de muncă fără risc de producere de epidemii.

Lucrătorii vor efectua examen coprobacteriologic ori de câte ori prezintă tulburări digestive acute.

2. În sectorul alimentar, șefii de unități trebuie să informeze lucrătorii asupra următoarelor simptome și afecțiuni: febră, diaree, vărsături, icter, amigdalită, furuncule, panariții, plăgi ale mâinilor, infecții ale pielii, supurații și să îi trimită la medic la apariția acestora.

Reprimirea lucrătorului la locul de muncă se face de către șefii de unități pe baza avizului scris al medicului specialist la care a fost trimis, aviz care va fi prezentat medicului de medicina muncii.

3. Medicii de medicina muncii care acordă asistență medicală în unitățile cu profil alimentar au următoarele obligații:
 - să examineze lucrătorii trimiși de șefii de unitate și să precizeze în dosarele medicale ale acestora diagnosticul stabilit și măsurile care trebuie luate, după caz: internare, schimbare temporară sau definitivă a locului de muncă, examen coprobacteriologic sau alte examene medicale ori de laborator necesare;
 - să se deplaseze, dacă este cazul, la locul de muncă al lucrătorului examinat pentru a efectua examenul medical al întregului personal;
 - să solicite efectuarea examenelor de laborator pentru depistarea "stării de purtător", în situații epidemiologice deosebite și pentru categoriile de personal care prezintă risc crescut de transmitere de boli infectioase.
4. Personalul medico-sanitar din cadrul direcțiilor de sănătate publică cu rol de control în domeniul alimentar are următoarele obligații:
 - în cadrul controlului condițiilor igienico-sanitare să verifice și existența fișelor de aptitudine ale lucrătorilor; vor cuprinde mențiunea "apt lucru în sector alimentar".

Fisa 137. Personal sanitar superior și mediu

Examen medical la angajare: examen clinic general (atenție: examenul tegumentelor), examene paraclinice în funcție de specialitatea medicală și caracteristicile postului/locului de muncă

- examen psihiatric - la indicația medicului de medicina muncii, Ag HBs, Ac anti HBs, Ac-anti HCV, Ac-anti HIV 1,2 - la indicația medicului de medicina muncii

Examen medical periodic: examen clinic general – anual, examen psihiatric - la indicația medicului de medicina muncii, Ag HBs sau, după caz, Ac anti HBs Ac anti HCV, Ac anti HIV 1,2 - la indicația medicului de medicina muncii (în cazul expunerii accidentale la produse biologice)

Contraindicații: afecțiuni dermatologice transmisibile, acute sau cronice, leziuni tuberculoase pleuropulmonare evolutive, boli infectocontagioase în evoluție, psihoze

Programe finanțate de statul român pentru cercetare dezvoltare în domeniul securității și sănătății în muncă în industria extractivă de suprafață și în subteran

- Programul NUCLEU, „Dezvoltarea capacității naționale de evaluare, prevenire și limitare a riscurilor generate de aplicațiile industriale desfășurate în medii cu pericol de explozie și / sau toxicitate în domeniul securității și sănătății personalului, protecției mediului, resurselor minerale și materialelor”.
- Gestionarea computerizată a rețelelor de aeraj aferente minelor de huiță din Valea Jiului, în scopul reducerii unor riscuri existente în subteran precum și în vederea creșterii vitezei decizionale în condiții critice. Analiza sistemelor de ventilație aferente minelor Lonea, Petrita, Livezeni, Vulcan, Paroșeni, Lupeni și Uricani din bazinul minier Valea Jiului.
- Optimizarea rețelelor de aeraj ale minelor menționate prin modelarea rezolvarea și simulare respective reactualizarea acestora. Implementarea sistemului modern de transmitere on-line a datelor rezultate la nivelul fiecărei unități economice menționate;
- Soft pentru managementul situațiilor de criză aplicabile comandamentelor de lichidare a avariilor în cazul producerii de evenimente în industria minieră;
- Documentarea, elaborarea și definitivarea codurilor specifice pentru activitățile reprezentative din subteran în vederea stabilirii măsurilor de diminuare a zgomotului și vibrațiilor;
- Prezentarea parametrilor de stare ai emisiei de pulberi și gaze de la stațiile de ventilatoare;
- Optimizarea procesului de aerisire al rețelelor de ventilație prin modernizarea surselor motrice de vehiculare a aerului (stațiile principale de ventilație), făcându-se o analiză critică a performanțelor și caracteristicilor specifice ventilatoarelor pentru situația actuală și de perspectivă, și alegerea unor ventilatoare moderne care pot fi utilizate în condițiile actuale ale rețelelor de aeraj prin asigurarea unui nivel ridicat de securitate și sănătate în muncă;
- Identificarea proceselor termodinamice care au loc în condițiile interconectării spațiilor exploatare situate adiacent abatajelor, zone cu pericol potențial de formare a atmosferelor explozive și sau toxice.
- Determinarea calitativă și cantitativă a pierderilor de aer prin spațiul exploatat. Îmbunătățirea managementului sistemelor de ventilație prin realizarea schemelor în sistem 3 D a rețelelor de ventilație care vor cuprinde și legăturile aerodinamice specifice scurtcircuitărilor de aer precum și stabilirea repartiției optime a debitelor de aer la nivelul locurilor de muncă, respectiv la nivelul circuitelor principale și secundare pe care se vehiculează aerul. Modelarea, rezolvarea și simularea pe rețeaua de ventilație a unor situații posibile plecând de la particularitățile și structura specifică a abatajelor, în scopul prevenirii unor situații de risc major de tipul combustiei spontane sau exploziilor;
- Evaluarea și compararea nivelului de siguranță pentru diferite configurații de încărcături speciale pentru găurile lungi utilizate la extragerea cărbunelui la abatajele cu banc subminat din Valea Jiului, în vederea determinării gradului de siguranță a acestor încărcături în atmosferă aer – metan și aer – metan – praf de cărbune, încărcături constituite din explozivi de uz civil certificați pentru utilizarea în subteran.
- Simpozionului Securitate și Sănătate în Muncă SESAM (eveniment cu o periodicitate de doi ani care abordează tematici specifice industriei miniere și celei de suprafață cu pericol de atmosfere explozive)